



รายงานเศรษฐกิจรายเดือน

กรกฎาคม ๒๕๔๑

ปีที่ ๓๘

เล่มที่ ๗

รายงานเศรษฐกิจรายเดือนนี้ ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้จัดทำ และรับผิดชอบในคำอธิบายและความเห็นต่าง ๆ ที่แสดงไว้ ยกเว้น ภาคบทความซึ่งอาจอยู่ในความรับผิดชอบโดยเฉพาะของผู้เขียนบทความนั้น

การนำข้อความหรือตัวเลขไม่ว่าเรื่องใดตอนใดในรายงานนี้ไปลงพิมพ์ ในหนังสืออื่น โปรดอ้างชื่อรายงานกำกับไว้ด้วย

อัตราค่าสมาชิก

ภายในประเทศ ปีละ 792 บาท หรือเล่มละ 66 บาท
ต่างประเทศ ปีละ 2,880 บาท หรือเล่มละ 240 บาท
(ถ้าส่งไปรษณีย์อากาศคิดค่าส่งต่างหาก)

การขอรับโปรดชำระเงินล่วงหน้า

ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

บางขุนพรหม กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์ 282-7599 หรือ 283-5619

โทรสาร 282-5082 หรือ 283-6196

สารบัญ

ภาวะเศรษฐกิจในช่วงครึ่งแรกของปี 2541.....	1
---	---

ภาวะเศรษฐกิจและการเงิน (มิถุนายน 2541)

การเงินและการธนาคาร.....	65
--------------------------	----

ฐานะการคลัง.....	66
------------------	----

ดุลการชำระเงิน.....	68
---------------------	----

ดัชนีราคา.....	69
----------------	----

ภาวะสินค้าเกษตรกรรม.....	70
--------------------------	----

ภาวะธุรกิจและอุตสาหกรรม.....	70
------------------------------	----

ความเคลื่อนไหวของเงินตราต่างประเทศและราคาทองคำ

ภาวะตลาดต่างประเทศ.....	71
-------------------------	----

ความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลต่าง ๆ กับบาทในตลาดกรุงเทพฯ.....	73
--	----

ราคาทองคำ.....	74
----------------	----

บทความ

ดัชนีภาวะการเงิน (Monetary Conditions Index) และนโยบายการเงิน :

แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในกรณีของไทย.....	75
--	----

บันทึกเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงิน.....	94
---	----

ตารางสถิติ

ภาวะเศรษฐกิจในช่วงครึ่งแรกของปี 2541

ภาวะเศรษฐกิจในช่วงครึ่งแรกของปี 2541

ภาวะเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจโลก จากการประมาณการของกองทุนการเงินระหว่างประเทศคาดว่าจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง จากร้อยละ 4.1 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 3.1 ในปี 2541^{1/} เป็นผลจากวิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งส่งผลกระทบต่อเอเชียแปซิฟิกภูมิภาคอื่น ๆ ของโลก ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนาชะลอลง โดยเฉพาะญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่เคียวางแผนจากส่วนกลาง (transition economies) ยังคงขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อน

ปริมาณการค้าโลก คาดว่าจะชะลอลงตัวลงค่อนข้างมาก โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.4 ในปี 2541 เทียบกับร้อยละ 9.4 ในปีก่อนหน้า ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่เศรษฐกิจโลกชะลอลงตัวลง กอปรกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินของโลกที่มีความผันผวนมากยิ่งขึ้นจากผลพวงของวิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาคเอเชีย

อัตราเงินเฟ้อ ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วคาดว่าจะทรงตัวอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 2.1 เท่ากับปีก่อนหน้า เป็นผลจากราคาสินค้าขึ้นปรุมนและน้ำมันในตลาดโลกที่ลดลงมาก ประกอบกับการอ่อนตัวของค่าเงินของประเทศที่ประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ราคาสินค้านำเข้าในรูปของเงินดอลลาร์ สรอ. จากประเทศเหล่านี้ลดลง อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มสูงขึ้นจาก

ร้อยละ 8.5 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 10.2 ในปี 2541 หลังจากที่ลดลงต่อเนื่องมาหลายปี โดยเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อของประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากค่าเงินอ่อนตัวลงมากเป็นสำคัญ

อัตราดอกเบี้ย ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วคาดว่าจะสูงขึ้นเล็กน้อย อัตราดอกเบี้ยเงินฝากในรูปเงินดอลลาร์ สรอ. และมาร์กเยอรมัน คาดว่าจะปรับตัวสูงขึ้นจากร้อยละ 5.9 และ 3.4 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 6.1 และ 3.9 ตามลำดับ ในปี 2541 ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากในรูปเงินเยนญี่ปุ่นยังคงอยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ 0.7 เท่ากับปีก่อนหน้า

อัตราการว่างงาน ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วคาดว่าจะมีแนวโน้มใกล้เคียงกับปีก่อน อย่างไรก็ตาม อัตราการว่างงานของญี่ปุ่นมีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อย จากร้อยละ 3.4 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 3.6 ในปี 2541 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา ในขณะที่อัตราการว่างงานของสหรัฐฯ ก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 5.0 ในปี 2541 เทียบกับร้อยละ 4.9 ในปี 2540

สำหรับภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (Advanced Economies)

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คาดว่าจะชะลอลงจากร้อยละ 3.0 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 2.4 ในปี 2541 (จาก World

^{1/} World Economic Outlook เดือนพฤษภาคม 2541 โดยการประมาณการดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงอีก เนื่องจากวิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาคเอเชียมีความรุนแรงกว่าที่คาด

Economic Outlook เดือนพฤษภาคม 2541) ตามภาวะเศรษฐกิจสหรัฐฯ แคนาดา และอังกฤษ ที่ชะลอตัวลง หลังจากที่ได้ขยายตัวสูงในปีก่อนหน้า กอปรกับญี่ปุ่นประสบปัญหาเศรษฐกิจซบเซา สาเหตุมาจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในภูมิภาคเอเชีย ในทางตรงกันข้ามเศรษฐกิจของประเทศในแถบสหภาพยุโรป โดยเฉพาะเยอรมนี ฝรั่งเศส และอิตาลี จะยังคงขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.1 กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม (Industrial Countries)

สหรัฐอเมริกา คาดว่าเศรษฐกิจในปี 2541 จะขยายตัวร้อยละ 2.9 ชะลอตัวลงจากร้อยละ 3.8 ในปี 2540 โดยในไตรมาสแรกขยายตัวร้อยละ 3.7 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อลดลงอย่างต่อเนื่อง เป็นร้อยละ 1.5 ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดแรงกดดันต่อการใช้นโยบายการเงินที่เข้มงวดของธนาคารกลางสหรัฐฯ ในการป้องกันปัญหาเศรษฐกิจขยายตัวร้อนแรงจนเกินไป ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจยังคงขยายตัวได้อย่างมีเสถียรภาพและต่อเนื่อง

ญี่ปุ่น เศรษฐกิจมีแนวโน้มซบเซาในปี 2541 โดยในไตรมาสแรกหดตัวลงมากถึงร้อยละ 3.7 เนื่องจากการบริโภคในประเทศชะลอตัวลง กอปรกับการลงทุนในประเทศถูกกระทบจากปัจจัยหลายด้าน กล่าวคือ ความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับมาตรการการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน แม้ในวันที่ 1 เมษายน ที่ผ่านมารัฐบาลได้ประกาศแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ Big Bang แต่มาตรการในแผนดังกล่าวยังไม่ได้รับความเชื่อมั่นจากตลาดเท่าที่ควร เนื่องจากเห็นว่ามาตรการเหล่านั้นยังไม่พอเพียงที่จะกระตุ้นความต้องการในประเทศ อีกทั้งแผนดังกล่าวยังขาดความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาความอ่อนแอของระบบการเงินที่เรื้อรังมาหลายปี นอกจากนี้ ญี่ปุ่นได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจเอเชียมากกว่าประเทศอุตสาหกรรมอื่นๆ เพราะญี่ปุ่นมีความเชื่อมโยงทางการค้าอย่างใกล้ชิด

กับประเทศในภูมิภาคเอเชีย (โดยตลาดในกลุ่มภูมิภาคเอเชียมีสัดส่วนกว่าร้อยละ 40 ของมูลค่าการส่งออกโดยรวมของญี่ปุ่น) รวมทั้งเป็นประเทศเจ้าหนี้รายใหญ่ของประเทศในภูมิภาคแถบนี้ ทำให้มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นจากหนี้ค้างชำระที่คาดว่าจะสูงขึ้น

เยอรมนี คาดว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.5 ในปี 2541 เทียบกับร้อยละ 2.2 ในปี 2540 แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในเอเชียบ้าง แต่อุปสงค์ภายในประเทศขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปีก่อน โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบายการเงินที่ค่อนข้างผ่อนคลาย โดยในไตรมาสแรกของปี 2541 เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีก่อน

1.2 กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชีย (Newly Industrialized Asian Economies)

ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชียคาดว่าจะได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชีย โดยมีสาเหตุจากการลดลงของมูลค่าสินทรัพย์ ตามภาวะซบเซาของตลาดหลักทรัพย์และตลาดอสังหาริมทรัพย์ การปรับตัวสูงขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน และความต้องการสินค้าจากประเทศคู่ค้าที่มีแนวโน้มลดลง

เกาหลีใต้ เศรษฐกิจในปีนี้จะคาดว่าจะลดลงร้อยละ 0.8 เทียบกับที่เคยขยายตัวร้อยละ 5.5 ในปี 2540 อัตราเงินเฟ้อและการว่างงานมีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งนี้ มีสาเหตุจากปัญหาเศรษฐกิจที่รุนแรงทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาระหนี้ต่างประเทศระยะสั้น และทุนสำรองทางการที่ลดลงอย่างมากจนต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ในช่วงปลายปี 2540 ทำให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เข้มงวดของกองทุนฯ ทั้งนี้ เพื่อเรียกความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติให้กลับคืนมา และเพื่อ

ให้เศรษฐกิจปรับตัวเข้าสู่เสถียรภาพโดยเร็วในไตรมาสแรกของปี 2541 เศรษฐกิจลดลงร้อยละ 3.8 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน

สิงคโปร์ การขยายตัวทางเศรษฐกิจคาดว่าจะชะลอลงจากร้อยละ 7.8 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 3.5 ในปี 2541 ตามการส่งออกที่ชะลอตัวลงเนื่องจากค่าเงินของประเทศคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญ โดยเฉพาะของประเทศอินโดนีเซีย เกาหลีใต้ และไทยอ่อนตัวลงอย่างมาก ประกอบกับญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของสิงคโปร์ ประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา อย่างไรก็ดี ในไตรมาสแรกของปี 2541 เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.6 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน

ฮ่องกง อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจชะลอลงจากร้อยละ 5.3 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 3.0 ในปี 2541 เนื่องจากการซบเซาของภาคส่งออกและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลจากการอ่อนตัวของค่าเงินของประเทศในแถบภูมิภาคเอเชีย นอกจากนี้ การชะลอตัวลงของเศรษฐกิจยังเกิดจากการที่มูลค่าของสินทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์และตลาดอสังหาริมทรัพย์ปรับตัวลดลง และอัตราดอกเบี้ยในประเทศปรับตัวสูงขึ้น เศรษฐกิจในไตรมาสแรกของปี 2541 ลดลงร้อยละ 2.0 จากระยะเดียวกันปีก่อน

อย่างไรก็ตาม จากวิกฤตการณ์ทางการเงินในภูมิภาคเอเชียที่ทวีความรุนแรงกว่าที่คาด ส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะปรับประมาณการการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในแถบภูมิภาคนี้ลง

2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries)

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียคาดว่าจะส่งผลทางลบอย่างชัดเจนต่อเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มชะลอ

จากร้อยละ 5.8 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 4.0 ในปี 2541 ซึ่งต่ำกว่าระดับอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 6 ในช่วงทศวรรษ 1990

กลุ่มประเทศในเอเชีย

สาธารณรัฐประชาชนจีน การขยายตัวทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มชะลอลงจากร้อยละ 8.8 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 7.0 ในปี 2541 อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ 2.0 โดยในไตรมาสแรกปีนี้ เศรษฐกิจขยายตัวชะลอลงเหลือร้อยละ 7.2 ทั้งนี้ เนื่องจากความต้องการในประเทศและการส่งออกชะลอตัวลง และค่าเงินเรนนินบีแข็งขึ้นโดยเปรียบเทียบ (เนื่องจากค่าเงินตรึงไว้กับดอลลาร์ สรอ.)

อินโดนีเซีย วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศทำให้ต้องเข้าร่วมโครงการความช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เมื่อปลายเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา ทำให้คาดว่าเศรษฐกิจจะหดตัวลงร้อยละ 5.0 ในปี 2541 เทียบกับที่เคยขยายตัวในอัตราร้อยละ 5.0 ในปีก่อน โดยเฉพาะในช่วงไตรมาสแรกของปี 2541 หดตัวลงมากถึงร้อยละ 6.2 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากความต้องการในประเทศลดลงอย่างรุนแรงจากการที่มูลค่าของสินทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์และตลาดอสังหาริมทรัพย์ลดลง อีกส่วนหนึ่งเป็นผลจากปัญหาสภาพคล่องในประเทศ และปัญหาสถาบันการเงิน โดยเฉพาะการฟุ้งเฟื่องแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศที่ทำได้ยากขึ้น นอกจากนี้ การฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศอาจประสบปัญหา เนื่องจากการลดลงของราคาน้ำมันในตลาดโลก (อินโดนีเซียเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน) และการขาดเสถียรภาพทางการเมือง

มาเลเซีย การขยายตัวทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มชะลอลงจากร้อยละ 7.8 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 2.5 ในปี 2541 โดยในไตรมาสแรกของปี 2541 เศรษฐกิจหดตัวลงร้อยละ 1.8 จากระยะเดียวกันปีก่อน

ส่วนหนึ่งเป็นผลของวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในแถบภูมิภาคเอเชีย กอปรกับคาดว่า การส่งออกอาจจะไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ทางการตั้งไว้ เนื่องจากการแข่งขันทางการค้าที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากการที่ค่าเงินของประเทศเพื่อนบ้านอ่อนตัวลงค่อนข้างมากในช่วงที่ผ่านมา

ฟิลิปปินส์ เศรษฐกิจมีแนวโน้มชะลอตัวลงจากร้อยละ 5.1 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 2.5 ในปี 2541 เนื่องจากภาวะซบเซาของความต้องการในประเทศ โดยในช่วงไตรมาสแรกปีนี้ขยายตัวเพียงร้อยละ 1.7 จากการขยายตัวของการส่งออกเป็นสำคัญ

อนึ่ง การประมาณการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มที่จะปรับลดลงเนื่องจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในภูมิภาคเอเชียได้ทวีความรุนแรงกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิม

3. กลุ่มประเทศที่เคยวางแผนจากส่วนกลาง (Transition Countries)

ในปี 2541 เศรษฐกิจของประเทศที่เคยวางแผนจากส่วนกลางจะยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 2.9 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.7 ในปี 2540 เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศดังกล่าวได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นติดต่อกันเป็นปีที่สอง หลังจากที่ติดลบต่อเนื่องกันมากกว่า 8 ปี

อย่างไรก็ตาม วิกฤตเศรษฐกิจเอเชียได้ส่งผลกระทบต่อทางลบที่ค่อนข้างเด่นชัดต่อเศรษฐกิจของหลายประเทศในกลุ่มประเทศที่เคยวางแผนจากส่วนกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัสเซีย ยูเครน และเอสโตเนีย โดยค่าเงินและดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ของประเทศเหล่านี้ผันผวนค่อนข้างมาก จนทำให้ทางการของประเทศเหล่านี้ต้องผลักดันอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในประเทศให้สูงขึ้น เพื่อป้องกันและยับยั้งมิให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจในประเทศมากจนเกินควร

นอกจากนี้ วิกฤตเศรษฐกิจเอเชียยังมีส่วน

สำคัญที่ทำให้หลายประเทศในกลุ่มนี้ประสบกับความยากลำบากยิ่งขึ้นในการระดมเงินทุนจากต่างประเทศ และทำให้มีต้นทุนทางการเงินสูงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศในระยะต่อไป

ความคืบหน้าของการรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญ

1. อาเซียน

ความคืบหน้าการดำเนินงานในกรอบอาเซียนที่สำคัญในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 มีดังนี้

1.1 ในการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน (ASEAN Finance Ministers Meeting : AFMM) ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2541 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านสภาวะการเงินและเศรษฐกิจในภูมิภาค โดยที่ประชุมเชื่อว่าประเทศที่ประสบปัญหาจะสามารถผ่านพ้นวิกฤตครั้งนี้ได้โดยเร็ว เนื่องจากพื้นฐานของเศรษฐกิจมั่นคง และมีการปรับตัวของประเทศสมาชิกในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยเพิ่มการแข่งขันภายในประเทศ และสร้างความมั่นคงแก่ระบบการเงินในอาเซียน ทางด้านความร่วมมือในอาเซียนนั้น ที่ประชุมมีมติให้จัดตั้งกลไกสอดส่องดูแลประเทศสมาชิกในอาเซียน (ASEAN Surveillance Mechanism) โดยระยะแรกจะจัดตั้งสำนักเลขาธิการเพื่อการนี้ ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ภายใต้ความช่วยเหลือของธนาคารพัฒนาเอเชีย ส่วนกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะให้ความร่วมมือในการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและแนวโน้ม เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์สถานการณ์และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในภูมิภาค นอกจากนี้ ที่ประชุมได้สนับสนุนการใช้เงินตราสกุลท้องถิ่นของอาเซียนเพื่อส่งเสริมการค้าภายในภูมิภาค โดยได้รับรองร่างข้อเสนอการจัดตั้งระบบการชำระเงินอาเซียน ที่เสนอโดยคณะทำงานเฉพาะกิจของธนาคารกลางอาเซียน

1.2 ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจของอาเซียน (ASEAN Senior Economic Officials Meeting : SEOM) ครั้งที่ 2/29 ระหว่างวันที่ 3-5 มีนาคม 2541 ณ กรุงบันดาร์ เสรี เบกาวัน ประเทศบรูไน ได้พิจารณาการเร่งกระบวนการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนให้เสร็จเร็วขึ้น อาทิ การจัดทำเขตการค้าและการลงทุนเสรีด้านศุลกากรและด้านการค้าบริการ การเปิดเสรีการค้าบริการ โครงการความร่วมมือด้านศุลกากร อุตสาหกรรม ทักษะพิเศษทางปัญญา และการท่องเที่ยว เป็นต้น การประชุมครั้งนั้นนอกจากจะเสริมสร้างผลประโยชน์ของอาเซียนในระยะกลางและระยะยาวแล้ว ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมเนื่องจากวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในภูมิภาคขณะนี้ด้วย อย่างไรก็ตามที่ประชุมได้ตกลงให้คณะกรรมการประสานงานด้านบริการของอาเซียน (Coordinating Committee on Services : CCS) เร่งหาข้อสรุปเกี่ยวกับ offer list ที่เป็น GATS plus* (ภายในสิ้นปีนี้ แล้วจึงดำเนินการเรื่องการเปิดเสรีด้านการค้าบริการของอาเซียนต่อไป

1.3 การประชุมคณะกรรมการประจำอาเซียน (ASEAN Standing Committee : ASC) ครั้งที่ 3 สมัยที่ 31 มีขึ้น ณ สำนักเลขาธิการอาเซียน กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 5-7 พฤษภาคม 2541 ที่ประชุมได้รับรองเอกสารภูมิหลังและประเด็นสนทนาเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ทางการเงินในภูมิภาคที่จะให้คณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สามพิจารณาใช้ประโยชน์ในการหารือกับประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ อาทิ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และ

สหภาพยุโรป เพื่อให้ประเทศเหล่านั้นรับทราบถึงสถานการณ์ในภูมิภาค

1.4 การประชุมเจรจาอาเซียน-สหรัฐฯ (ASEAN-US Dialogue) ครั้งที่ 14 เมื่อวันที่ 23-24 พฤษภาคม 2541 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ มีผู้แทนภาคเอกชนของอาเซียน และสหรัฐฯ เข้าร่วมการประชุมในระเบียบวาระด้านเศรษฐกิจด้วย ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาค โดยอาเซียนย้ำถึงความสำคัญของบทบาทของสหรัฐฯ ในการแก้ไขวิกฤตการณ์ครั้งนี้ และย้ำความสำคัญของการเปิดตลาดเพื่อประโยชน์ในการแข่งขันระยะยาว และขอให้สหรัฐฯ มีมาตรการผ่อนปรนเพื่อช่วยเหลือการส่งออกของอาเซียนด้วย ในการนี้ สหรัฐฯ ได้กล่าวสนับสนุนมาตรการแก้ไขปัญหาของอาเซียนที่กำลังดำเนินการในระดับภูมิภาคและในกรอบของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) และสถาบันการเงินระหว่างประเทศอื่น ๆ สหรัฐฯ เชื่อว่าพื้นฐานทางเศรษฐกิจของภูมิภาคยังแข็งแกร่ง ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้เร็ว นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายเห็นความสำคัญของ ASEAN-US Dialogue ว่าเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือด้านการพัฒนา ตลอดจนสนับสนุนบทบาทของภาคเอกชน โดยเฉพาะสภาธุรกิจอาเซียน-สหรัฐฯ (ASEAN-US Business Council : AUSBC) ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านธุรกิจการค้าระหว่างอาเซียนและสหรัฐฯ

1.5 การประชุมคณะกรรมการประจำอาเซียน (ASC) สมัยที่ 31 ครั้งที่ 4 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 18-19 มิถุนายน 2541 มี

* ผู้นำอาเซียนตกลงให้มีการเปิดเสรีด้านบริการเพิ่มเติม 7 สาขา ประกอบด้วย การท่องเที่ยว การก่อสร้าง การเงิน การขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางทะเล โทรคมนาคม และธุรกิจบริการ (เช่น วิชาชีพอิสระ การวิจัยพัฒนา ที่ปรึกษา เป็นต้น) โดยประเทศสมาชิกจะต้องเปิดเสรีทั้ง 7 สาขา ภายในสิ้นปี 2541 ขณะนี้ไทยได้เปิดเสรีด้านการท่องเที่ยวและการขนส่งทางทะเลเรียบร้อยแล้ว

ประเด็นหลักของการหารือเกี่ยวข้องกับการเตรียมการสำหรับการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (ASEAN Ministerial Meeting : AMM) สมัยที่ 31 การประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน และประเทศคู่เจรจา (Post Ministerial Conferences : PMC) และการเตรียมการสำหรับการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 6 ที่จะมีการขึ้นที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ระหว่างวันที่ 15-16 ธันวาคม 2541 ทั้งนี้ ในการหารือเกี่ยวกับกำหนดการ รูปแบบ และร่างระเบียบวาระการประชุม AMM และ PMC ที่ประชุมเห็นว่าควรมีหัวข้อหลักที่เน้นเรื่องสถานการณ์การเงินในภูมิภาคและพัฒนาการด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ สำหรับการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 6 ที่ประชุมได้พิจารณาร่างปฏิญญาฮานอย (Hanoi Declaration) และร่างแผนปฏิบัติการเพื่อบรรลุผลตามวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 หรือที่เรียกว่า แผนปฏิบัติการฮานอย (Hanoi Plan of Action : HPA) ซึ่งปฏิญญา และแผนปฏิบัติการดังกล่าวจะลงนามและรับรองโดยผู้นำของรัฐบาลอาเซียน

2. เอเชีย

2.1 ที่ประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปก (APEC Economic Committee : EC) เมื่อวันที่ 19-20 กุมภาพันธ์ 2541 ณ เมืองปิ่นัง ประเทศมาเลเซีย ได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินการ โดยเน้นความสำคัญและความต่อเนื่องในการศึกษาเรื่องความมั่นคงทางการเงินในภูมิภาค โดยที่ประชุมเห็นว่า รายงาน Economic Outlook ประจำปีนี้ ควรจะเน้นผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชีย ทั้งนี้ ไทยและอินโดนีเซียได้ชี้ให้เห็นว่า การเปิดเสรีทางการเงินโดยปราศจากความพร้อมด้านบุคลากรและการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพจะเป็นปัญหาหลักของประเทศกำลังพัฒนา นอกจากนี้ ที่ประชุมได้เน้นความต่อเนื่องของการศึกษา และวิเคราะห์ในหัวข้อต่าง ๆ ที่จะเป็นโยบายขึ้นต่อการเปิดเสรีและอำนวยความสะดวก

สะดวกทางการค้าและการลงทุน

2.2 สำหรับความคืบหน้าในการดำเนินงานของ APEC Bank Supervisors Training Consultative Group (APEC-BCG) ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกันยายน 2540 จากการประชุมรัฐมนตรีคลังเอเปก ครั้งที่ 4 นั้น ได้จัดทำรายงานเรื่องการประเมินความต้องการการฝึกอบรมสำหรับผู้กำกับตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ และได้จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ในเรื่องดังกล่าว เพื่อเสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีคลังเอเปก

2.3 ในที่ประชุมรัฐมนตรีคลังเอเปก ครั้งที่ 5 ณ เมือง Kananaskis ประเทศแคนาดา เมื่อวันที่ 22-24 พฤษภาคม 2541 ได้มีการหารือใน 2 ประเด็นหลัก คือ

1) การประเมินภาวะเศรษฐกิจการเงินในภูมิภาค นโยบายสร้างเสถียรภาพทางการเงินและมาตรการเพื่อบรรเทาผลกระทบทางสังคมจากวิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาค ที่ประชุมเห็นว่าวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชียเริ่มบรรเทาลงบ้างแล้ว หลังจากการดำเนินมาตรการเศรษฐกิจตามกรอบของกองทุนการเงินระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัด อย่างไรก็ตาม มาตรการปรับโครงสร้างของกองทุนการเงินระหว่างประเทศควรมีความยืดหยุ่น และสนับสนุนให้ธนาคารโลกและธนาคารพัฒนาเอเชียเพิ่มความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาสังคมของประเทศเหล่านี้

2) การพัฒนาและเสริมสร้างตลาดการเงินในภูมิภาค เพื่อลดโอกาสการเกิดวิกฤตการณ์ในอนาคต และเพื่อส่งเสริมการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของประเทศในภูมิภาค ที่ประชุมเห็นชอบกับความคิดริเริ่มต่าง ๆ เช่น Basle Core Principles on Effective Banking การศึกษาแนวทางการสอดส่องดูแลระบบตรวจสอบภาคการเงิน รวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน (Peer Review) นอก

จากนี้ ที่ประชุมยังได้เห็นชอบแผนงานสำหรับการพัฒนาตลาดการเงินในภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ การพัฒนาตลาดทุน การเปิดเสรีบัญชีเงินทุน และการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบการเงิน

ในการนี้ ประเทศสมาชิกได้ยืนยันที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน ในปี 2010 สำหรับประเทศพัฒนา และปี 2020 สำหรับประเทศกำลังพัฒนา นอกจากนี้ ที่ประชุมยังยินดีกับการที่ประเทศเปรู รัสเซีย และเวียดนาม เป็นประเทศผู้สังเกตการณ์อย่างเป็นทางการในการประชุมครั้งนี้ และจะเข้าเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการในการประชุมเดือนพฤศจิกายน 2541 ที่ประเทศมาเลเซีย

2.4 ที่ประชุมรัฐมนตรีการค้าเอเปก ณ เมือง Kuching ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ 22-23 มิถุนายน 2541 ได้ทบทวนความคืบหน้าของการดำเนินงานตามแผนนโยบายของผู้นำประเทศต่าง ๆ ที่ Vancouver และแผนงานต่อเนื่องทางด้านการเปิดเสรีและการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน พัฒนาการทางการค้าระหว่างประเทศ และการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การการค้าโลก

ด้านการเปิดเสรีล่วงหน้ารายสาขาตามความสมัครใจ (Early Voluntary Sectoral Liberalization : EVSL) ซึ่งคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการเปิดเสรี การอำนวยความสะดวก และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและวิชาการ ที่ประชุมมีมติให้เจ้าหน้าที่อาวุโสเร่งหาข้อสรุปภายในเดือนกันยายนนี้ สำหรับบางสาขาที่เป็น fast-track และพัฒนาสาขาอื่น ๆ เพิ่มเติมอีก 6 สาขา โดยจะมีการพิจารณาข้อตกลงของแต่ละสาขาในที่ประชุมระดับรัฐมนตรีในเดือนพฤศจิกายนนี้ และมีผลบังคับใช้ภายในปี 2542

ส่วนด้านแผนปฏิบัติการรายประเทศ (Individual Action Plans : IAPs) ในฐานะกลไกหลักเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน ที่ประชุมเห็นชอบกับตารางเวลาการดำเนินการปรับปรุง IAP โดยเฉพาะด้านความโปร่งใสและความละเอียด รวมทั้งประโยชน์ของการรวบรวมความคิดเห็นของภาคธุรกิจผ่าน APEC Business Advisory Council (ABAC) ในการจัดทำแผนปฏิบัติการรายประเทศ โดยประเทศสมาชิกควรส่งแผนปฏิบัติการรายประเทศฉบับปรับปรุง ภายในวันที่ 15 ตุลาคม ศกนี้ เพื่อเสนอแก่รัฐมนตรีในเดือนพฤศจิกายน

ด้านแผนปฏิบัติการร่วม (Collective Action Plans : CAPs) ที่ประชุมยืนยันความสำคัญของแผนปฏิบัติการร่วมต่อความคืบหน้าทางด้านการเปิดเสรีและการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน ที่ประชุมพอใจกับผลการประชุมองค์การการค้าโลกระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ 2 และชื่นชมการดำเนินงานตามข้อตกลงรอบอุรุกวัย นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้ให้ความสำคัญกับแผนงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินงานขององค์การการค้าโลก โดยเฉพาะด้านการจัดสัมมนาและการฝึกอบรม และยังเห็นชอบกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลพาณิชย์กรรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce)

3. องค์การการค้าโลก

3.1 ไทยมีกำหนดลดอัตราภาษีศุลกากรสินค้ารอบแรก ณ วันที่ 1 มกราคม 2541 ภายใต้ความตกลงเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Agreement : ITA) ฉบับแรก (ITA-1) ซึ่งกำหนดระยะเวลาการปรับลดสินค้าส่วนใหญ่ให้เหลือศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2000 และที่เหลือภายในปี ค.ศ. 2005

3.2 ที่ประชุมคณะมนตรีว่าด้วยการค้าบริการสมัยพิเศษ เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2541 ได้มีมติให้

ความตกลงเปิดเสรีการค้าบริการด้านโทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2541 โดยมีข้อผูกพันการเปิดเสรีด้านโทรคมนาคมสาขาต่าง ๆ ดังนี้

- การบริการโทรศัพท์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- การบริการโทรศัพท์มือถือ
- การเช่าวงจร (leased circuits services)
- การเปิดเสรีในการให้บริการโทรคมนาคมเคลื่อนที่
- การบริการด้านดาวเทียม
- การเปิดเสรีด้านบริการมูลค่าเพิ่ม (value-added services) อาทิ การให้บริการ e-mail เป็นต้น

โดยในส่วนของประเทศไทยได้ยื่นข้อผูกพันที่จะให้มีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2549 และได้เตรียมแก้กฎหมายเพื่อรองรับการเปิดเสรีดังกล่าว

3.3 ในการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกครั้งที่ 2 พร้อมกับงานฉลองครบรอบ 50 ปีระบบการค้าพหุภาคี ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 18-20 พฤษภาคม 2541 ที่ประชุมได้ประกาศปฏิญญา 2 ฉบับ คือ

1) ปฏิญญาฉบับหลัก ซึ่งรัฐมนตรีได้มอบหมายให้คณะมนตรีใหญ่ (General Council) ของ WTO พิจารณาดำเนินการในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความตกลงจากการเจรจาอูรุกวัย การเจรจาฉบับใหม่ด้านเกษตรและบริการ ตลอดจนตามมติของที่ประชุมรัฐมนตรีครั้งแรกที่สิงคโปร์ และเรื่องที่สมาชิกเห็นชอบโดยฉันทามติ

2) ปฏิญญาเรื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Declaration on Global Electronic Commerce) ตามที่สหรัฐอเมริกาได้เสนอให้สมาชิกยืนยันหลักการที่จะไม่เรียกเก็บภาษีศุลกากรจากการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการทำการค้าข้ามพรมแดน สมาชิกได้ตกลงที่

จะร่วมกันกำหนดแผนงานที่จะศึกษาเรื่องนี้ในรายละเอียด และจะรายงานผลการศึกษารวมทั้งข้อเสนอแนะแก่ที่ประชุมรัฐมนตรีครั้งต่อไป ในระหว่างที่มีการศึกษาเรื่องนี้ ประเทศสมาชิกยืนยันที่จะไม่เรียกเก็บภาษีศุลกากรในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งบางประเทศรวมทั้งไทย กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษผลกระทบด้านกฎหมายและการค้า และการติดตามดูแลการไหลเวียนของปริมาณเงิน ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อเศรษฐกิจมหภาค และผลกระทบที่มีต่อสังคมและความมั่นคงแห่งชาติ

4. สหภาพยุโรป

4.1 ในวันที่ 1 มกราคม 2541 สหราชอาณาจักรได้เข้ารับหน้าที่เป็นประธานคณะมนตรีสหภาพยุโรป สืบต่อจากลักเซมเบิร์กเป็นระยะเวลา 6 เดือน และเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2541 ได้มีการประชุม European Conference เป็นครั้งแรก ณ กรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากสมาชิกสหภาพยุโรป 15 ประเทศ และประเทศที่ประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปจากยุโรปตะวันออกและไซปรัส อีก 11 ประเทศ โดยมีการหารือในเรื่องการป้องกันยาเสพติดและอาชญากรรม การรักษาสິงแวดล้อม รวมทั้งนโยบายด้านต่างประเทศและความมั่นคง และประเด็นด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือในภูมิภาค

4.2 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2541 คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ได้ประกาศรายชื่อประเทศที่เข้าเกณฑ์เงื่อนไขของการเข้าร่วมสหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรป (Economic and Monetary Union : EMU) เบื้องต้น 11 ประเทศ ได้แก่ เบลเยียม เยอรมนี สเปน ฝรั่งเศส ไอร์แลนด์ อิตาลี ออสเตรีย ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส และฟินแลนด์ เงื่อนไขสำคัญสำหรับการเข้าสู่ขั้นตอนที่ 3 หรือการเข้าร่วม

สหภาพเศรษฐกิจและการเงินยุโรปนี้ ประกอบด้วย การขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน อัตราเงินเฟ้อ การขาดดุลงบประมาณ หนี้สาธารณะ และอัตรา ดอกเบี้ยระยะยาว ต้องอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด และต้องมีเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยน รวมถึงอิสรภาพ ของธนาคารกลาง ต่อมาเมื่อวันที่ 2-3 พฤษภาคม 2541 ที่ประชุม European Summit ณ กรุง บรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม ได้รับรองรายชื่อ ประเทศสมาชิกขั้นสุดท้ายดังกล่าวอย่างเป็นทางการ และได้กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนของแต่ละสกุลที่จะ ผูกกับค่าเงินยูโรอย่างถาวร ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 เป็นต้นไป นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้แต่งตั้งนาย Wim Duisenburg อดีตประธาน European Monetary Institute เป็นประธาน European Central Bank (ECB) และผู้เชี่ยวชาญอีก 5 คน เป็นคณะกรรมการบริหารของ ECB ทั้งนี้ นาย Duisenburg ได้ประกาศว่าจะดำรงตำแหน่งประธาน ECB เพียง 4 ปี หรือครึ่งหนึ่งของวาระเท่านั้น และผู้ที่จะมาดำรง ตำแหน่งต่อคือ นาย Jean-Claude Trichet ผู้ว่าการ ธนาคารกลางฝรั่งเศสคนปัจจุบัน

4.3 เมื่อวันที่ 15-16 มิถุนายน 2541 ได้มีการประชุม European Council ขึ้นที่กรุงคาร์ดิฟ ประเทศสหราชอาณาจักร สาระสำคัญที่ได้หารือกัน ได้แก่

- การกำหนดกลยุทธ์ในการปฏิรูป เศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การสร้างงาน และการรวมตัวของสังคม

- การผลักดันให้ทางการมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น โดยสนับสนุนการเพิ่มความโปร่งใส อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และต่อต้านยาเสพติด และอาชญากรรม

- การกำหนดแนวนโยบายที่สำคัญ และกรอบของระบบการเงินในระยะปานกลาง (Agenda 2000)

- ทบทวนความคืบหน้าของสหภาพ ยุโรป และความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

- การหารือเรื่องพัฒนาการของสหภาพ ยุโรปในระยะยาว

อนึ่ง วาระของประธานคณะมนตรีสหภาพ ยุโรปของสหราชอาณาจักรได้สิ้นสุดลงในวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และประเทศออสเตรียได้รับช่วงต่อ ในครั้งหลังของปี 2541

ภาวะเศรษฐกิจไทย

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 เศรษฐกิจไทย โดยรวมยังหดตัวต่อเนื่องจากปลายปีก่อน โดยการผลิตรถยนต์ตามการใช้จ่ายภายในประเทศเป็นสำคัญ ทั้งการลงทุนภาคเอกชนที่หดตัวค่อนข้างรุนแรงจาก ปัญหาสภาพคล่องทางการเงินทำให้ธุรกิจขาดเงินทุน และต้นทุนดอกเบี้ยสูงขึ้น และการอุปโภคบริโภค ภาคเอกชนซึ่งหดตัวลงมากเช่นกันเนื่องจากอำนาจซื้อของประชาชนลดลงจากที่มีการเลิกจ้างแรงงาน และระดับราคาสินค้าสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม รายได้ เกษตรกรยังขยายตัว ทำให้การบริโภคไม่ลดลงมาก ขณะที่มูลค่าการส่งออกในรูปดอลลาร์ สรอ. เริ่มแสดง แนวโน้มลดลงตั้งแต่ช่วงต้นปี ซึ่งเป็นผลจากราคา สินค้าส่งออกในรูปดอลลาร์ สรอ. ลดลงมากเพราะมีการแข่งขันด้านราคาและตลาดส่งออกในประเทศ แถบเอเชียแปซิฟิก รวมทั้งญี่ปุ่นหดตัวลงตามภาวะ วิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาค แต่ปริมาณการส่งออกยัง ขยายตัวดี โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงและ สินค้าประมง อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของปริมาณ การส่งออกยังไม่สามารถชดเชยการลดลงของอุปสงค์ ภายในประเทศได้ทั้งหมด ทำให้ภาคการผลิตโดยรวมหดตัวลง โดยเฉพาะสินค้าที่ตอบสนองความต้องการภายในประเทศ

ทางด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้น โดยทางด้านต่างประเทศ ดุลการค้าและดุลบัญชีเดิน

สะพัดเกินดุลต่อเนื่อง ประกอบกับเงินทุนไหลออกสุทธิภาคเอกชนเริ่มชะลอตัว เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติเริ่มมีความมั่นใจต่อนโยบายการแก้ไขปัญห เศรษฐกิจของประเทศทำให้สามารถยืดอายุหนี้ต่างประเทศได้มากขึ้น และมีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น เป็นผลให้โครงสร้างหนี้ระยะยาวของประเทศมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ซึ่งช่วยเสริมให้ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้น สำหรับเสถียรภาพในประเทศนั้น อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มเร่งตัวขึ้น ทั้งนี้ เป็นผลจากปัจจัยด้านต้นทุนการนำเข้าสูงขึ้นจากการที่ค่าเงิน

บาทอ่อนตัวลง และในช่วงก่อนหน้ามีการปรับเพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตสินค้าบางประเภท อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อไม่รุนแรงมาก เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศลดลงมาก และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก (ในรูปดอลลาร์ สรอ.) ลดลง ส่วนฐานการคลังยังอยู่ในระดับมั่นคง แม้จะมียอดขาดดุลเงินสด แต่ก็ยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศกำหนด และทางด้านการเงินสภาพคล่องเริ่มปรับตัวดีขึ้นตามลำดับตั้งแต่ไตรมาสที่สองเป็นต้นมา

เศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ในครึ่งแรกของปี 2541

การผลิต

ภาคการเกษตร

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 เป็นช่วงการจำหน่ายพืชผลเกษตรของปีการผลิต 2540/41 ซึ่งพืชผลส่วนใหญ่จำหน่ายได้ราคาดีจากผลของค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนมาก ช่วยให้ความสามารถในการแข่งขันส่งออกพืชผลหลายชนิดเพิ่มขึ้น ส่วนภาวะการผลิตพืชผลในครึ่งแรกของปี โดยเฉพาะการปลูกข้าวนาปรังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามแรงจูงใจทางด้านราคา การผลิตในช่วงที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี โดยพื้นที่เพาะปลูกจะสูงกว่าเป้าหมายของทางการ และปัญหาการขาดน้ำในการเพาะปลูกก็ไม่รุนแรงเท่าที่คาดไว้ ทำให้คาดว่าผลผลิตข้าวนาปรังปี 2541 จะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อย ส่วนการเพาะปลูกพืชผลหลักปีการผลิต 2541/42 คาดว่าจะขยายตัวขึ้นจากแรงจูงใจทางด้านราคา และสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยกว่าปีที่ผ่านมา

การผลิตและราคาพืชผลสำคัญในครึ่งแรกของปี 2541 สรุปได้ดังนี้

ข้าวนาปรังปี 2541 คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.1 เป็น 4.6 ล้านตัน จากแรงจูงใจทางด้านราคาทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.0 เป็น 6.78 ล้านไร่ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายของทางการที่กำหนดไว้ 4.5 ล้านไร่ค่อนข้างมาก จนเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ปลูกบางแหล่ง แต่ทางการได้พยายามจัดสรรน้ำไปยังพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มขึ้น ทำให้ไม่มีพื้นที่ใดที่ได้รับความเสียหายรุนแรง การผลิตส่วนใหญ่ได้ผลดี และเกษตรกรกำลังเก็บเกี่ยวและจำหน่ายผลผลิตซึ่งได้ราคาดี

ข้าวนาปี 2541/42 คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.8 เป็น 18.51 ล้านตัน จากการเพิ่มขึ้นของทั้งพื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตเฉลี่ยตามแรงจูงใจทางด้านราคา และสภาพอากาศที่คาดว่าจะเอื้ออำนวยกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งในฤดูการผลิต 2540/41 พื้นที่ปลูกข้าวนาปีในเขตภาคกลางและภาคเหนือต้องประสบกับภาวะแห้งแล้งจากอิทธิพลของปรากฏการณ์เอลนีโน

ทางด้านราคาข้าวเปลือกนาปีชั้น 1 ที่เกษตรกร

ขายได้ในช่วงครึ่งแรกของปีมีแนวโน้มสูงขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 25.0 เป็นเมตริกตันละ 6,747 บาท เนื่องจากปริมาณการส่งออกข้าวใน 5 เดือนแรกของปีนี้ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 44.7 ทำให้ความต้องการข้าวของผู้ส่งออกเพิ่มขึ้น

ข้าวโพดปี 2541/42 คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.5 เป็น 4.9 ล้านตัน จากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ปลูกและผลผลิตเฉลี่ยอันเป็นผลจากราคาที่จูงใจ และสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ทั้งนี้ การผลิตข้าวโพดปี 2541/42 ขณะนี้อยู่ในช่วงเตรียมการเพาะปลูก และเป็นช่วงปลายฤดูการจำหน่ายผลผลิตข้าวโพดปี 2540/41 ซึ่งผลผลิตภายในประเทศไม่เพียงพอต่อการใช้ ทำให้คาดว่าจะต้องมีการนำเข้าข้าวโพดจำนวน 200,000-300,000 ตัน จากต่างประเทศ ราคาข้าวโพดที่เกษตรกรขายได้จึงปรับตัวสูงขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉลี่ยในช่วงครึ่งแรกของปีเท่ากับเมตริกตันละ 5,068 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.5

อ้อยปี 2541/42 คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 เป็น 45 ล้านตัน โดยเป็นผลจากผลผลิตเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยกว่าปีก่อน ส่วนพื้นที่ปลูกคาดว่าจะเพิ่มไม่มากนัก เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ไม่ปล่อยสินเชื่อเพื่อบำรุงไร้อ้อย (เกี่ยวอ้อย) ดังเช่นที่เคยปฏิบัติมาทุกปี จากปัญหาวิกฤตการเงินส่งผลให้ชาวไร้อ้อยขาดเงินทุนที่จะใช้ขยายพื้นที่ ทำให้สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายต้องขอความร่วมมือจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ปล่อยสินเชื่อเพื่อบำรุงไร้อ้อยแทนธนาคารพาณิชย์ ซึ่งช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนเงินทุนของชาวไร้อ้อยได้ระดับหนึ่ง

ยางพาราปี 2541 ในช่วงครึ่งแรกของปีผลผลิตยางออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอลงจากปีก่อนเล็กน้อย จากการที่แหล่งผลิตในภาคใต้ประสบภาวะแห้งแล้ง อย่างไรก็ตาม พื้นที่ปลูกยางที่

ให้ผลเพิ่มขึ้นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ช่วยให้ผลผลิตยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทางด้านราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ที่ชาวสวนยางขายได้ในครึ่งแรกของปีเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนเพียงร้อยละ 4.0 เป็นต้นละ 24,920 บาท นับว่าค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับพืชผลอื่น ๆ เนื่องจากราคายางในตลาดโลกลดลง

มันสำปะหลังปี 2541/42 คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.5 เป็น 17.3 ล้านตัน จากแรงจูงใจทางด้านราคาทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การขาดแคลนท่อนพันธุ์มันสำปะหลังทำให้พื้นที่ปลูกไม่เพิ่มขึ้นมากนัก ทางด้านภาวะการค้าและราคามันสำปะหลังในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 ค่อนข้างแจ่มใส เนื่องจากความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น ขณะที่อุปทานมันสำปะหลังในฤดูการผลิตปี 2540/41 มีแนวโน้มลดลงจนไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ทำให้มีการแย่งซื้อวัตถุดิบระหว่างโรงงานมันอัดเม็ดและโรงงานแป้งมัน จนราคาหัวมันสดสูงขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนกว่าเท่าตัว

ประมง การผลิตสาขาประมงในครึ่งแรกของปีเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยเฉพาะการทำประมงทะเลที่ปริมาณสัตว์น้ำที่ชาวประมงจับได้ในแถบทะเลอันดามันเพิ่มขึ้นอย่างน่าสังเกต แม้ว่าผลผลิตกุ้งกุลาดำจากการเพาะเลี้ยงในรุ่นแรกของปี 2541 จะประสบกับโรคระบาดจนผลผลิตส่วนใหญ่ได้รับความเสียหาย แต่การขยายตัวของพื้นที่เพาะเลี้ยงที่เพิ่มขึ้นมากในช่วงครึ่งแรกของปี ช่วยให้ผลผลิตกุ้งกุลาดำทรงตัวอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน

ปศุสัตว์ ผลผลิตปศุสัตว์ในครึ่งแรกของปีชะลอลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนเล็กน้อย จากการที่เกษตรกรลดการเลี้ยงสุกรลงร้อยละ 10-20 เนื่องจากราคาสูกามีชีวิตมีแนวโน้มลดลงเป็นลำดับ นับตั้งแต่เกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในช่วงกลางปี

2540 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม การอ่อนตัวของค่าเงินบาทช่วยให้ความสามารถในการแข่งขันส่งออกของไก่สดแช่แข็งของไทยเพิ่มขึ้น และทำให้ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งในช่วง 5 เดือนแรกของปีกระเตื้องขึ้นมาก และราคาไก่เนื้อมีชีวิตปรับตัวสูงขึ้นจูงใจให้มีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้นช่วยชดเชยผลผลิตสุกรที่ลดลง

ป่าไม้ ผลผลิตไม้จากสวนป่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ยังคงมีแนวโน้มลดลงในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ จากผลของการตกต่ำอย่างต่อเนื่องของภาคการก่อสร้าง สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ราคาไม้ในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ทรงตัวใกล้เคียงกับปีก่อน หลังจากที่เคยเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ก่อนเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ

การผลิตนอกภาคการเกษตร

ภาวะการผลิตภาคอุตสาหกรรม

ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2541 ผลผลิตอุตสาหกรรมลดลงถึงร้อยละ 16.8 จากระยะเดียวกันปีก่อน โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเริ่มมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ไตรมาสสุดท้ายของปีก่อน ซึ่งถือเป็นการลดลงครั้งแรกในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา สาเหตุที่ส่งผลให้การผลิตภาคอุตสาหกรรมอยู่ในภาวะหดตัวอย่างต่อเนื่อง คือ

- 1) อุปสงค์ภายในประเทศลดลงตามการลดลงของรายได้และราคาหลักทรัพย์
- 2) สภาพคล่องทางการเงินตึงตัวมากตั้งแต่ปลายปี 2540 เป็นต้นมา
- 3) ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทั้งจากการนำเข้าและภาวะดอกเบี้ย

ทั้งนี้ ภาวะการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหมวดต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

หมวดอาหาร การผลิตโดยรวมลดลงร้อยละ 12.9 เนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบป้อนโรงงาน และวัตถุดิบมีคุณภาพต่ำ อาทิ น้ำตาล และสับปะรดกระป๋อง จากผลกระทบของฝนแล้ง ทำให้ไม่สามารถผลิตได้อย่างเต็มกำลังการผลิต อย่างไรก็ตาม ราคาสินค้าในหมวดอาหารได้ปรับตัวสูงมาก

หมวดเครื่องดื่ม การผลิตโดยรวมลดลงร้อยละ 0.7 เนื่องจากความต้องการลดลงเป็นสำคัญ ทำให้ผลผลิตหมวดเครื่องดื่มเกือบทุกชนิดทั้งน้ำอัดลม สุรา และน้ำผลไม้ ลดลง ยกเว้นผลผลิตเบียร์ที่เพิ่มขึ้นสูง แม้ว่าภาวะเศรษฐกิจโดยรวมจะถดถอยก็ตาม แต่ผู้ผลิตใช้ยุทธวิธีการแข่งขันและการส่งเสริมการตลาด โดยเปลี่ยนเป้าหมายผู้บริโภคไปสู่ผู้บริโภคในตลาดภูมิภาคมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการยังคงดำเนินการผลิตในระดับเกือบเต็มกำลังการผลิตและผลิตในส่วนที่ขยายตามแผนที่กำหนดไว้

หมวดยาสูบ การผลิตลดลงร้อยละ 24.9 ตามความต้องการบริโภคภายในประเทศที่ยังซบเซา

ผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม*

(อัตราเปลี่ยนแปลง : ร้อยละ)

หมวดสินค้า	2540		2541
	ทั้งปี	ม.ค.-พ.ค.	ม.ค.-พ.ค.
อาหาร	1.8	0.5	-12.9
เครื่องดื่ม	15.0	15.8	-0.7
ยาสูบ	-9.9	-1.6	-24.9
วัสดุก่อสร้าง	-2.1	5.4	-36.4
ยานยนต์	-27.3	5.7	-73.5
สิ่งทอ	1.8	0.8	3.7
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	17.0	34.0	-4.8
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	-1.7	-3.0	-3.9
เฉลี่ย	-0.3	7.3	-16.8

หมายเหตุ * สินค้า 38 รายการ คิดเป็นร้อยละ 59 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด

อย่างต่อเนื่อง และผลจากการปรับเพิ่มราคาจำหน่ายปลีกในช่วงไตรมาสแรกของปี

หมวดวัสดุก่อสร้าง การผลิตลดลงร้อยละ 36.4 เป็นผลจากปัญหาสภาพคล่อง และการชะลอการเบิกจ่ายงบประมาณภาครัฐบาลซึ่งมีผลกระทบต่องานก่อสร้างของทั้งภาครัฐบาลและเอกชนตั้งแต่ช่วงปลายปีก่อนเป็นต้นมา ส่งผลให้ความต้องการใช้วัสดุก่อสร้างลดลง ทั้งนี้ พิจารณาได้จากการผลิตปูนซีเมนต์และเหล็กเส้นที่ผู้ผลิตหลายรายได้หยุดการผลิตเพื่อปรับสต็อก

หมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง ประสบปัญหาอุปสงค์ภายในประเทศลดลงอย่างรุนแรง ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องชะลอการผลิตหรือหยุดการผลิตเพื่อควบคุมสต็อก ทำให้ยอดการผลิตตกต่ำถึงร้อยละ 73.5 แม้การส่งออกรถยนต์มีแนวโน้มขยายตัวสูงก็ตาม แต่ยังมีปริมาณไม่มากหรือคิดเป็นสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 20 ของยอดการผลิตรวม

หมวดผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม การผลิตลดลงร้อยละ 4.8 โดยลดลงตั้งแต่ต้นปี ตามความต้องการใช้ภายในประเทศ ประกอบกับมีการหยุดซ่อมบำรุงของโรงกลั่นเป็นระยะ

หมวดสิ่งทอ การผลิตขยายตัวร้อยละ 3.7 ตามความต้องการของตลาดส่งออก โดยเฉพาะผ้าผืนถักที่ได้รับประโยชน์จากการเรียกเก็บภาษีตามกฎหมายการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping) ของสหภาพยุโรปต่อประเทศคู่แข่งของไทย 7 ประเทศ และเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ได้รับประโยชน์จากการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin) และจากการพัฒนาปรับปรุงการออกแบบและการผลิตให้สามารถสนองตอบความต้องการของตลาดหลักที่ใช้สินค้าคุณภาพดี ตลอดจนการพัฒนาสินค้าในระดับกลางและสูงให้มีคุณภาพใกล้เคียงกับของอิตาลีและฮ่องกง

หมวดผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อุตสาหกรรมที่สำคัญในหมวดนี้เป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออกเกือบทั้งหมด อาทิ แผงวงจรรวม กระจกแผ่นคอมเพรสเซอร์ มอเตอร์ไฟฟ้า และโทรทัศน์ ซึ่งกำลังเผชิญกับปัญหาการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ทั้งกับประเทศอาเซียนด้วยกันและคู่แข่งทางการค้าอื่นของไทย

การผลิตนอกภาคเกษตรสาขาอื่น ๆ ที่สำคัญ

สาขาเหมืองแร่ การผลิตในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยส่วนใหญ่เป็นการลดลงของการผลิตยิปซัมถึงร้อยละ 36.9 เนื่องจากอุปสงค์จากต่างประเทศลดลง การผลิตลิกไนต์ลดลงร้อยละ 12.5 และการผลิตแร่ทั่วไปลดลงถึงร้อยละ 52.4 ตามภาวะเศรษฐกิจและการก่อสร้างที่ซบเซา ส่วนการผลิตสินแร่ดีบุกเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อนร้อยละ 70.2 เนื่องจากราคาดีบุกในประเทศและตลาดโลกสูงขึ้นจูงใจให้ผู้ผลิตที่เลิกกิจการไปกลับมาผลิตเพิ่มขึ้น สำหรับการผลิตก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 7.3 เป็นผลจากอุปทานที่เพิ่มขึ้นจากแหล่งบงกชซึ่งเปิดการผลิตในโครงการขั้นที่ 3 และการเปิดแหล่งผลิตใหม่ ๆ อีก 2 แหล่ง ได้แก่ แหล่งปลาแดง และแหล่งปลาหมึก ซึ่งเป็นแหล่งผลิตใหม่ในอ่าวไทยที่เริ่มให้ผลผลิตในครั้งแรกของปีนี้ แม้มูลค่าผลผลิตก๊าซธรรมชาติและดีบุกเพิ่มขึ้น แต่ก็ไม่มากพอที่จะชดเชยกับมูลค่าผลผลิตแร่ส่วนที่ลดลงได้

สาขาการก่อสร้าง ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนตามการหดตัวของภาคเอกชน ประกอบกับการก่อสร้างภาครัฐบาลก็มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน เมื่อพิจารณาจากเครื่องชี้การก่อสร้างที่สำคัญของภาคเอกชนปรากฏว่า พื้นที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างในเขตเทศบาลทั่วประเทศในช่วง 5 เดือนแรกของปีนี้ยังคงลดลงต่อเนื่องถึงร้อยละ 72.9 จากที่ลดลงร้อยละ 67.5 ในไตรมาสแรกของปีนี้ ซึ่งสอดคล้อง

กับปริมาณการจำหน่ายวัสดุก่อสร้างที่สำคัญ คือ ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น และสังกะสี ซึ่งลดลงมากกว่าร้อยละ 32 ในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ ทั้งนี้ ปัญหาเศรษฐกิจและการเงินในประเทศ และอุปทานส่วนเกินของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การก่อสร้างภาคเอกชนเกือบทุกประเภทยังคงลดลงต่อเนื่อง โดยการก่อสร้างที่ชะลอตัวมากที่สุดแก่ ภาคพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย และบริการขนส่ง ซึ่งลดลงถึงร้อยละ 87.8 78.3 64.0 และ 45.8 ตามลำดับ ทั้งนี้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ก่อสร้างลดลงจากช่วงเดียวกันปีก่อนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กรุงเทพฯ และภาคเหนือ

ด้านการก่อสร้างของรัฐบาลในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อน เนื่องจากรัฐบาลเข้มงวดในการควบคุมรายจ่ายให้เป็นไปตามข้อตกลงกับกองทุนการเงินฯ ทำให้มีการตัดงบประมาณหรือชะลอโครงการออกไป ส่วนการก่อสร้างของรัฐวิสาหกิจในช่วงครึ่งแรกของปีนี้เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อนเพียงเล็กน้อย เนื่องจากหลายโครงการมีการชะลอออกไป อาทิ โครงการโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบท และโครงการขยายบริการโทรศัพท์เพื่อขจัดความขาดแคลน (800,000 เลขหมาย) เพราะปัญหาขาดสภาพคล่องด้วยข้อจำกัดของวงเงินงบประมาณ โดยเฉพาะโครงการที่ใช้เงินกู้จากต่างประเทศร่วมด้วย ประกอบกับผู้รับเหมาส่วนใหญ่ประสบปัญหาสภาพคล่อง ทำให้การดำเนินโครงการล่าช้า

สาขาการค้า ในครึ่งแรกของปีนี้มูลค่าเพิ่มของสาขาการค้าปลีกและการค้าส่งมีแนวโน้มลดลงตามผลผลิตภาคอุตสาหกรรม การนำเข้าสินค้า ผลผลิตแร่ และการใช้จ่ายของผู้บริโภคที่ลดลงจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ อย่างไรก็ตาม การค้าผลผลิตเกษตรคาดว่าจะเพิ่มขึ้น แต่ในอัตราที่ชะลอตัวลง

สาขาบริการ การท่องเที่ยวในช่วง 5 เดือนที่ผ่านมายังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักท่องเที่ยว

จากต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 5.3 ส่งผลให้อัตราการเข้าพักโรงแรมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 64 ของจำนวนห้องพักรวม เนื่องจากค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวจากยุโรป สหรัฐอเมริกา และโอเชียเนียเข้ามาเพิ่มขึ้น ประกอบกับเกิดความไม่สงบในอินโดนีเซียทำให้นักท่องเที่ยวหันมาท่องเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นผลจากการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวในเทศกาลต่างๆ และการปรับกลยุทธ์มุ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวในตลาดใหม่มากขึ้น เช่น นักท่องเที่ยวชาวรัสเซีย คาซัคสถาน อิสิราเอล และแอฟริกาใต้ ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 18.6 สำหรับสาขาบริการอื่น ๆ อาทิ การศึกษา การสาธารณสุข และการบันเทิง ยังคงหดตัวลงตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

ภาวะการใช้จ่าย

การใช้จ่ายในประเทศในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 ลดลงมากจากระยะเดียวกันปีก่อน ทั้งการอุปโภคและการลงทุน ตามการลดลงของการใช้จ่ายของภาคเอกชนและภาครัฐ

การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ในครึ่งแรกของปี 2541 ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อน โดยพิจารณาจากเครื่องใช้บริโภคที่สำคัญในช่วง 5 เดือนแรก เช่น ยอดจำหน่ายห้างสรรพสินค้า ทั้งประเทศลดลงร้อยละ 6.5 รายรับภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนกลาง (ที่ปรับเอาผลของการเพิ่มอัตราภาษีออก) ลดลงร้อยละ 18.9 และมูลค่าสินค้าอุปโภคนำเข้าในรูปดอลลาร์ สรอ. ลดลงร้อยละ 34.8 ทั้งนี้ เนื่องจากกำลังซื้อของประชาชนโดยรวมลดลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และราคาสินค้าส่วนใหญ่ปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับค่าจ้างที่แท้จริงมีแนวโน้มลดลง และมีความไม่แน่นอนในการจ้างงานสูง ทำให้ประชาชน

มีความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม รายได้ภาคเกษตรมีการขยายตัวจึงช่วยให้การบริโภคไม่ลดลงมาก

การลงทุนภาคเอกชน ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2541 ลดลงต่อเนื่องจากปีก่อน โดยดัชนีการลงทุนเดือนพฤษภาคมอยู่ที่ระดับ 32.4 หรือคิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 14.6 ต่อปี ทั้งนี้ การลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ลดลงมาก โดยพิจารณาจากเครื่องซีที่สำคัญ อาทิ มูลค่าการนำเข้าสินค้าทุนตามราคาคงที่ในช่วง 5 เดือนแรกของปีนี้ลดลงร้อยละ 39.0 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากอุปสงค์ที่ซบเซา ปัญหาการขาดสภาพคล่องและต้นทุนดอกเบี้ยที่สูงขึ้น รวมทั้งยังมีกำลังการผลิตส่วนเกินเหลืออยู่มากในหลายอุตสาหกรรม

ส่วนการลงทุนด้านการก่อสร้างในช่วง 5 เดือนแรกของปีนี้ลดลงมากต่อเนื่องจากปีก่อน เนื่องจากธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ยังคงมีอุปทานส่วนเกิน

สูง ขณะที่ความต้องการและกำลังซื้อของประชาชนลดลง ประกอบกับขาดแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินส่วนหนึ่งเนื่องจากการปิดกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 56 แห่ง และการเข้มงวดมาตรการด้านความมั่นคงของสถาบันการเงิน โดยเครื่องซีภาวะการก่อสร้างที่สำคัญส่วนใหญ่ลดลงมาก อาทิ พื้นที่ที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างในเขตเทศบาลเมืองทั่วประเทศลดลงร้อยละ 72.9 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 3.7 และ 39.8 ในครั้งแรกและครั้งหลังของปีก่อน ตามลำดับสอดคล้องกับการลดลงของปริมาณการจำหน่ายวัสดุก่อสร้างบางชนิด อาทิ ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น สังกะสี และกระจก เป็นต้น

ทางด้านการลงทุนที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในช่วงครึ่งปีแรกปรากฏว่าลดลงมาก ทั้งจำนวนโครงการและเงินลงทุน ทั้งนี้ นักลงทุนญี่ปุ่นยังเป็นผู้ลงทุนรายใหญ่ รองลงมาได้แก่ ยุโรปและอเมริกา สำหรับรายละเอียดของประเภทการลงทุนในช่วงครึ่งปีแรกเป็นดังนี้

การอนุมัติส่งเสริมการลงทุนครึ่งปีแรกของปี 2540-2541

รายการ	ม.ค.-มิ.ย. 2541		ม.ค.-มิ.ย. 2540	
	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (ล้านบาท)
เกษตรกรรมและผลิตผลการเกษตร	61	7,501 (12.0%)	62	6,698
เหมืองแร่ เซรามิกส์และโลหะขั้นมูลฐาน	10	1,555 (-93.2%)	33	22,809
อุตสาหกรรมเบา	53	3,233 (-31.0%)	27	4,683
ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง	56	11,866 (-53.0%)	122	25,244
อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า	82	28,653 (39.9%)	59	20,481
เคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติก	59	41,443 (-35.6%)	92	64,381
อุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภค	82	56,588 (-18.9%)	85	69,764
รวม	403	150,842(-29.5%)	480	214,060

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการขยายตัวจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคของรัฐบาล ในช่วง 5 เดือนแรกปี 2541 ลดลงร้อยละ 4.8 เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 ในครั้งแรกของปีก่อน ทั้งนี้รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ และรายจ่ายด้านการทหารลดลงถึงร้อยละ 26.0 ขณะที่รายจ่ายเงินเดือนและบำเหน็จบำนาญเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.1

การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของรัฐบาล ลดลงจากช่วงเดียวกันปีก่อนร้อยละ 14.4 เนื่องจากรัฐบาลเข้มงวดในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบลงทุนของรัฐบาลในช่วง 5 เดือนแรกของปีนี้ลดลงร้อยละ 26.2 อย่างไรก็ตาม การลงทุนที่อาศัยเงินกู้และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศตามโครงการพัฒนาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 345.8 และ 30.6 ตามลำดับ ส่วนหนึ่งจากการเบิกจ่ายเงินปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจากกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โฟ้นทะเล และธนาคารโลก รวมทั้งจากค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง โดยส่วนใหญ่เป็นโครงการลงทุนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยี โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และโครงการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค นอกจากนี้รวมถึงการกู้เงินเพื่อใช้ในการปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมและการเงิน

การลงทุนของรัฐวิสาหกิจ งบลงทุนของรัฐวิสาหกิจในปีงบประมาณ 2541 เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันร้อยละ 4.2 ชะลอลงจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 30.4 โดยในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2541 มีโครงการลงทุนที่สำคัญและคิดเป็นสัดส่วนการลงทุนสูงอยู่ในหมวดพลังงาน คมนาคม สิ่งแวดล้อม และพัฒนาภูมิภาค

การจ้างงาน

ตำแหน่งงานว่าง จากข้อมูลที่นายจ้างแจ้งต่อสำนักจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการ

สังคม ปรากฏว่า ณ สิ้นเดือนมิถุนายน ปี 2541 มีตำแหน่งงานว่าง 46,729 ตำแหน่ง ลดลงจากช่วงเดียวกันปีก่อนร้อยละ 23.1 (เทียบกับอัตราเพิ่มร้อยละ 35.8 ในช่วงเดียวกันปีก่อน) โดยตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่อยู่ในเขตภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพฯและปริมณฑล) ร้อยละ 31.5 ของตำแหน่งงานว่าง สำหรับผู้สมัครงานใหม่ในช่วงครึ่งปีแรกมีจำนวน 136,105 คน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อนร้อยละ 57.0 โดยมีการบรรจุงาน 71,484 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ของผู้สมัครงานใหม่ ลดลงจากช่วงเดียวกันปีก่อนซึ่งมีอัตราการบรรจุงานสูงถึงร้อยละ 70.7 ของจำนวนผู้สมัครงานใหม่

การเลิกจ้าง ในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศที่หดตัวลง โดยมีการเลิกจ้างแรงงานสูงถึง 22,927 คน เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 82.6 จากสถานประกอบการ 494 แห่ง เป็นการเลิกจ้างในเขตกรุงเทพฯ 6,862 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 ของแรงงานที่ถูกเลิกจ้างทั้งสิ้น กิจการที่มีการเลิกจ้างแรงงานสูง ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป ยานยนต์-เครื่องยนต์และชิ้นส่วน ผลิตภัณฑ์คอนกรีต สถาบันการเงิน และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

แรงงานไทยในต่างประเทศ ในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ มีแรงงานไทยเดินทางไปทำงานต่างประเทศรวมทั้งสิ้น 93,712 คน เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 5.2 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 4.7 ในช่วงเดียวกันปีก่อน ประเทศที่แรงงานไทยไปทำงานมากที่สุดคือ ไต้หวัน คิดเป็นร้อยละ 54.3 ของจำนวนแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ รองลงมาได้แก่ บรูไน ร้อยละ 11.0 สิงคโปร์ ร้อยละ 10.5 ญี่ปุ่น ร้อยละ 5.8 และอิสราเอล ร้อยละ 5.6 สาเหตุที่แรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ส่วนหนึ่งเป็นผลจากความต้องการแรงงานในต่างประเทศขยายตัวไม่มาก และประสบกับ

การแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ เช่น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บังคลาเทศ เป็นต้น นอกจากนั้นต้นทุนสำหรับผู้ที่ประสงค์จะไปทำงานต่างประเทศค่อนข้างสูง

ปัญหาด้านแรงงานสัมพันธ์ ในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ลดลงจากช่วงเดียวกันปีก่อน โดยมีกรณีพิพาทแรงงานเพียง 46 ครั้ง จากสถานประกอบการ 38 แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 8,826 คน (เทียบกับการพิพาท 113 ครั้ง จากสถานประกอบการ 66 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 33,455 คน ของระยะเดียวกันปีก่อน) สาเหตุของการพิพาทเกิดจากการเรียกร้องด้านสภาพการจ้างงาน สวัสดิการและค่าจ้าง ทำให้เกิดการหยุดงาน 2 ครั้ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 1,734 คน ลดลงมากจาก 9,491 คน ในช่วงเดียวกันปีก่อน แต่ก่อให้เกิดการสูญเสียวันทำงานถึง 77,306 วัน เพิ่มจาก 56,076 วัน ในช่วงเดียวกันปีก่อน นอกจากนี้ มีการปิดโรงงาน 4 แห่ง มีจำนวนลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,607 คน และสูญเสียวันทำงาน 34,440 วัน เทียบกับเพียง 2,163 วัน ในช่วงเดียวกันปีก่อน

ระดับราคา

ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 เร่งตัวต่อเนื่องจากครึ่งหลังของปี 2540 โดยดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.7 เทียบกับร้อยละ 4.4 และร้อยละ 6.8 ในครึ่งแรกและครึ่งหลังของปี 2540 ตามลำดับ ราคาหมวดอาหารเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11.8 เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของราคาข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง (ร้อยละ 41.4) เป็นสำคัญ เนื่องจากความต้องการข้าวในต่างประเทศมีมาก และผลกระทบจากการอ่อนตัวของค่าเงินบาท นอกจากนี้ สินค้าที่มีราคาเพิ่มขึ้นมากได้แก่ ไข่และผลิตภัณฑ์นม (ร้อยละ 12.1) ตามราคาอาหารสัตว์ และต้นทุนวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้น ผักและผลไม้ (ร้อยละ 10.7) เนื่องจากอากาศร้อนและต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ส่วนราคาหมวดอื่นๆ ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มเพิ่ม

ขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.4 เป็นผลจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นตามการอ่อนตัวของค่าเงินบาท และการขึ้นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2540 ประกอบกับการปรับขึ้นภาษีน้ำมันในเดือนกุมภาพันธ์ 2541 ตามลำดับ โดยหมวดที่ราคาเร่งตัวสูงสุด ได้แก่ หมวดยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (ร้อยละ 20.5) และหมวดยานพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร (ร้อยละ 10.7) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอัตราเงินเฟ้อโดยรวมในช่วงไตรมาสที่สองจะสูงกว่าช่วงไตรมาสแรก แต่อัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจริงยังต่ำกว่าการประมาณการของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพราะค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้น ประกอบกับราคาน้ำมันในตลาดโลกและราคาสินค้านำเข้าอื่น ๆ ลดลง นอกจากนี้ การใช้จ่ายในประเทศก็หดตัวลงมากเช่นกัน

ดัชนีราคาขายส่งเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 19.2 ในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 เทียบกับร้อยละ 0.9 และร้อยละ 7.1 ในครึ่งแรกและครึ่งหลังของปี 2540 ตามลำดับ โดยหมวดที่ราคาเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (ร้อยละ 28.0) อาหารสัตว์ (ร้อยละ 27.8) อาหาร (ร้อยละ 26.1) เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี (ร้อยละ 20.4)

การค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน

การส่งออก ในช่วง 5 เดือนแรกของปีนี้ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 4.7 โดยเป็นผลจากราคาสินค้าส่งออกที่ลดลงค่อนข้างมาก ปัญหาสภาพคล่องของผู้ส่งออก ประกอบกับอุปสงค์ของประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (รวมญี่ปุ่น) ชะลอตัวลงมาก โดยการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ 5.5 สินค้าหลักที่ลดลงมากได้แก่ สินค้าในกลุ่มที่ใช้แรงงานสูง โดยเฉพาะเครื่องกีฬา รองเท้า อัญมณี และสินค้าที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ โดยเฉพาะน้ำตาล เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลงตาม

ผลผลิตอ้อย ขณะที่สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงลดลงเล็กน้อย ตามการลดลงของการส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้า แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน เป็นสำคัญ ส่วนการส่งออกสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ 10.7 สินค้าที่ลดลงมากที่สุด ได้แก่ ยาง และผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ส่วนการส่งออกสินค้าประมงลดลงเล็กน้อย ตามการส่งออกปลาสดแช่แข็ง ขณะที่การส่งออกกุ้งและปลาหมึกสดแช่แข็งยังขยายตัวในเกณฑ์ดี

การนำเข้า ในช่วง 5 เดือนแรกของปีนี้ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนถึงร้อยละ 39.6 โดยเริ่มลดลงตั้งแต่กลางปี 2539 และลดลงมากตั้งแต่เดือนตุลาคม 2540 ทั้งนี้ เนื่องจากการลดลงของอุปสงค์ภายในประเทศ ประกอบกับราคาสินค้านำเข้าลดลงตามราคาสินค้าในตลาดโลก โดยมูลค่าการนำเข้าลดลงทุกหมวดสินค้า ที่ลดลงอย่างน่าสังเกตได้แก่ สินค้าประเภทยานยนต์ เครื่องจักร น้ำมันเชื้อเพลิง และหล่อลื่น ส่วนการนำเข้าสินค้าประเภทวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบลดลงร้อยละ 36.4

ดุลการค้า ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2541 เกินดุล 4.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบกับขาดดุล 5.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในระยะเดียวกันปีก่อน ขณะเดียวกันดุลบริการปริจาดเกินดุลเพิ่มขึ้นเป็น 1.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากรายจ่ายเดินทางและท่องเที่ยวของคนไทยลดลงมาก ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลจำนวน 6.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิขาดดุล 4.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยส่วนใหญ่เป็นการไหลออกของเงินทุนภาคเอกชน โดยเฉพาะการชำระคืนเงินกู้ทั้งจากภาคธนาคาร (โดยเฉพาะกิจการวิเทศธุรกิจ) และไม่ใช้ธนาคาร แม้ว่ามีการไหลเข้าของเงินทุนเรือนหุ้นจากการเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารเป็นจำนวนสูงก็ตาม ส่วนเงินทุนทางการได้มีการนำเข้าเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากธนาคาร

เพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) และเงินกู้เพื่อเสริมสภาพคล่องของภาคการส่งออกจากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของญี่ปุ่น (JEXIM) แห่งละ 0.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ขณะที่เงินทุนธนาคารแห่งประเทศไทยขาดดุล 1.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากภาระชำระคืนธุรกรรมเงินตราต่างประเทศในตลาดต่างประเทศ แม้ว่าเงินกู้ยืมภายใต้ความช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศจำนวน 1.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ก็ตาม

ดุลการชำระเงิน เกินดุลจำนวน 0.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในช่วง 5 เดือนแรกของปี ส่งผลให้เงินสำรองทางการ ณ สิ้นเดือนพฤษภาคมเพิ่มขึ้นเป็น 27.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า 6.6 เดือนของมูลค่าการนำเข้า

ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2541 เงินสำรองทางการมีมูลค่า 26.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีภาระสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิทั้งสิ้น 12.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในจำนวนนี้ประมาณ 2.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เป็นสัญญาที่ทำกับสถาบันการเงินต่างประเทศ (Off shore) และอีก 10.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เป็นสัญญาที่ทำกับธนาคารในประเทศ (On shore)

หนี้ต่างประเทศ

ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม 2541 หนี้ต่างประเทศมียอดคงค้างทั้งสิ้น 88.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากสิ้นปี 2540 จำนวน 3.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผลจากการชำระคืนหนี้ระยะสั้นของภาคเอกชน โดยเฉพาะกิจการวิเทศธุรกิจเป็นสำคัญ ในขณะที่หนี้ของภาครัฐบาลเพิ่มขึ้นจากการกู้เงินระยะยาวภายใต้โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นผลให้สัดส่วนหนี้ระยะยาวต่อหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นจาก 67 : 33 ณ สิ้น

ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศของไทย

(พันล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2540	2541 P
1. ภาครัฐบาล	24.5	26.4
1.1 รัฐบาลกลางและรัฐวิสาหกิจ	17.2	17.4
- (ส่วนที่เป็นเงิน SAL)	(0.7)	(1.0)
1.2 ธนาคารแห่งประเทศไทย	7.3	9.0
- เงินกู้จาก IMF	2.4	2.7
- bilateral	4.9	6.3
2. ภาคเอกชน	67.3	61.8
- ระยะยาว	37.4	36.9
- ระยะสั้น	29.9	24.9
2.1 ภาคธนาคาร	38.2	35.6
2.2 ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	29.1	26.2
หนี้ต่างประเทศทั้งสิ้น	91.8	88.2

P = ตัวเลขเบื้องต้น

ปี 2540 เป็น 72 : 28 ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม 2541 โดยหนี้ต่างประเทศภาครัฐบาลมียอดคงค้างทั้งสิ้น 26.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2540 1.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทยประมาณ 1.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากการเบิกจ่ายเงินกู้ภายใต้ข้อตกลงความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินฯ และ bilateral creditors ส่วนหนี้ต่างประเทศภาคเอกชนมียอดคงค้างทั้งสิ้น 61.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากสิ้นปี 2540 จำนวน 5.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยเป็นการชำระคืนเงินกู้ต่างประเทศของภาคธนาคารจำนวน 2.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จำแนกเป็นการชำระคืนของกิจการวิเทศธนกิจจำนวน 3.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. (ขณะที่ธนาคารพาณิชย์มีการนำเงินกู้เพิ่มขึ้น) และภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารชำระคืนจำนวน 2.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ฐานะการคลังรัฐบาล

ในช่วง 9 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2541 (ตุลาคม 2540-มิถุนายน 2541) ฐานะการคลังของรัฐบาลขาดดุลเงินสด 19.9 พันล้านบาท จากที่ทางการได้มีการควบคุมรายจ่ายอย่างเข้มงวดเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดเก็บรายได้ อีกทั้งบางโครงการมีผลการดำเนินการล่าช้าหรือไม่เป็นไปตามเงื่อนไขสัญญา ทำให้ส่วนราชการยังเบิกจ่ายไม่ได้ ดังนั้นเพื่อดูแลให้การดำเนินการด้านการคลังเป็นตัวกระตุ้นการฟื้นฟูของระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงได้มีมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายพร้อมทั้งจัดสรรคินวงเงินงบประมาณปี 2541 ที่ถูกตัดไปก่อนหน้านี้ให้ส่วนราชการจำนวน 30 พันล้านบาท ซึ่งจะช่วยให้การใช้จ่ายของรัฐบาลในระยะต่อไปเร่งตัวขึ้น อนึ่ง ในช่วงปลายเดือนกรกฎาคมรัฐบาลยังได้ให้รัฐวิสาหกิจชะลอการนำส่งกำไรเข้าเป็นรายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณ 2541 จำนวน 27.8 พันล้านบาท ไปเป็นนำส่งในปีงบประมาณ 2542 แทน และเร่งรัดการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อให้รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนมีเงินนำไปใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

ฐานะการคลังปีงบประมาณ 2541

(พันล้านบาท)

	ต.ค.40- มี.ค.41	ต.ค.40- มิ.ย.41
รายได้	365.0	569.8
(%Δ จากระยะเดียวกันปีก่อน)	(-4.5)	(-9.0)
รายจ่าย	393.4	587.7
(%Δ จากระยะเดียวกันปีก่อน)	(-9.8)	(-9.2)
ปีงบประมาณปัจจุบัน	264.2	433.1
ปีงบประมาณก่อน	129.2	146.6
เงินคงคลัง	-	8.0
ดุลเงินในงบประมาณ	-28.4	-17.9
ดุลเงินนอกงบประมาณ	1.8	-2.0
ดุลเงินสด	-26.6	-19.9

รายได้

ในช่วง 9 เดือนแรกของปีงบประมาณจัดเก็บได้ 569.8 พันล้านบาท ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 9.0 โดยภาษีเงินได้นิติบุคคล อากรนำเข้า ภาษีสรรพสามิต และรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร จัดเก็บได้ลดลงมาก ขณะที่ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บได้เพิ่มขึ้น

ภาษีเงินได้นิติบุคคลจัดเก็บลดลงร้อยละ 29.3 เนื่องจากภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เก็บจากกำไรสุทธิของธุรกิจในปี 2540 ซึ่งนำส่งในช่วงเดือน พฤษภาคมและมิถุนายน 2541 ลดลงมากถึงร้อยละ 46.9 และ 48.1 ตามลำดับ ตามภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ประกอบกับการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 และสถาบันการเงินต้องตั้งสำรองหนี้สูญเพิ่มขึ้นมากตามหลักเกณฑ์ใหม่ของธนาคารแห่งประเทศไทย

การจัดเก็บรายได้*

(พันล้านบาท)

	ต.ค.39- มิ.ย.40	ต.ค.40- มิ.ย.41
บุคคลธรรมดา	86.0 (8.5)	88.9 (3.3)
นิติบุคคล	105.6 (3.0)	74.7 (-29.3)
มูลค่าเพิ่ม	97.6 (-9.7)	134.5 (37.8)
สรรพสามิต	132.7 7.8	114.7 (-13.6)
อากรนำเข้า	79.2 (-16.8)	50.8 (-35.9)
รายได้รวม	626.1 (3.3)	569.8 (-9.0)

* เกณฑ์เงินสด

ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราเพิ่มจากระยะเดียวกันปีก่อน

อากรนำเข้าจัดเก็บได้ลดลงร้อยละ 35.9 ตามการลดลงมากของการนำเข้า อีกทั้งผลของการปรับโครงสร้างภาษีศุลกากรในระยะที่ผ่านมาทำให้สินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบที่เสียภาษีอัตราต่ำ และหรือได้รับยกเว้นภาษีจากการส่งเสริมการลงทุน ส่งผลให้สัดส่วนของการยกเว้นภาษีอากรสูงขึ้น

ภาษีสรรพสามิตจัดเก็บลดลงร้อยละ 13.6 ตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจ ในขณะที่รายได้ที่มีใช้ภาษีอากรจัดเก็บได้ลดลงร้อยละ 18.4 เนื่องจากการดำนองรายได้ของธนาคารแห่งประเทศไทย

ในส่วนภาษีที่จัดเก็บได้สูงขึ้น ที่สำคัญได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.8 ซึ่งต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของอัตราภาษีที่สูงขึ้นร้อยละ 42 (อัตราภาษีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 10 ตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม 2540) สะท้อนถึงการหดตัวของธุรกรรมทางเศรษฐกิจ กอปรกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บจากสินค้านำเข้าหดตัวตามการนำเข้า ส่วนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดายังสามารถจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 เนื่องจากภาษีที่จัดเก็บจากดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก โดยเฉพาะเงินฝากประจำ 3 เดือน

รายจ่าย

ในช่วงครึ่งแรกของปีงบประมาณรัฐบาลสามารถจ่ายได้ตามเป้าหมายของ IMF อย่างไรก็ดีตามตั้งแต่เดือนมีนาคม 2541 เป็นต้นมา จนถึงเดือนมิถุนายน รายจ่ายขยายตัวต่ำกว่าที่คาดไว้ เนื่องจากการควบคุมรายจ่ายอย่างเข้มงวดในช่วงก่อนหน้า โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุน ทำให้รายจ่ายรวมในช่วง 9 เดือนแรก มีจำนวนเพียง 587.7 พันล้านบาท ลดลงจากระยะเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 9.2 สำหรับรายละเอียดของการใช้จ่ายนั้น ในช่วง 8 เดือน มีรายจ่ายจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ ประกอบด้วยรายจ่ายประจำร้อยละ 63.0 หรือ 318.8 พันล้านบาท โดยมี

รายจ่ายรัฐบาลในช่วง 8 เดือนของปีงบประมาณ จำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ

พันล้านบาท	ปี งบประมาณ ปัจจุบัน	ปี งบประมาณ ก่อน	รวม
เป้าหมาย IMF	-	-	534.0
รายจ่ายจริง	365.7	140.6	506.3
รายจ่ายประจำ	290.9	27.9	318.8
(%)	(-8.8)	(-3.1)	(-8.3)
เช่น เงินเดือนและค่าจ้าง	182.3	0.8	183.1
ซื้อสินค้าและบริการ	59.4	25.5	84.9
รายจ่ายลงทุน	74.8	112.7	187.5
(%)	(-35.5)	(5.3)	(-15.9)
เช่น การสะสมทุนของรัฐบาล	64.6	106.3	170.9

รายจ่ายเงินเดือนและค่าจ้างมีสัดส่วนถึงร้อยละ 57.4 ของรายจ่ายประเภทนี้ ส่วนรายจ่ายลงทุนมีสัดส่วน ร้อยละ 37 ของรายจ่ายรวม หรือ 187.5 พันล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเบิกจ่ายจากงบประมาณปีก่อน ๆ แม้ว่าได้มีการเร่งอนุมัติเงินประจำงวดมากขึ้นตั้งแต่เดือนเมษายน แต่เนื่องจากมีเงื่อนไขให้ไป

รายจ่ายรัฐบาลในช่วง 8 เดือนของปีงบประมาณ จำแนกตามลักษณะงาน

พันล้านบาท	2540	2541
การบริหารทั่วไป	136.3	117.2
	(7.5)	(-14.0)
การบริหารชุมชนและสังคม	230.6	217.9
	(26.9)	(-5.5)
เช่น การศึกษา	130.9	129.6
การเศรษฐกิจ	166.1	133.0
	(35.4)	(-19.9)
เช่น การขนส่งและสื่อสาร	84.9	81.8
อื่นๆ	37.7	38.2
	(35.4)	(1.3)
รวม	570.7	506.3
	(24.2)	(-11.3)

เบิกจ่ายในไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ ทำให้การเบิกจ่ายงบลงทุนจากปีงบประมาณปัจจุบันในช่วง 8 เดือนนี้ มีจำนวน 74.8 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 35.5

รายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานซึ่งแสดงวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของรัฐบาล ลดลงทุกด้าน โดยรายจ่ายที่มีการเบิกมากที่สุด ได้แก่ ด้านการศึกษา การขนส่งและสื่อสาร การป้องกันประเทศ คิดเป็นร้อยละ 25.6 16.2 และ 11.7 ของรายจ่ายรวม ตามลำดับ

การรับจ่ายเงินกู้

รัฐบาลได้ออกพันธบัตรเป็นกรณีพิเศษตามพระราชกำหนดที่ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2541 รวม 2 ครั้ง วงเงิน 150 พันล้านบาท และมีการชำระคืนต้นเงินกู้ 11.1 พันล้านบาท เป็นการไถ่ถอนพันธบัตร 3.4 พันล้านบาท ตั๋วสัญญาใช้เงิน 5.0 พันล้านบาท และชำระคืนต้นเงินกู้ต่างประเทศ 2.7 พันล้านบาท

ภาวะการเงิน

สภาพคล่องของระบบการเงินในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 ค่อนข้างตึงตัวในช่วงไตรมาสแรกเนื่องจากปัญหาเงินทุนไหลออก ทั้งภาคธนาคารและภาคเอกชนที่ไม่ใช่ธนาคาร แต่มีการปรับตัวดีขึ้นมากในช่วงไตรมาสที่สอง จากการที่ค่าเงินบาทเริ่มมีเสถียรภาพ หลังจากที่ย่ำแย่ที่สุดที่ระดับ 56.06 บาท/ดอลลาร์ สรอ. เมื่อวันที่ 12 มกราคม มาทรงตัวที่ระดับ 41-42 บาท/ดอลลาร์ สรอ. ในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนมิถุนายน เนื่องจากเงินทุนเคลื่อนย้ายปรับตัวดีขึ้น โดยในเดือนเมษายนและเดือนพฤษภาคมมีเงินทุนภาคเอกชนที่ไม่ใช่ธนาคารไหลเข้าสู่ประเทศไทย 0.4 และ 2.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ตามลำดับ เทียบ

**อัตราเพิ่มของตัวเลขทางการเงินที่สำคัญ เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน
(ร้อยละต่อปี)**

	2540		2541				
	ธันวาคม	มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน
เงินฝากธนาคารพาณิชย์	16.0	18.4	17.5	14.2	12.8	13.0	10.2
สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ *	8.2	8.7	7.2	6.0	4.7	3.8	4.8
- สินเชื่อ BIBF *	-4.7	-10.6	-12.1	-15.4	-17.9	-20.2	-21.9
- สินเชื่อที่ไม่ใช่ BIBF	10.7	12.6	11.1	10.3	9.3	8.5	10.0
ฐานเงิน	4.7	2.6	1.7	-3.1	1.7	-1.4	-16.8
ปริมาณเงิน M1	1.2	6.1	0.6	-4.9	-2.1	-9.5	-1.7
ปริมาณเงิน M2	16.4	19.0	18.0	15.7	14.5	13.4	14.0
ปริมาณเงิน M2A	2.1	3.6	3.8	3.8	3.0	2.4	n.a.

* ไม่รวมผลการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับสินเชื่อ BIBF ตั้งแต่ครั้งหลังของปี 2540

ปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมขึ้นหลายครั้ง อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่สอง ภาวะการแข่งขันระดมเงินฝากเริ่มลดลง ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบค่อนข้างทรงตัวตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นมา ทั้งนี้ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2541 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 3 เดือน ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลางและขนาดเล็ก 10 แห่ง อยู่ที่ระดับร้อยละ 10.0-12.0 และ 10.0-16.50 ต่อปี ตามลำดับ ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลางและขนาดเล็ก 10 แห่ง อยู่ที่ระดับร้อยละ 15.25-16.0 และ 16.5-18.0 ต่อปี ตามลำดับ

เงินฝากธนาคารพาณิชย์ ในครั้งแรกของปี 2541 ชะลอตัวลงจากปีก่อน แต่ยังคงขยายตัวในอัตราสูง โดย ณ สิ้นเดือนมิถุนายน มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.2 จากระยะเดียวกันปีก่อน เทียบกับร้อยละ 16.0 ณ สิ้นปีก่อน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการโอนย้ายเงินฝากจากบริษัทเงินทุนไปสู่ธนาคารพาณิชย์

อย่างไรก็ตาม ในช่วงไตรมาสที่ 2 ของปี ประชาชนเริ่มมีความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงินมากขึ้น โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินและกลไกประกันเงินฝากของทางการ ทำให้กระแสการเคลื่อนย้ายเงินจากบริษัทเงินทุนมาฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์ลดลงมาก ทั้งนี้ ประชาชนได้กระจายเงินฝากกลับไปยังกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็ก และกลุ่มบริษัทเงินทุนมากขึ้น แม้ในบางช่วงจะมีข่าวลือเกี่ยวกับความไม่มั่นคงของสถาบันการเงินบางแห่ง ทำให้มีการถอนเงินออกจากสถาบันการเงินเหล่านั้นบ้าง แต่ก็ไม่สร้างแรงกดดันต่อสภาพคล่องของระบบการเงินโดยรวมมากนัก

สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวมผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับสินเชื่อวิเทศธนกิจ) ในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 ยังคงชะลอตัวลง โดย ณ สิ้นเดือนมิถุนายน มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.8 จากระยะเดียวกันปีก่อน เทียบกับร้อยละ 8.2 เมื่อสิ้นปีก่อน ส่วนใหญ่เป็นผลจากการลดลงของสินเชื่อวิเทศธนกิจเป็นสำคัญ จากการที่ภาวะเศรษฐกิจหดตัวลงมากกว่าที่คาดไว้ และธนาคารพาณิชย์เพิ่ม

ความระมัดระวังและเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น เพราะเกรงว่าจะทำให้เกิดปัญหาหนี้เสียเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเรียกหนี้คืนของกิจการวิเทศธนกิจ ทั้งนี้ สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ที่ไม่รวมวิเทศธนกิจ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2541 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.0 จากระยะเดียวกันปีก่อน เทียบกับร้อยละ 10.7 เมื่อสิ้นปีที่ผ่านมา ขณะที่สินเชื่อวิเทศธนกิจมียอดคงค้างประเภท out-in ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2541 ลดลงร้อยละ 21.9 จากระยะเดียวกันปีก่อน (ในรูปของเงินดอลลาร์ สรอ.)

ฐานเงิน ในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 ลดลงมากตามภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา โดยฐานเงินมียอดคงค้างลดลงจาก 474.1 พันล้านบาท ณ สิ้นปีก่อน เป็น 427.9 พันล้านบาท ณ สิ้นเดือนมิถุนายน คิดเป็นจำนวนที่ลดลง 46.2 พันล้านบาท และลดลงร้อยละ 16.8 เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน โดยองค์ประกอบของฐานเงินที่ลดลงมากคือ เงินสดในมือภาคเอกชน (รวมเงินสดในมือธนาคารพาณิชย์) ลดลง 57.2 พันล้านบาท ในขณะที่เงินฝากของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มขึ้น 11.0 พันล้านบาท ปัจจัยด้านอุปทานที่ทำให้ฐานเงินลดลงมากในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 ได้แก่การลดลงของสินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิของธนาคารแห่งประเทศไทย และสินเชื่อสุทธิที่ทางการให้แก่สถาบันการเงิน (รวมการแทรกแซงในตลาดซื้อคืนพันธบัตร) ในขณะที่สินเชื่อที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้แก่ภาครัฐบาลสุทธิมียอดคงค้างเพิ่มขึ้น

ปริมาณเงินตามความหมายแคบ (M1)

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 1.7 เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 ณ สิ้นปีก่อน โดยมียอดคงค้างลดลงจาก 428.8 พันล้านบาท เมื่อสิ้นปีก่อน เป็น 389.7 พันล้านบาท เมื่อสิ้นเดือนมิถุนายน 2541 หรือลดลง 39.1 พันล้านบาท องค์ประกอบที่ลดลงมากที่สุดได้แก่เงินสดหมุนเวียนในมือ

ประชาชนและธุรกิจ (ไม่รวมเงินสดในมือธนาคารพาณิชย์) ลดลง 45.7 พันล้านบาท ในขณะที่เงินฝากเพื่อเรียกที่ระบบธนาคารเพิ่มขึ้น 6.6 พันล้านบาท

ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (M2)

ในครึ่งแรกของปี 2541 ชะลอตัวลงเทียบกับการขยายตัวเมื่อสิ้นปีก่อน โดยมีอัตราเพิ่มร้อยละ 14.0 เมื่อสิ้นเดือนมิถุนายน เทียบกับร้อยละ 16.4 เมื่อสิ้นปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ เนื่องจากปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ชะลอลงเป็นสำคัญ ส่วน**ปริมาณเงิน M2A** ในระบบธนาคารและบริษัทเงินทุน ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม 2541 ยังคงขยายตัวในอัตราต่ำเพียงร้อยละ 2.4 จากปีก่อน

อัตราแลกเปลี่ยน

ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2541 ค่าเงินบาทอ่อนลงอย่างรวดเร็วจาก 47.25 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. เมื่อสิ้นปี 2540 สู่ระดับที่อ่อนที่สุดตั้งแต่ทางการประกาศใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว ที่ 56.06 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2541 จากนั้นค่าเงินบาทปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยในช่วงครึ่งหลังของเดือน หลังจากธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศตัวเลขทางเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มดีขึ้น และเมื่อมีการประกาศยกเลิกมาตรการแบ่งแยกตลาดเงินตราต่างประเทศ เมื่อสิ้นเดือนมกราคม ค่าเงินบาทปรับตัวแข็งขึ้นต่อเนื่องอย่างเห็นได้ชัด โดย ณ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ มีค่า 42.92 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. และในวันที่ 30 มีนาคม เงินบาทมีค่าแข็งที่สุดตั้งแต่ต้นปี 2541 ที่ระดับ 38.24 บาทต่อดอลลาร์ สรอ.

ในไตรมาสที่สอง ช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคม ค่าเงินบาทเริ่มมีเสถียรภาพ โดยเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 39.10-39.50 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. โดยมีค่าแข็งที่สุดในไตรมาสที่สองที่ระดับ 38.50 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม อย่างไรก็ตาม เงินบาทได้เริ่มปรับตัวอ่อนลงตั้งแต่ช่วง

อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย^{1/}
(บาท : 1 หน่วยสกุลเงินต่างประเทศ)

ปี 2541	มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน
ดอลลาร์ สรอ. ^{2/}	53.82	46.30	41.33	39.48	39.14	42.36
ปอนด์สเตอร์ลิง	87.84	75.79	68.47	65.95	63.89	69.70
มาร์กเยอรมัน	29.59	25.47	22.61	21.75	22.02	23.61
เยน (ต่อ 100 เยน)	41.52	36.68	32.08	29.86	28.91	30.11
ดอลลาร์ฮ่องกง	6.96	5.97	5.33	5.01	5.04	5.46
ดอลลาร์สิงคโปร์	30.66	27.85	25.50	24.63	23.51	24.96
วอนเกาหลีใต้	.0316	.0286	.0275	.0285	.0280	.0303
ริงกิตมาเลเซีย	12.13	11.10	11.04	10.54	10.22	10.60
รูเปียอินโดนีเซีย (ต่อ 1,000 รูเปีย)	5.73	5.05	4.35	4.87	3.81	3.13
เปโซฟิลิปปินส์	1.26	1.14	1.05	1.02	0.99	1.05

1/ อัตราเฉลี่ยระหว่างธนาคารพาณิชย์กับลูกค้า

2/ อัตราเฉลี่ยระหว่างธนาคารพาณิชย์

ปลายเดือนพฤษภาคม เนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจและการอ่อนค่าของเงินเยนอย่างรุนแรง โดยลดลงสู่ระดับอ่อนสุดเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน ณ ระดับ 43.80 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. หลังจากนั้นเงินบาทได้ปรับตัวแข็งขึ้นเล็กน้อยจนสิ้นไตรมาสที่สอง

โดยรวมในช่วงไตรมาสที่สอง ค่าเงินบาทปรับตัวแข็งขึ้นจากไตรมาสแรกร้อยละ 10.8 เมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. และแข็งขึ้นเมื่อเทียบกับสกุลเงินคู่แข่งสำคัญตามลำดับ ดังนี้ รูเปียอินโดนีเซีย (21.23%) เปโซฟิลิปปินส์ (8.84%) ริงกิตมาเลเซีย (8.54%) และวอนเกาหลี (0.46%)

ปัจจัยบวก ที่มีผลทำให้ค่าเงินบาทแข็งขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม ได้แก่

1) เศรษฐกิจไทยปรับตัวมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยเฉพาะดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดซึ่งเกินดุล

ต่อเนื่องตั้งแต่เดือนกันยายนปี 2540 ประกอบกับการยกเลิกมาตรการแบ่งแยกตลาดเงินตราต่างประเทศในช่วงต้นปี ทำให้นักลงทุนเห็นว่าไทยสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้ จึงเกิดความมั่นใจต่อเศรษฐกิจไทย

2) การที่สถาบันการเงินต่างชาติเทขายดอลลาร์ สรอ. เพื่อเตรียมลงทุนในหุ้นเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ และซื้อสินทรัพย์จากการประมูลของปรส. และจากการเทขายดอลลาร์ สรอ. ของผู้ส่งออก

3) การแข็งขึ้นของเงินสกุลในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง เช่น ริงกิตมาเลเซีย รูเปียอินโดนีเซีย วอนเกาหลี และเงินเยนญี่ปุ่น ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์และพฤษภาคม ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ธนาคารกลางของประเทศญี่ปุ่นเข้าแทรกแซงเพื่อสนับสนุนค่าเงินเยน ทำให้ตลาดคาดว่า การอ่อนตัวของค่าเงินเยน จะได้รับการแก้ไข

4) ความสำเร็จของคณะกรรมการไทยในการเยือนสหรัฐฯ เมื่อต้นเดือนมีนาคม โดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ IMF ได้แสดงความพร้อมที่จะให้เงินกู้เพิ่มเติมหากไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจมากขึ้น

ปัจจัยลบ ที่มีผลทำให้ค่าเงินบาทอ่อนลง ช่วงเดือนมิถุนายน ได้แก่

1) การอ่อนตัวของค่าเงินเยนและรูเปียอินโดนีเซียตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคม เนื่องจากตลาดมองว่า ทางการญี่ปุ่นยังไม่มีมาตรการที่เด่นชัดในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาหนี้เสียของสถาบันการเงิน ในขณะที่ค่าเงินรูเปียอินโดนีเซียอ่อนลงจากปัญหาเศรษฐกิจและการเมืองภายในประเทศ มีการจลาจลประท้วงให้นาย Suharto ลาออกจากตำแหน่งประธานาธิบดี

2) การที่ Moody's จัดอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ไทยอยู่ที่ระดับต่ำ และการที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศแสดงความเป็นห่วงเศรษฐกิจไทยว่า ประสบปัญหาหนักกว่าที่คิด

ภาวะตลาดทุน

ตลาดแรก

ในช่วง 5 เดือนแรกของปีนี้ มูลค่าหลักทรัพย์

ออกใหม่ในประเทศมีจำนวน 261.8 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 0.2 ส่วนใหญ่เป็นการออกหลักทรัพย์ของภาคเอกชน ซึ่งต้องเร่งเงินทุนโดยเฉพาะสถาบันการเงิน ภายหลังจากการลงนามในบันทึกความเข้าใจกับธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องจำนวนและระยะเวลาของการเพิ่มทุน เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2540 ที่ผ่านมา โดยปริมาณการออกหุ้นสามัญเพิ่มขึ้นเป็นประวัติการณ์ถึง 160.1 พันล้านบาท ขณะที่การออกหุ้นกู้และหน่วยลงทุนลดลงร้อยละ 51.7 และ 67.1 ตามลำดับ ตามภาวะตลาดที่ซบเซา สำหรับพันธบัตรภาครัฐ นอกจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงินออกพันธบัตรเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 66.7 เพื่อนำไปใช้ในกิจการของกองทุนฯ แล้ว คณะรัฐมนตรียังได้ออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังออกพันธบัตรรัฐบาลเพื่อชดใช้ความเสียหาย และปรับโครงสร้างแหล่งเงินทุนของกองทุนฟื้นฟูฯ ทั้งสิ้น 500 พันล้านบาท โดยจะเป็นการทยอยออกจนครบวงเงิน ซึ่งกระทรวงการคลังได้ออกพันธบัตรรวม 2 ครั้ง จำนวนทั้งสิ้น 150 พันล้านบาท โดยแยกออกเป็นจำนวน 50 และ 100 พันล้านบาท ในวันที่ 10 และ 15 มิถุนายน ตามลำดับ และกองทุนฟื้นฟูฯ ได้นำพันธบัตรรัฐบาลดังกล่าวออกประมูลขายสู่ตลาดการเงินโดยให้สถาบันการเงินเข้าประมูลครั้งแรกเมื่อวันที่ 22

ภาวะตลาดทุน (ตลาดแรก)

(หน่วย : พันล้านบาท)

	2540			2541		
	ครั้งแรก	ครั้งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส 1	เม.ย.-พ.ค.	ม.ค.-พ.ค.
หลักทรัพย์ออกใหม่ในประเทศ	295.6	107.1	402.7	145.2	116.5	261.8
ภาครัฐ	199.6	39.7	239.3	35.9	44.7	80.6
ภาคเอกชน	96.0	67.4	163.4	109.3	71.8	161.2
หลักทรัพย์ออกใหม่ในต่างประเทศ	39.7	16.3	56.0	-	-	-
ภาครัฐ	13.5	10.3	23.8	-	-	-
ภาคเอกชน	26.2	6.0	32.2	-	-	-

มิถุนายน จำนวน 5,000 ล้านบาท ซึ่งจำหน่ายได้ 4,500 ล้านบาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยร้อยละ 15.0 และจะทำการประมูลเป็นประจำทุกวันศุกร์

ในช่วง 5 เดือนแรกปีนี้ ไม่มีการออกหลักทรัพย์จำหน่ายในต่างประเทศของภาครัฐหรือเอกชน เนื่องจากตราสารหนี้ของไทยยังคงอยู่ในอันดับต่ำกว่าชั้นลงทุน (investment grade) ตามการจัดอันดับของ Moody's ทำให้มีต้นทุนในการระดมทุนสูงมาก ประกอบกับเป็นช่วงเจรจาขายอียูอายุหนี้ต่างประเทศ รวมทั้งภาวะตลาดทุนในภูมิภาคเอเชียประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน ทำให้ทุกฝ่ายต่างรอดูสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยกว่านี้ นอกจากนี้รัฐบาลไทยมีโครงการที่จะออกพันธบัตรระดมทุนในต่างประเทศ (Global Bond) ในช่วงกลางปี ทำให้ผู้ออกตราสารที่คาดว่าจะระดมทุนในต่างประเทศต่างรอดูผลจากการออกพันธบัตรรัฐบาลนี้เพื่อที่จะสามารถประมาณการต้นทุนในการออกตราสารของตนได้

ตลาดรอง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ในภาวะซบเซา มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการเท่ากับ 3,041.89 ล้านบาท ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนถึงร้อยละ 23

ดัชนีราคาหลักทรัพย์ปรับตัวลดลง ปิดที่ 267.33 จุด ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 49

ภาวะตลาดหลักทรัพย์ที่ซบเซามีปัจจัยหลักมาจากการถดถอยทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีผลประกอบการขาดทุน ประกอบกับปัญหาสถาบันการเงินที่ไม่สามารถแก้ไขได้อย่างเบ็ดเสร็จ นอกจากนี้ การเพิ่มมาตรฐานกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดของทางการ อาทิ มาตรฐานการจัดชั้นหนี้เกณฑ์การรับรู้อย่างได้ และการกันสำรองที่เข้มงวดขึ้นเพื่อเข้ากับมาตรฐานสากล ทำให้สถาบันการเงินจำเป็นต้องเพิ่มทุนเพื่อรองรับความเสียหายที่เกิดจากการปล่อยสินเชื่อ ทำให้ราคาหุ้นกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มสถาบันการเงินปรับตัวลดลงอย่างมาก

ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพ

ในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพเป็นไปอย่างเบาบาง โดยปริมาณการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการมีเพียง 315 บาท เทียบกับ 0.85 ล้านบาท ในระยะเดียวกันปีก่อน ดัชนีราคาศูนย์ซื้อขายฯ ปิดที่ระดับ 25.29 จุด ลดลงร้อยละ 78.5 จากสิ้นไตรมาสแรกที่ 117.66 จุด ทั้งนี้ มาจากการปรับตัวลดลงของราคาหลักทรัพย์ในศูนย์ฯ โดยเฉพาะราคาหลักทรัพย์ของบริษัทโทเทิล แอ็คเซ็ส ที่มีสัดส่วนสูงในการคำนวณดัชนีหลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายในศูนย์ฯ มี

ภาวะตลาดทุน (ตลาดรอง)

(หน่วย : พันล้านบาท)

ณ สิ้นงวด	2540		2541	
	ครั้งแรก	ครั้งหลัง	ไตรมาส1	ไตรมาส2
ดัชนีราคาหลักทรัพย์	527.28	372.69	459.11	267.33
มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด	1,614.9	1,133.3	1,476.5	924.2
มูลค่าซื้อขาย/วันทำการ (ล้านบาท)	3,963.94	3,763.50	4,338.77	3,041.89
สัดส่วนมูลค่าซื้อขายของนักลงทุน ทปท. (%)	44.44	43.33	42.45	44.6

จำนวน 4 หลักทรัพย์ ได้แก่ บริษัทโทเทิล แอ็คเซ็ส (TAC) บริษัท สินทรัพย์นคร (SSN) กองทุนรวมไทยพาณิชย์วอลล์สตรีท (SCBWS) และไทยพาณิชย์พันธบัตรรัฐบาล (SCBGB)

ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย

การซื้อขายตราสารในศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทยในครั้งแรกของปี 2541 มีมูลค่า 8,890.7 พันล้านบาท ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 90.2 ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากสภาพคล่องในตลาดดิ่งตัว การอ่อนตัวของค่าเงิน การที่สมาชิกชมรมบางส่วนซึ่งอยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน 56 แห่ง ถูกสั่งระงับกิจการ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2540 ทำให้จำนวนผู้ร่วมตลาดลดลงจาก 87 ราย เหลือเพียง 50 ราย รวมทั้งการปรับ

ลดอันดับความน่าเชื่อถือตราสารหนี้ระยะยาวของไทย และของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ จากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ

ในวันที่ 27 เมษายน 2541 ชมรมผู้ค้าตราสารหนี้ได้ปรับฐานะเป็นศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ตามที่ได้รับใบอนุญาตในเดือนธันวาคม 2540 ทำให้การซื้อขายไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะสมาชิกของชมรม ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มความคล่องตัวแก่นักลงทุนในการซื้อขายตราสารหนี้ และเป็นศูนย์รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตราสารหนี้ ปัจจุบันศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ได้นำพันธบัตรภาครัฐเข้ามาจดทะเบียนในศูนย์เพิ่มอีกทำให้มีจำนวนหลักทรัพย์ทั้งสิ้น 305 หลักทรัพย์ รวมมูลค่า 495.3 พันล้านบาท

มาตรการในช่วงไตรมาสที่สองของปี 2541

ในช่วงไตรมาสที่สองของปี 2541 ทางกร ได้ดำเนินมาตรการด้านต่าง ๆ ทั้งการเงิน การคลัง และการผลิต เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งภายในและต่างประเทศ ตลอดจนการปรับกลยุทธ์ด้านการผลิต ทั้งภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร เพื่อส่งเสริมการส่งออกและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน ขณะเดียวกัน ทางกรยังได้ดำเนินมาตรการเพื่อรองรับผลกระทบด้านสังคมอันเนื่องมาจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ มาตรการต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

ก. มาตรการด้านการเงิน

1. มาตรการด้านอัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ยในการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกหนังสือเวียนให้แก่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม แจ้งเรื่องการปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยในการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน ตามระเบียบการให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมขนาดย่อม กิจการเลี้ยงสัตว์ การเก็บรักษาสินค้าไว้ในคลังสินค้า และโครงการด้านเกษตรกรรม หรืออุตสาหกรรมเพื่อการพัฒนาชนบท โดยธนาคารแห่งประเทศไทยเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยปลายทางที่สถาบันการเงินเรียกเก็บจากลูกค้าเป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว คือ อัตราดอกเบี้ย MLR ของธนาคารพาณิชย์ที่ขายตั๋วฯ นั้น ลบด้วยร้อยละ 2.75 ต่อปี ส่วนในกรณีที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ ให้ใช้อัตราดอกเบี้ย MLR ตามประกาศของธนาคารพาณิชย์ 4 แห่ง (ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ กรุงไทย กสิกรไทย และไทยพาณิชย์) โดยเฉลี่ย ลบด้วยร้อยละ 2.75 ต่อปี ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 4 พฤษภาคม 2541 เป็นต้นไป

2. มาตรการด้านการแก้ไขปัญหาสภาพคล่อง

2.1 การให้กู้ยืมจำนวนใหม่แก่ลูกหนี้ที่จัดชั้น

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกหนังสือเวียนเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2541 เพื่อซักซ้อมความเข้าใจว่า สถาบันการเงินที่ประสงค์จะให้สินเชื่อหรือให้เงินกู้ยืมจำนวนใหม่เพิ่มเติมแก่ลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นอยู่แล้วสามารถทำได้ แต่อย่างไรก็ดี สถาบันการเงินพึงระมัดระวังในการให้กู้ยืมใหม่อย่างรอบคอบ และควรถือหลักปฏิบัติ ดังนี้

- (1) ต้องสามารถแยกเหตุผลและความจำเป็นของการกู้ยืมจำนวนใหม่ออกจากหนี้เดิมที่มีอยู่ พร้อมทั้งสามารถติดตามและควบคุมการใช้เงินของลูกหนี้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- (2) การให้กู้ยืมใหม่นี้ต้องวิเคราะห์แล้วว่าลูกหนี้จะมีความสามารถชำระหนี้ได้อย่างแน่นอน
- (3) ต้องไม่เป็นการให้กู้ยืมใหม่เพื่อชำระหนี้เดิมไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อหลีกเลี่ยงการจัดชั้นและการกันเงินสำรอง
- (4) มีการจัดทำตารางเวลาการจ่ายชำระหนี้ที่กู้ยืมใหม่ให้สอดคล้องกับรายได้หรือกระแสเงินสดของลูกหนี้
- (5) มีเอกสารหลักฐานประกอบการวิเคราะห์การให้กู้ยืมใหม่อย่างเพียงพอและพร้อมให้ตรวจสอบได้

2.2 การขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของกิจการวิเทศธนกิจเพื่อช่วยเหลือสภาพคล่องแก่ผู้ส่งออกและผู้นำเข้า

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศผ่อนคลายนกฎเกณฑ์ข้อบังคับเกี่ยวกับกิจการวิเทศ

ชนกิจ ในเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ ฉบับใหม่ เพื่อช่วยเหลือให้ผู้ส่งออกได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) ปรับลดการเบิกถอนเงินให้กู้ยืมขั้นต่ำของกิจการวิเทศธนกิจ (Out-in) จาก 2 ล้านดอลลาร์ สรอ. เป็น 5 แสนดอลลาร์ สรอ. เฉพาะในกรณีที่ให้กู้ยืมแก่ผู้ส่งออกที่มีรายได้จากการส่งออกเกินกว่าครึ่งหนึ่งของรายได้ทั้งสิ้น หรือลูกค้าที่มีรายได้เกินกว่าครึ่งหนึ่งจากการขายหรือการให้บริการแก่ผู้ส่งออกดังกล่าว ทั้งนี้ ให้รวมถึงการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

(2) ให้กิจการวิเทศธนกิจรับซื้อลดตราสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกที่เป็นเงินตราต่างประเทศเฉพาะกรณีที่ผู้ขายสินค้าเป็นผู้ส่งออกที่อยู่ในประเทศไทยโดยไม่มีกำหนดวงเงินขั้นต่ำ

(3) อนุญาตให้กิจการวิเทศธนกิจรับรองรับอาวัล หรือค้ำประกันหนี้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้กับลูกค้าในประเทศ เพื่อกู้ยืมเงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์ไทย หรือสถาบันการเงินในต่างประเทศ โดยกำหนดวงเงินค้ำประกันคือ ลูกค้าทั่วไปต้องมีวงเงินไม่ต่ำกว่า 2 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า ส่วนลูกค้าที่เป็นผู้ส่งออกหรือลูกค้าที่มีรายได้เกินกว่าครึ่งหนึ่งจากการขายหรือให้บริการแก่บริษัทที่ประกอบธุรกิจส่งออก (มีรายได้จากการส่งออกเกินกว่าครึ่งหนึ่ง) ต้องมีวงเงินไม่ต่ำกว่า 5 แสนดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า

(4) ให้กิจการวิเทศธนกิจมีสินทรัพย์ที่เป็นเงินบาทเพื่อสำรองไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจาก 100 ล้านบาท เป็น 200 ล้านบาท และเพิ่มประเภทของสินทรัพย์เงินบาทที่ให้กิจการวิเทศธนกิจดำรง ได้แก่ เงินสด เงินทราดรองจ่ายแก่พนักงาน ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเกี่ยวกับการดำเนินงาน และเงินค้ำมัดจำ

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน 2541

นอกจากนั้น เพื่อเปิดโอกาสให้กิจการวิเทศธนกิจให้กู้ยืมแก่ผู้นำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) สรุปได้ดังนี้

(1) อนุญาตให้กิจการวิเทศธนกิจเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (L/C) ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเพื่อส่งสินค้าให้แก่ผู้นำเข้าในประเทศ โดยกำหนดวงเงินขั้นต่ำสำหรับลูกค้าทั่วไป ต้องมีวงเงินไม่ต่ำกว่า 2 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า ส่วนลูกค้าที่เป็นผู้นำเข้าสินค้ามาเพื่อการส่งออกที่มีรายได้จากการส่งออกเกินกว่าครึ่งหนึ่งหรือลูกค้าที่เป็นผู้นำเข้าสินค้าที่มีรายได้เกินกว่าครึ่งหนึ่งจากการขายสินค้าหรือบริการแก่ผู้ส่งออกที่มีรายได้จากการส่งออกเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ต้องมีวงเงินไม่ต่ำกว่า 5 แสนดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า

(2) อนุญาตให้กิจการวิเทศธนกิจให้กู้ยืมโดยทำสัญญาทรัสต์รีซีที (T/R) ที่เป็นเงินตราต่างประเทศแก่ผู้นำเข้าในประเทศ ทั้งในกรณีที่มี L/C และไม่มี L/C โดยกำหนดวงเงินขั้นต่ำในการให้กู้ยืมตาม (1)

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน 2541

2.3 การตั้งศูนย์ Hotline เพื่อรับแจ้งปัญหาสภาพคล่องของผู้ส่งออกรายย่อย

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศข่าว สปท. เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2541 จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกาลเพื่ออุตสาหกรรมส่งออกรายย่อยขึ้น เพื่อพิจารณาแนวทางและมาตรการระยะสั้นในการแก้ไขปัญหาสภาพคล่องของผู้ส่งออกรายย่อย โดยได้จัดตั้งศูนย์ Hotline ขึ้นเพื่อรับแจ้งปัญหาสภาพคล่อง

โดยตรงจากผู้ส่งออกรายย่อยที่มีปัญหาในการขอรับ
สินเชื่อจากสถาบันการเงิน

3. มาตรการด้านสินเชื่อ

การปฏิบัติตามแผนสินเชื่อ

ตามที่ธนาคารพาณิชย์รายงานผลการปฏิบัติตามแผนสินเชื่อให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบเป็นรายเดือนนั้น ปรากฏว่า ในไตรมาสแรกปี 2541 การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในแต่ละเดือนต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้สำหรับงวดครึ่งแรกปี 2541 ธนาคารได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ขณะนี้ ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มีสภาพคล่องดีขึ้น หากธนาคารพาณิชย์รายใดประสงค์จะทบทวนแผนสินเชื่อเรื่องวุดครั้งหลังปี 2541 ก็จะต้องยื่นต่อธนาคารใหม่ ก็ขอให้ดำเนินการยื่นแผนทบทวนใหม่ได้ภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2541

4. มาตรการด้านการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน

4.1 หลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ร่วมกับสถาบันการเงินพิจารณาหลักเกณฑ์รายละเอียดในส่วนของ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และการประเมินราคาหลักประกัน ดังนี้

(1) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สถาบันการเงินจะต้องกำหนดนโยบายและมาตรการปรับโครงสร้างหนี้เป็นลายลักษณ์อักษร ต้องมีสถาบันการเงินอื่น หรือบุคคลที่ 3 ที่ไม่มีความสัมพันธ์หรือผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินและลูกหนี้ เป็นผู้ทำหน้าที่วิเคราะห์ฐานะการเงิน และความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ ตลอดจนกระแสเงินสดของลูกหนี้ ยกเว้นกรณีที่มีความสัมพันธ์เนื่องจาก

การเข้าไปแก้ปัญหานี้เสีย ทั้งนี้ ภายหลังจากปรับโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานจะได้รับการเปลี่ยนสถานะเป็นลูกหนี้ปกติได้หากมีการชำระเงินติดต่อกัน 3 เดือน

(2) สถาบันการเงินจะต้องประเมินมูลค่าหลักประกันโดยสม่ำเสมออย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อให้มูลค่าของหลักประกันเป็นมูลค่าตามราคาตลาด โดยผู้ประเมินราคาจะต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ การลงทุน การเรียกชำระหนี้ รวมทั้งลูกหนี้และหลักประกัน

(3) หลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน เพื่อวัตถุประสงค์ในการคำนวณส่วนสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหาให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2541 เป็นต้นไป ส่วนหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ในการคำนวณเงินสำรองสำหรับลูกหนี้จัดชั้น

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2541 เป็นต้นไป

4.2 การเพิ่มประเภทสินทรัพย์ซึ่งเป็นเงินบาทของกิจการวิเทศธนกิจ

เพื่อเปิดโอกาสให้กิจการวิเทศธนกิจร่วมลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลกรณีพิเศษเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ วงเงิน 5 แสนล้านบาท ธนาคารจึงได้ออกประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) อนุญาตให้กิจการวิเทศธนกิจลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลกรณีพิเศษดังกล่าวได้ โดยไม่จำกัดจำนวน (จากเดิม 200 ล้านบาท) นอกจากนั้น ยังอนุญาตให้สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และกิจการวิเทศธนกิจที่ปรับฐานะเป็นสาขาเต็มรูปแบบสามารถถือพันธบัตรรัฐบาลสกุลเงินบาท

และสกุลเงินตราต่างประเทศเพื่อใช้เป็นกองทุนได้

ทั้งนี้ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน

2541

5. มาตรการด้านอัตราแลกเปลี่ยน

การเรียกเก็บเงินกำไรจากการปรับปรุงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจากธนาคารพาณิชย์

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศข่าว สปท. เรื่อง การดำเนินการเรียกเก็บเงินกำไรจากการปรับปรุงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจากธนาคารพาณิชย์ตามประกาศเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ที่ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีฐานะเงินตราต่างประเทศทันทีและล่วงหน้าเป็นจำนวนสุทธิเกินดุลต้องขายเงินตราต่างประเทศส่วนที่ก่อให้เกิดกำไรจากการปรับปรุงระบบอัตราแลกเปลี่ยนโดยวิธีเรียกเก็บเงินกำไรเป็นเงินบาท ซึ่งคำนวณจากฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิเกินดุลของธนาคารพาณิชย์คุณด้วยส่วนต่างของอัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยเดือนกรกฎาคม 2540 (30.2723 บาทต่อดอลลาร์ สรอ.) และอัตรากลางทุนรักษาระดับฯ ในวันที่ 30 มิถุนายน 2540 (25.79 บาทต่อดอลลาร์ สรอ.) การเรียกเก็บเงินกำไรดังกล่าวได้ยอดเงินรวมทั้งสิ้น 1,492.2 ล้านบาท ซึ่งธนาคารจะนำส่งกระทรวงการคลังต่อไป

ประกาศเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2541

ข. มาตรการด้านการคลัง

1. มาตรการภาษี

กระทรวงการคลังได้ปรับปรุงภาษีอากรใหม่ ดังนี้ 1) ลดอัตราอากรขาเข้าของชิ้นส่วนวัตถุดิบและส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการส่งออก 2) ยกเว้นภาษีเงินได้จากกำไรฝากเงินด้วยบัตรออมทรัพย์ของธนาคารเพื่อการ

เกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อส่งเสริมการระดมเงินออมจากประชาชน 3) ปรับลดอากรขาเข้านมและผลิตภัณฑ์นมบางชนิดเพื่อเปิดตลาดภายใต้ข้อผูกพันกับองค์การการค้าโลก 4) ปรับลดอัตราอากรขาเข้าผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีขั้นปลายและผลิตภัณฑ์พลาสติก 5) ยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนที่เก็บจากเงินได้ระหว่างไทยกับมอริเชียส

2. มาตรการด้านรายจ่าย

2.1 การเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปี 2541

คณะรัฐมนตรีมีมติตามที่กระทรวงการคลังเสนอเมื่อ 23 มิถุนายน 2541 ให้ทุกหน่วยงานเร่งรัดตรวจรับงาน จำกัดเวลาในการวางฎีกาเบิกจ่ายเงิน และขอเงินงวดที่เหลือต้องชำระให้ถี่ขึ้น ชดใช้หนี้ที่ค้างอยู่โดยเร็วที่สุด และเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่ท้องถิ่น ให้มีมาตรการผ่อนคลายเป็นเงินไปสู่อำเภอให้เร็วขึ้น นอกจากนี้ ให้มีการศึกษาระเบียบว่าด้วยการพัสดุเพื่อให้มีการเบิกจ่ายโดยเร็ว และให้ผู้รับเหมารายย่อยได้รับการผ่อนคลายเป็นมากกว่าผู้รับเหมารายใหญ่ ส่วนผู้รับเหมาที่มีภาระติดพันหรือมีเงินฝากกับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทั้ง 56 แห่ง ที่ปิดกิจการไปให้ดำเนินการช่วยเหลือสู่กระบวนการประណหมหนี้ และการเปลี่ยนตัวสัญญาใช้เงินต่อไป

2.2 งบประมาณรายจ่ายปี 2542

คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2542 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2541 เป็นแบบขาดดุล วงเงินรวม 825,000 ล้านบาท จำแนกเป็นรายจ่ายประจำร้อยละ 71.2 รายจ่ายลงทุนร้อยละ 28.2 และรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ร้อยละ 0.6 ทั้งนี้ ให้มีมาตรการประหยัดรายจ่ายด้านบุคลากร โดยให้ส่วนราชการปรับอัตราการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างประจำ สำหรับปีงบประมาณ 2542 ภายในวง

เงินไม่เกินร้อยละ 5 จากเดิมที่เคยมีมติให้ไม่เกิน ร้อยละ 6 ของเงินงบประมาณที่จ่ายเป็นเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

3. มาตรการส่วนท้องถิ่น

นโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2541 ให้มีการปรับกลยุทธ์การพัฒนาไปสู่การบรรเทาผลกระทบด้านวิกฤตเศรษฐกิจ เน้นการกระจายงบประมาณไปสู่ตำบลที่ยากจนและล้าหลัง ส่งเสริมการทำงานทำในชนบท มีการจัดทำแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมชนบท และให้มีการวางแผนเศรษฐกิจชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านทุกภูมิภาค

4. มาตรการด้านรัฐวิสาหกิจ

4.1 การยุบเลิกองค์การทอผ้า และองค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2541 และ 9 มิถุนายน 2541 ให้ความเห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกายุบเลิกองค์การทอผ้า และองค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป (อ.ส.ร.) กำหนดให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2541 และ 1 มิถุนายน 2541 เป็นต้นไป ตามลำดับ เพื่อลดภาระการจ่ายเงินอุดหนุน (องค์การทอผ้า) ของกระทรวงกลาโหม และ อ.ส.ร. นั้นปัจจุบันนี้ได้ดำเนินการเอง แต่ให้เอกชนเข้ากิจการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532

4.2 มาตรการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2541 ให้จัดตั้งสำนักงานรัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ ให้มีฐานะเทียบเท่ากรมภายใต้สังกัดกระทรวงการคลัง เพื่อเป็นองค์กรกลางถาวรที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการกำกับนโยบายด้าน

รัฐวิสาหกิจ (กนร.) และจัดทำแผนแม่บทการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยประสานกับกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อร่วมกำหนดกรอบการจัดทำแผนให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

4.3 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรรเงินรายได้จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2541 ให้นำรายได้จากการจำหน่ายหุ้นของรัฐวิสาหกิจที่ส่วนราชการเป็นเจ้าของร้อยละ 50 นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน อีกร้อยละ 50 ให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชุดใช้ความเสียหายจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน ส่วนรายได้จากการจำหน่ายหุ้นในบริษัทลูก หรือทรัพย์สิน หรือกิจการ ยกเว้นรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ให้จัดสรรกำไรดังกล่าวจากงบกำไรขาดทุน (ไม่ระบุสัดส่วน) เพื่อเป็นเงินสำรองการขยายงานและกองทุนสวัสดิการพนักงานของรัฐวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการนี้ และส่วนที่เหลือครึ่งหนึ่งให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน อีกครึ่งหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชุดใช้ความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน

4.4 มาตรการช่วยเหลือรัฐวิสาหกิจที่มีปัญหา

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2541 มอบหมายให้กระทรวงการคลังประสานและพิจารณาร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรม หาแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระค่าน้ำมันและดอกเบี้ยขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพและการรถไฟแห่งประเทศไทยต่อการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ ยังเห็นชอบให้การประปาส่วนภูมิภาคปรับเพิ่มราคาขายน้ำ เพื่อชดเชยต้นทุนได้ในอัตรา 50 สตางค์/ลบ.ม. ทุกเดือนติดต่อกันตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2541

ถึงมกราคม 2542

4.5 การแปรรูปบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2541 ให้ความเห็นชอบแนวทางการแปรรูปบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยให้จำหน่ายหุ้น บริษัท การบินไทยฯ ในจำนวนซึ่งไม่ทำให้สัดส่วนการ ถือหุ้นของภาครัฐลดลงต่ำกว่าร้อยละ 70 เพื่อมิให้ ขัดต่อพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 และ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาดำเนินการแก้ไขพระราช บัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497

สำหรับการขายหุ้นส่วนที่เหลือจนทำให้บริษัท การบินไทยฯ พันสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจ (กระทรวง การคลังถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละ 50) นั้น เห็นสมควรให้ กระทรวงการคลังและกระทรวงคมนาคมรับไปพิจารณา ในรายละเอียด ก่อนที่จะดำเนินการต่อไป

5. มาตรการก่อก่อนนี้

5.1 แผนการก่อก่อนนี้จากต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2541

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2541 กำหนดเขตแดนเงินกู้ต่างประเทศเป็นวงเงิน เทียบเท่าไม่เกิน 7,200 ล้านดอลลาร์ สรอ. ขณะ เดียวกันอนุมัติแผนการก่อก่อนนี้ต่างประเทศประจำปี งบประมาณ 2541 ประกอบด้วย โครงการหลัก 22 โครงการ โครงการสำรอง 7 โครงการ เป็นวงเงิน เทียบเท่า 6,749.16 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ 382.32 ล้านดอลลาร์ สรอ. ตามลำดับ

5.2 การค้าประกันเงินกู้

คณะรัฐมนตรีอนุมัติโครงการเงินกู้ร่วมเพื่อ สนับสนุนการส่งออกของธนาคารเพื่อการส่งออกและ นำเข้าแห่งประเทศไทย วงเงิน 1,000 ล้านดอลลาร์

สรอ. ซึ่งเป็นการกู้เงินจากตลาดเงินต่างประเทศที่มี วงเงินสูงสุดเท่าที่ประเทศไทยเคยกู้มา (มติ ครม. 12 พ.ค. 41) นอกจากนี้ ยังค้าประกันเงินกู้จาก The Export-Import Bank of Japan ของบรรษัทเงิน ทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการ ส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ในวงเงินสถาบันละ 40,000 ล้านบาท หรือเทียบเท่าไม่เกิน 300 ล้านดอลลาร์ สรอ. (มติ ครม. 6 พ.ค. 41)

5.3 การกู้เงินในประเทศ

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ กู้เงินภายในประเทศรวม 2,560.6 ล้านบาท ประกอบด้วย สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเพื่อ โครงการแทรกแซงตลาดยาง วงเงิน 1,000 ล้านบาท (มติ ครม. 7 เม.ย. 41) การรถไฟแห่งประเทศไทย 360.6 ล้านบาท (มติ ครม. 23 มิ.ย. 41) และ โรงงานยาสูบเบิกเงินเกินบัญชีวงเงิน 1,200 ล้านบาท (มติ ครม. 30 มิ.ย. 41)

5.4 การให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้ เงินจากต่างประเทศและในประเทศเพื่อเสริม สภาพคล่องแก่ระบบเศรษฐกิจและชดเชยความ เสี่ยงหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2541 ให้มีการออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวง การคลังกู้เงินจากต่างประเทศในวงเงิน 200,000 ล้านบาท ภายในไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2543 และ พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและ จัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและ พัฒนาระบบสถาบันการเงิน โดยการออกพันธบัตร หรือตราสารหนี้ระยะปานกลางและระยะยาว ซึ่งจะ ทอยออกภายในวงเงิน 500,000 ล้านบาท โดย กระทรวงการคลังได้ดำเนินการออกพันธบัตรรัฐบาล วงดแรกวงเงิน 50,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย

ร้อยละ 12.75 ต่อปี เมื่อเดือนมิถุนายน 2541 (มติ ครม. 9 มิ.ย. 41)

ค. มาตรการด้านตลาดทุน

1. มาตรการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

1.1 หลักเกณฑ์และวิธีการทำธุรกรรม การให้ยืมหลักทรัพย์ของกองทุนรวม

กำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมทำธุรกรรมให้ยืมหลักทรัพย์ได้เฉพาะกับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ และต้องทำความเข้าใจในหลักการของการให้ยืมหลักทรัพย์ว่า เป็นการให้ยืมหลักทรัพย์เพื่อผู้ยืมหรือบุคคลอื่นที่สามารถส่งมอบหลักทรัพย์ที่ได้มีการขายหรือจะมีการขายในประเทศไทย หรือเพื่อให้ผู้ยืมหรือบุคคลอื่นสามารถคืนหลักทรัพย์ที่เคยยืมมาก่อน ทั้งนี้ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมทำธุรกรรมการให้ยืมหลักทรัพย์ของกองทุนรวมกองทุนใดกองทุนหนึ่ง โดยมีมูลค่าธุรกรรมการให้ยืมหลักทรัพย์รวมกันทั้งสิ้นต้องไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน 2541 เป็นต้นไป

1.2 หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ จัดตั้งและจัดการกองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน

กำหนดให้กองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินเป็นกองทุนรวมที่บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมจัดตั้งขึ้นเพื่อจำหน่ายหน่วยลงทุนแก่ผู้ลงทุนสถาบัน มีวัตถุประสงค์หลักในการนำเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหน่วยลงทุนไปลงทุนในทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องที่เกิดจากการ

ประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน ไม่ว่าจะมีส่วนประกันหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมสามารถลงทุนหรือมีทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เพื่อเป็นสินทรัพย์ของกองทุนรวม อาทิ พันธบัตร ตั๋วเงินคงคลัง เงินฝากหรือบัตรเงินฝาก หรือตราสารอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดหรือให้ความเห็นชอบเท่านั้น และเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันที่จัดตั้งวันจดทะเบียนกองสินทรัพย์เป็นกองทุนรวม ห้ามบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนลงทุนเพิ่มเติมในสิทธิเรียกร้องที่เกิดจากการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน ไม่ว่าจะมีส่วนประกันหรือไม่ก็ตาม

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2541 เป็นต้นไป

1.3 หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ จัดตั้งและจัดการกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน

กำหนดให้กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินเป็นกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมจัดตั้งขึ้น เพื่อจำหน่ายหน่วยลงทุนแก่ผู้ลงทุนสถาบัน โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายหน่วยลงทุนไปซื้อหรือเช่าอสังหาริมทรัพย์หรือลงทุนในสิทธิเรียกร้องที่เกิดจากการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินที่มีอสังหาริมทรัพย์เป็นหลักประกัน และจัดหาผลประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าว รวมทั้งสามารถลงทุนในทรัพย์สินอื่น ดังนี้คือ พันธบัตร ตั๋วเงินคงคลัง เงินฝากหรือบัตรเงินฝาก ตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้ หรือตราสารอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดหรือให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมต้องแต่งตั้งบริษัทประเมินค่าทรัพย์สินเพื่อทำการประเมินค่าทุก 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ซื้อหรือเช่าอสังหาริมทรัพย์

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2541 เป็นต้นไป

1.4 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอความยินยอมในการฟื้นฟูกิจการของบริษัทหลักทรัพย์

ตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2541 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับเดิม) กำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์หรือเจ้าหน้าที่ของบริษัทหลักทรัพย์ที่ยื่นขอต่อศาลให้มีการฟื้นฟูบริษัทหลักทรัพย์ จะต้องได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแล ดังนั้น คณะกรรมการ ก.ล.ต. จึงได้วางหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อเป็นแนวทางในการขอความยินยอมในการฟื้นฟูกิจการของบริษัทหลักทรัพย์ โดยบริษัทหลักทรัพย์ หรือ เจ้าหน้าที่ของบริษัทหลักทรัพย์จะต้องแสดงให้เห็นว่า ลูกหนี้ที่เป็นบริษัทหลักทรัพย์มีลักษณะ และไม่มีข้อต้องห้าม ตามกฎหมายล้มละลายมาตรา 90/3 และ 90/5 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายฉบับที่ 4 พ.ศ. 2541 ส่วนเอกสารประกอบการยื่นขอความยินยอมต่อคณะกรรมการ ก.ล.ต. จะต้องระบุแนวทางการฟื้นฟูของกิจการที่มีความชัดเจน อย่างน้อยในเรื่องเกี่ยวกับระยะเวลาการฟื้นฟูกิจการ แนวทางการแก้ไขปัญหาของลูกหนี้ และการกลับมาดำเนินธุรกิจในอนาคต รวมถึงแนวทางการชำระหนี้คืนเจ้าหน้าที่ของบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งในการพิจารณาให้ความยินยอม คณะกรรมการ ก.ล.ต. ยึดแนวทางในการให้ความคุ้มครองลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ (Customer protection) เป็นสำคัญ และในกรณีที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ไม่ให้ความยินยอมตามคำร้องขอ บริษัทหลักทรัพย์ หรือ เจ้าหน้าที่ของบริษัทหลักทรัพย์ที่ยื่นคำร้องขอสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังภายใน 7 วัน

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2541 เป็นต้นไป

1.5 การให้สิทธิผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ซื้อหุ้นภายหลังจากการจัดจำหน่ายหุ้นที่มีการจัดสรรหุ้นส่วนเกิน

คณะกรรมการ ก.ล.ต. ได้ออกหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการให้สิทธิผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ซื้อหุ้น ภายหลังจากการจัดจำหน่ายหุ้นที่มีการจัดสรรหุ้นส่วนเกิน ดังนี้

(1) การจัดสรรหุ้นส่วนเกิน คือ การจัดสรรหุ้นให้แก่ผู้จองซื้อเกินกว่าจำนวนหุ้นที่จัดจำหน่าย โดยการจัดสรรหุ้นเกินจำนวนดังกล่าวได้กระทำไปพร้อมกับการเสนอขายหุ้นที่จัดจำหน่าย โดยในการจัดสรรหุ้นส่วนเกินต้องมีจำนวนที่แน่นอน ซึ่งต้องไม่เกินร้อยละสิบห้าของจำนวนหุ้นที่จัดจำหน่าย

(2) ในการส่งมอบหุ้นส่วนเกินให้แก่ผู้ได้รับการจัดสรร ผู้จัดหาหุ้นส่วนเกินจะจัดหาหุ้นเพื่อส่งมอบให้แก่ผู้ได้รับการจัดสรรด้วยวิธีการ ดังนี้

- ยืมหุ้นทั้งจำนวนตามที่มีหน้าที่ส่งมอบจากบุคคลอื่นก่อนวันที่หุ้นที่ออกใหม่ของบริษัทมหาชนจำกัดจะเริ่มซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์

- ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์โดยการตั้งราคาเสนอซื้อตามหลักเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์ประกาศ ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

- ใช้สิทธิซื้อหุ้นจากบริษัทมหาชนหรือผู้ถือหุ้นเดิม

(3) ผู้จัดหาหุ้นส่วนเกินต้องจัดหาหุ้นเพื่อส่งมอบให้แก่ผู้ได้รับการจัดสรร หรือส่งคืนให้แก่ผู้ให้ยืมให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่หุ้นของบริษัทมหาชนจำกัดเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนเป็นครั้งแรก หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปิดเผยราคาเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ต่อสาธารณชนสำหรับกรณีที่หุ้นของบริษัทมหาชนจำกัดเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนอยู่แล้ว

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน 2541 เป็นต้นไป

2. มาตรการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.1 การเปลี่ยนแปลงระบบการหยุดซื้อขายหลักทรัพย์ทั้งหมด (Circuit Breaker)

เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงสุดหรือลดลงต่ำสุดของราคาเสนอซื้อขายหลักทรัพย์ในแต่ละวัน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนดให้ระบบซื้อขายจะหยุดการซื้อขายหลักทรัพย์เมื่อดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์มีการเปลี่ยนแปลงลดลง ดังนี้

- ร้อยละ 10 ของดัชนีฯ ของวันก่อนหน้านั้น ระบบซื้อขายจะหยุดการซื้อขายเป็นเวลาสามสิบนาที

- ร้อยละ 20 ของดัชนีฯ ของวันก่อนหน้านั้น ระบบซื้อขายจะหยุดการซื้อขายเป็นเวลาหนึ่งชั่วโมง

ในกรณีที่ระยะเวลาการซื้อขายในช่วงเวลาการซื้อขายที่เหลือนั้นไม่ถึงสามสิบนาที หรือหนึ่งชั่วโมง ให้หยุดพักการซื้อขายระยะเวลาที่เหลือนั้นแล้วเปิดให้ซื้อขายหลักทรัพย์ได้ตามปกติในรอบการซื้อขายถัดไป โดยไม่มีการหยุดพักอีก

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 เมษายน 2541 เป็นต้นไป

2.2 หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับการซื้อขายบนกระดานพิเศษ และกระดานรายใหญ่

เพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์บนกระดานพิเศษ กระดานรายใหญ่ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์บนกระดานดังกล่าวต่าง ๆ ดังนี้

(1) การซื้อขายหลักทรัพย์บนกระดานพิเศษ ต้องเป็นการซื้อขายพันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นกู้

แปลงสภาพ หรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ โดยต้องเป็นการซื้อขายทั้งจำนวนที่ปรากฏบนกระดาน จะแบ่งการซื้อขายเป็นหลายรายการไม่ได้ และการซื้อขายแต่ละรายการต้องมีปริมาณการซื้อขายต่ำกว่าหนึ่งล้านหลักทรัพย์ หรือมีมูลค่าการซื้อขายต่ำกว่าสามล้านบาท โดยคิดราคาตามราคาของผู้ซื้อและผู้ขายตกลงซื้อขายหลักทรัพย์

(2) การซื้อขายหลักทรัพย์บนกระดานรายใหญ่ต้องเป็นการซื้อขายรายใหญ่ซึ่งมีปริมาณการซื้อขายตั้งแต่หนึ่งล้านหลักทรัพย์ขึ้นไป หรือมีมูลค่าการซื้อขายตั้งแต่สามล้านบาทขึ้นไป โดยคิดตามราคาของผู้ซื้อหรือผู้ขายตกลงซื้อขายหลักทรัพย์

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2541 เป็นต้นไป

2.3 การจัดตั้งกองทุนทดแทนความเสียหายในระบบการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์

บริษัทศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบวิธีปฏิบัติสำหรับกองทุนทดแทนความเสียหายในระบบการชำระราคา และส่งมอบหลักทรัพย์ ดังนี้

(1) กองทุนทดแทนความเสียหายในระบบการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ จัดตั้งโดยบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อเป็นการประกันความเสียหายที่อาจเกิดจากการผิดนัดชำระราคาหรือผิดนัดส่งมอบหลักทรัพย์ หรือความเสียหายอื่นที่อาจเกิดจากการกระทำของสมาชิกกองทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกับชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์

(2) กำหนดให้กองทุนทดแทนฯ มีเงินกองทุนจำนวน 200 ล้านบาทขึ้นไป ประกอบด้วยเงินสมทบจากตลาดหลักทรัพย์ซึ่งจะจ่ายเงินสมทบครั้งเดียวในคราวจัดตั้งจำนวน 100 ล้านบาท และ

สมาชิกกองทุน ที่จะจ่ายเงินสมทบให้ทั้งในส่วนเงินสมทบคงที่และเงินสมทบรายเดือน

(3) ในการบริหารเงินกองทุน คณะกรรมการกองทุนอาจกำหนดให้ลงทุนในหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์อื่น อาทิ พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ หลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์รวมจำนวนไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินกองทุน

(4) ในกรณีที่สมาชิกกองทุนฯ ผิดนัดชำระราคา หรือผิดนัดส่งมอบหลักทรัพย์ตามระเบียบวิธีปฏิบัติของบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ ผู้จัดการกองทุนอาจใช้เงินกองทุนเพื่อให้บริษัทศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ใช้ในการชำระราคาที่ดินผิดนัดหรือส่งมอบหลักทรัพย์ที่ผิดนัดพร้อมค่าเสียหาย

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2541 เป็นต้นไป

2.4 หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ เกี่ยวกับการซื้อเพื่อส่งมอบหุ้นที่จัดสรรเกิน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ เกี่ยวกับการซื้อเพื่อส่งมอบหุ้นที่จัดสรรเกินโดยสมาชิก กล่าวคือ การซื้อหุ้นเพื่อส่งมอบหุ้นในส่วนที่จัดสรรเกินกว่าจำนวนหุ้นที่จัดจำหน่ายตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด ทำการซื้อในตลาดหลักทรัพย์ฯ (ตามคำสั่งที่ได้รับจากผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ที่มีความผูกพันตามหนังสือชี้ชวนที่ออกในการจัดจำหน่ายหุ้น) โดยผู้ซื้อเพื่อส่งมอบหุ้นที่จัดสรรเกิน คือ บริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ได้รับอนุญาตจากตลาดหลักทรัพย์ฯ ให้ดำเนินการดังกล่าวในช่วงเวลาที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนด ต้องบันทึกการเสนอซื้อเข้ามาในระบบซื้อขาย เพื่อให้มีการซื้อขายโดยอัตโนมัติบนกระดานหลักกระดานต่างประเทศ และกระดานหน่วยย่อย ทั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะแจ้งให้ผู้ลงทุน

ทราบว่าหุ้นใดมีการซื้อเพื่อส่งมอบหุ้นที่จัดสรรเกิน โดยระบุอักษรเครื่องหมาย ST บนหุ้นนั้น

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน 2541 เป็นต้นไป

ง. มาตรการด้านการผลิต

1. มาตรการการเกษตร

1.1 การจัดหาปุ๋ยเคมีเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2541 ให้ความเห็นชอบการปรับลดเป้าหมายการจัดหาปุ๋ยเคมีเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2540/2541 จาก 1,000,000 ตัน เหลือ 700,000 ตัน (เท่ากับปีที่ผ่านมา) เนื่องจากราคาปุ๋ยเคมีได้ปรับตัวสูงขึ้นมาก

1.2 การเปิดตลาดนำเข้าหัวมันฝรั่งและเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2541 ให้ความเห็นชอบการเปิดตลาดนำเข้าหัวมันฝรั่งและเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ ปี 2541 โดยให้กำหนดโควตานำเข้าหัวมันฝรั่งจำนวน 5,750.5 ตัน และเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ 6.8 ตัน การนำเข้าในโควตาทั้งสองรายการได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า

1.3 การช่วยเหลือเกษตรกรในสภาวะภัยแล้ง

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2541 อนุมัติเงินงบกลางประจำปีงบประมาณ 2541 จำนวนไม่เกิน 224.2 ล้านบาท ในการเตรียมการช่วยเหลือเกษตรกรในสภาวะภัยแล้งปี 2541 เพื่อเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องสูบน้ำและรถบรรทุกน้ำ ในการสูบน้ำช่วยเหลือพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และเตรียมจัดหาพันธุ์ข้าวและวัสดุเคมี เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้ทันฤดูฝนนี้

1.4 การเปิดตลาดนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2541 ให้ความเห็นชอบการเปิดตลาดนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2541 ตามข้อผูกพันขององค์การการค้าโลก (WTO) จากประเทศที่มีใช้สมาชิก WTO เช่นเดียวกับประเทศสมาชิก WTO โดยกำหนดโควตานำเข้าจำนวน 300,000 ตัน ซึ่งได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า และไม่มีค่าธรรมเนียมพิเศษ

1.5 การปรับปรุงโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2541 ให้ความเห็นชอบการปรับแผนการดำเนินงานโครงการปรับปรุงโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร มีสาระสำคัญดังนี้

(1) เปลี่ยนกิจกรรมเกษตรที่จะส่งเสริมในการปรับปรุงโครงสร้างการผลิต จากเดิมที่กำหนดไว้เป็นกิจกรรมการผลิตสินค้าเฉพาะอย่าง (อาทิ ไม้ผล ไม้โตเร็ว โคนม โคเนื้อ) เป็นกิจกรรมเกษตรผสมผสาน

(2) เปลี่ยนวิธีการสนับสนุนเกษตรกร โดยการยกเลิกการอุดหนุนปัจจัยการผลิตแบบให้เปล่าแก่เกษตรกร และให้ ธ.ก.ส. สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการลงทุนแก่เกษตรกร โดยคิดดอกเบี้ยอัตราปกติของ ธ.ก.ส. และหากเกษตรกรดำเนินการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ รัฐจะจ่ายค่าดอกเบี้ยแทนเกษตรกรให้ในช่วง 3 ปีแรก

2. มาตรการด้านอุตสาหกรรม

2.1 การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม

คณะรัฐมนตรีรับทราบมติของคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2541 ที่ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทและกลยุทธ์การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมที่

เป็นเป้าหมาย 13 สาขา และมอบหมายให้กระทรวงการคลังพิจารณาจัดสรรเงินกู้จากต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมโดยด่วนต่อไป

2.2 การปรับปรุงโครงสร้างพิกัดอัตราศุลกากรผลิตภัณฑ์เหล็ก

กระทรวงการคลังได้ออกพระราชกำหนดและประกาศกระทรวงการคลัง รวม 3 ฉบับ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2541 เพื่อปรับปรุงโครงสร้างพิกัดอัตราศุลกากรเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็กให้เหมาะสมต่อการให้ความคุ้มครองอุตสาหกรรมเหล็กในประเทศ ดังนี้

(1) พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2541 เพื่อปรับโครงสร้างอัตราพิกัดทั่วไปของเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็กบางประเภท ในตอนที่ 26 72 และ 73 ในภาค 2 พิกัดอัตราอากรขาเข้า จำนวน 206 ประเภทพิกัดย่อย ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(2) ประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก. 7/2541 เรื่อง ยกเลิกการลดและลดอัตราอากรศุลกากร ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2541 เพื่อปรับปรุงอัตราอากรขาเข้าจำนวน 196 ประเภทพิกัดย่อย ให้เป็นไปตามโครงสร้างที่เก็บจริงทั่วไปของอุตสาหกรรมเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็กตามหลักมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการผลิต ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด และลดอัตราอากรเฉพาะอุตสาหกรรมบางประเภท

(3) ประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก. 8/2541 เรื่อง ยกเลิกการเรียกเก็บอากรพิเศษและเรียกเก็บอากรพิเศษ ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2541 เพื่อยกเว้นการเรียกเก็บอากรพิเศษในอัตราร้อยละ 10 ของเงินอากรที่พึงต้องเสียของผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูปบางประเภท ตามประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก. 18/2540

2.3 การลดอัตราอากรศุลกากรของชิ้นส่วนและส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงการคลังได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก 10/2541 เรื่อง ยกเลิกการลดและการลดอัตราอากรศุลกากร ลงวันที่ 8 มิถุนายน 2541 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายน 2541 เป็นต้นไป เพื่อปรับลดอัตราอากรของชิ้นส่วนและส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์บางประเภทในพิกัด 85.31 85.36 และ 90.13 ลงเหลือร้อยละ 1 (จากเดิมร้อยละ 10 และ ร้อยละ 20) เพื่อส่งเสริมการส่งออก

2.4 การปรับโครงสร้างภาษีอุตสาหกรรมปิโตรเคมี

ประกาศกระทรวงการคลังที่ ศก. 12/2541 เรื่อง ยกเลิกการลดอัตราอากรและการยกเว้นอากรศุลกากร การลดอัตราอากรและการยกเว้นอากรศุลกากร ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2541 มีผลบังคับใช้ทันที เพื่อปรับเข้าสู่โครงสร้าง มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

อัตราอากร (ร้อยละ)			
ประเภทผลิตภัณฑ์	เดิม	1 ก.ค.41- 31 ธ.ค.41	1 ม.ค.42 เป็นต้นไป
1. ปิโตรเคมีขั้นปลาย (เม็ดพลาสติก)	23.50	21.750	20.00
2. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	35.25	32.625	30.00

จ. มาตรการด้านการค้าระหว่างประเทศ

1. อนุมัติเงินงบบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อการดำเนินงานของสถาบันมาตรฐานวิชาชีพแห่งชาติ

เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2541 คณะรัฐมนตรีรับทราบเหตุผลความจำเป็นของการเร่งรัดการดำเนินงานของสถาบันมาตรฐานวิชาชีพแห่งชาติ ตามที่กระทรวง

วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยปัญหาอุปสรรคด้านการส่งออกสินค้าประเภทหนึ่งมีสาเหตุจากคุณภาพของสินค้าส่งออกไม่เป็นไปตามความต้องการของประเทศคู่ค้า และไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทำให้ถูกกีดกันทางการค้า ดังนั้น ในมาตรการส่งเสริมการส่งออกของรัฐจึงได้เร่งรัดให้มีการดำเนินงานของสถาบันมาตรฐานวิชาชีพแห่งชาติ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2540 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 2540 เพื่อรักษามาตรฐานแห่งชาติด้านมาตรฐานวิชาชีพทุกสาขา

2. สนับสนุนให้บริษัทต่างชาติช่วยเร่งรัดการส่งออก

เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2541 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบมาตรการสนับสนุนให้บริษัทต่างชาติช่วยเร่งรัดการส่งออก ตามที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยให้กระทรวงพาณิชย์ไปพิจารณาตราพระราชกฤษฎีกาตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 เพื่อผ่อนปรนให้คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวสามารถประกอบธุรกิจนายหน้าหรือตัวแทนเพื่อการส่งออกได้ หรืออนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนประกอบธุรกิจการค้าที่ดิน และประกอบธุรกิจนายหน้าหรือตัวแทน

3. สาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความร่วมมือในการส่งตู้สินค้าเปล่ามายังประเทศไทย

เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอผลการเจรจา ระหว่างรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนตู้สินค้าบรรจุสินค้าส่งออกของไทย

ทั้งนี้ ฝ่ายสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยบริษัท

COSOO Container Lines ซึ่งเป็นสายการเดินเรือของรัฐบาลจะจัดการขนย้ายตู้เปล่ามาให้เพิ่มขึ้นเป็นเดือนละประมาณ 7,000-8,000 ตู้ จากที่เคยส่งตู้เปล่ามาให้ไทยประมาณ 700-800 ตู้ ในเดือนมกราคม และกุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา และรับที่จะจัดส่งตู้เปล่าให้เพิ่มขึ้นอีกเป็นเดือนละ 10,000 ตู้ หากความต้องการตู้เปล่าเพิ่มขึ้น

4. กำหนดให้ผู้ผลิตหรือประกอบรถใหม่สำเร็จรูปจากโรงงานผู้ผลิตหรือประกอบรถเพื่อการส่งออกได้รับยกเว้นนำรถออกนอกราชอาณาจักรได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากนายทะเบียน

เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2541 คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวง ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วดำเนินการต่อไปคือ กำหนดให้ผู้ผลิตหรือประกอบรถใหม่สำเร็จรูปจากโรงงานผู้ผลิตหรือประกอบรถเพื่อการส่งออกได้รับยกเว้นนำรถออกนอกราชอาณาจักรได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากนายทะเบียน แต่ต้องส่งบัญชีจำหน่ายรถที่นำออกนอกราชอาณาจักรแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวัน นับตั้งแต่วันที่ส่งออก

5. สรุปผลการหารือทวิภาคีระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป

เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2541 คณะรัฐมนตรีรับทราบสรุปผลการหารือทวิภาคีระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ตามที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเสนอ ดังนี้

5.1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ขอให้ประเทศต่าง ๆ ให้การสนับสนุนไทยโดยการผ่อนระยะเวลาการชำระหนี้ (roll over) เพื่อแก้ปัญหาสภาพคล่องในประเทศ

5.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ขอให้สหภาพยุโรปพิจารณาเปิดโควตาภาษีนอกกรอบ GSP สำหรับสินค้ากึ่งและผลิตภัณฑ์กึ่งไทย การทบทวนระบบ GSP เพื่อขอคืน GSP สินค้าต่าง ๆ ของไทยที่ถูกตัดไป และการขอให้สหภาพยุโรปลดการใช้มาตรการเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดต่อต้านสินค้าไทยลง

6. ด้านการท่องเที่ยวและพาณิชย์นาวี

มาตรการส่งเสริมกิจการเดินเรือชายฝั่งรพท. (ICD) ริมน้ำ และการพัฒนาท่าล้งคนด้านพาณิชย์นาวี

เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2541 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบมาตรการส่งเสริมกิจการเกี่ยวกับกิจการพาณิชย์นาวี เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนากระบวนการขนส่งทางทะเลและการขนส่งต่อเนืองรวม 3 มาตรการ ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ

(1) มาตรการสนับสนุนเงินกู้ยืมตราดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ประกอบการเดินเรือชายฝั่ง

(2) มาตรการส่งเสริมการจัดตั้งโรงพักสินค้าเพื่อตรวจปล่อยของขาเข้า และบรรจุของขาออกที่ขนส่งโดยระบบคอนเทนเนอร์นอกเขตท่าเทียบท่าเรือ (รพท.) (Inland Clearance Depot : ICD) โดยมอบหมายให้ส่วนราชการต่าง ๆ รับผิดชอบดำเนินการต่อไป

(3) มาตรการพัฒนาท่าล้งคนด้านพาณิชย์นาวี

จ. มาตรการด้านราคา

1. การปรับอัตราค่าไฟฟ้า

คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้ามีมติเมื่อวันที่ 1 เมษายน ศกนี้ เห็นชอบให้ปรับฐานค่าต้นทุนเชื้อเพลิงในสูตรค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (F_t : อัตราที่คำนวณจากต้นทุนใน

กิจการระบบส่ง ระบบจำหน่าย และกิจการบริการลูกค้า) เพิ่มขึ้นอีก 8.05 สตางค์ต่อหน่วย เป็น 50.45 สตางค์ต่อหน่วย ซึ่งจะมีผลให้อัตราค่าไฟฟ้าปัจจุบัน (ประกอบด้วยอัตราค่าไฟฟ้าตามโครงสร้าง บวกอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ) เพิ่มขึ้นตั้งแต่เดือน เมษายน เป็นต้นไป

2. การปรับอัตราค่าน้ำประปาเขตภูมิภาค

คณะรัฐมนตรีมีมติปรับอัตราค่าน้ำประปาในส่วนภูมิภาค เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2541 เพื่อให้สอดคล้องกับต้นทุนที่เพิ่มขึ้น โดยทยอยปรับเพิ่มค่าน้ำของทุกกลุ่มผู้ใช้บริการเดือนละ 50 สตางค์/ลบ.ม. ตั้งแต่มิถุนายน 2541 ไปจนถึงเดือนมกราคม 2542 รวม 8 เดือน และมีนโยบายให้ค่าน้ำขั้นต่ำของกลุ่มที่อยู่อาศัยรับภาระค่าน้ำน้อยที่สุด คือจ่ายค่าน้ำเพิ่มจาก 3.75 บาท/ลบ.ม. เป็น 7.75 บาท/ลบ.ม. ขณะที่ราคาค่าน้ำเฉลี่ยของทุกกลุ่มในปี 2542 เท่ากับ 11.75 บาท/ลบ.ม.

ช. มาตรการด้านแรงงาน

1. ขยายระยะเวลาการได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนสำหรับลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการเกี่ยวกับการปรับปรุง/แก้ไข พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2541 ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ขยายระยะเวลาการได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนสำหรับลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง (อาทิ ถูกเลิกจ้าง ลาออก) เป็นไม่น้อยกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน นับจากวันสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง (แก้ไขมาตรา 38 วรรค 2 จากเดิมที่ได้รับสิทธิประโยชน์เพียง 6 เดือน)

อนึ่ง สำหรับลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนโดยสมัครใจ (มาตรา 39) ที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกัน

ตน (อาทิ ผู้ประกอบอาชีพอิสระซึ่งเคยเป็นลูกจ้างต่อมาลาออกจากการเป็นผู้ประกันตน) ยังคงขยายระยะเวลาให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนต่อไปอีก 6 เดือน นับจากวันสิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเหมือนเดิม มิได้มีการขยายเพิ่มเป็น 6-12 เดือน เช่นกรณีข้างต้น แต่กรณีผู้ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งไม่เคยเป็นลูกจ้าง (มาตรา 40) จะไม่ได้รับการขยายเวลาที่ได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวแต่อย่างใด

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ระหว่างพิจารณารายละเอียด ก่อนนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

2. นโยบายผ่อนผันให้คนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายทำงานชั่วคราว ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2541 และ 9 มิถุนายน 2541 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) เห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทย ผ่อนผันให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวในจังหวัดชายแดนที่ติดต่อกับประเทศพม่า ลาว กัมพูชา และจังหวัดที่มีกิจการประมงทะเล และมอบหมายให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวข้างต้นทำงานชั่วคราวระหว่างรอส่งกลับในอาชีพที่ทางการกำหนด อนึ่ง ต่อมาได้มีการลดจำนวนจังหวัดชายแดนที่ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายทำงานได้ชั่วคราว จาก 13 จังหวัด เหลือ 11 จังหวัด โดยลดจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดหนองคาย เนื่องจากเห็นว่าการผ่อนผันกระทบต่อการแก้ไขปัญหาการว่างงานของแรงงานไทยในจังหวัด

(2) อนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ในจังหวัดชายแดนเข้ามาทำงานแบบมาเข้า-เย็นกลับได้ ในอาชีพที่ไม่ห้ามคนต่างด้าวทำ 39 อาชีพ ตาม พรก. งานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522

(3) มอบหมายให้คณะอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าวมีอำนาจในการกำหนดจังหวัดและอาชีพของแรงงานต่างด้าวเพิ่มหรือลดตามความจำเป็น รวมถึงการอนุมัติผ่อนผันออกไปอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานได้คราวละ 1 ปี

(4) ไม่ให้มีการเพิ่มพื้นที่หรือกิจการที่จะอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายทำงานชั่วคราวเพิ่มเติมจากข้อ (1)

(5) ให้กรมการจัดหางานจัดนัดพบแรงงานในเขตจังหวัดที่มีการร้องเรียนว่ามีการขาดแคลน

แรงงาน โดยให้นายจ้างจัดทำประกาศรายละเอียดความต้องการให้ชัดเจน กรณีจังหวัดที่ยังมีปัญหาขาดแคลนแรงงานอยู่ให้รายงานต่อกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เพื่อสรุปหาแนวทางในระยะยาวในการแก้ไขปัญหาการจ้างแรงงานต่างชาติ

ทั้งนี้ อยู่ในระหว่างขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดในการดำเนินการของคณะอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าว ตลอดจนกรอบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติก่อนที่จะจัดทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมต่อไป

ตารางที่ 1.1 : เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญของโลก
(หน่วย : ร้อยละ)

	2540 ^{1/}			2541 ^{2/}	
	ครั้งแรก	ครั้งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ทั้งปี
1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจ^{3/}					
เศรษฐกิจโลก	n.a.	n.a.	4.1	n.a.	3.1
สหรัฐอเมริกา	3.7	3.8	3.8	3.7	2.9
ญี่ปุ่น	1.3	0.3	0.9	-3.7	0.0
เยอรมนี	2.3	2.3	2.2	2.7	2.5
สหราชอาณาจักร	3.3	3.2	3.3	2.9	2.3
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	n.a.	n.a.	3.0	n.a.	2.4
กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	n.a.	n.a.	5.8	n.a.	4.0
ประเทศที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลง	n.a.	n.a.	1.7	n.a.	2.9
2. ระดับราคา (อัตราเพิ่มของดัชนีราคาผู้บริโภค)^{3/}					
สหรัฐอเมริกา	2.6	2.1	2.3	1.5	2.0
ญี่ปุ่น	1.3	2.1	1.7	2.0	0.9
เยอรมนี	1.7	1.9	1.8	1.2	1.6
สหราชอาณาจักร	2.7	3.6	2.8	3.4	2.9
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	n.a.	n.a.	2.1	n.a.	2.1
กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	n.a.	n.a.	8.5	n.a.	10.2
ประเทศที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลง	n.a.	n.a.	27.8	n.a.	13.8
3. ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)^{4/}					
สหรัฐอเมริกา	-90.5	-119.5	-210.3	n.a.	n.a.
ญี่ปุ่น	32.8	49.4	82.2	n.a.	n.a.
เยอรมนี (รวม)	31.0	38.9	69.9	n.a.	n.a.
สหราชอาณาจักร	-14.9	-12.8	-27.7	n.a.	n.a.
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	n.a.	n.a.	65.1	n.a.	23.2
กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	n.a.	n.a.	12.3	n.a.	7.5
4. อัตราการว่างงาน					
สหรัฐอเมริกา	n.a.	n.a.	4.9	n.a.	5.0
ญี่ปุ่น	n.a.	n.a.	3.4	n.a.	3.6
เยอรมนี	n.a.	n.a.	11.5	n.a.	11.4
สหราชอาณาจักร	n.a.	n.a.	5.6	n.a.	4.9
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	n.a.	n.a.	7.1	n.a.	7.0
5. อัตราดอกเบี้ย (ณ สิ้นงวด)^{5/}					
อัตราซื้อลดทางการสหรัฐอเมริกา	5.0	5.0	5.0	5.0	n.a.
FEDERAL FUNDS	5.4	5.6	5.5	5.6	n.a.
อัตราซื้อลดทางการเยอรมนี	2.5	2.5	2.5	2.5	n.a.
อัตราซื้อลดทางการญี่ปุ่น	0.5	0.5	0.5	0.5	n.a.
6. ดัชนีค่าเงินดอลลาร์ สรอ. (2533=ปีฐาน)					
	104.0	106.6	105.3	110.63	n.a.
7. ราคาสินค้า ($\Delta\%$ จากช่วงเดียวกันของปีก่อน)^{6/}					
อาหาร	-11.5	-10.1	-10.8	-11.5	-1.5
เครื่องดื่ม	31.8	33.3	32.6	12.3	-10.9
แร่และโลหะ	-0.0	6.4	3.0	-13.5	-8.0
น้ำมันดิบ	4.7	-14.1	-6.0	-32.8	-23.9

ที่มา : World Economic Outlook, May 1998

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูลเบื้องต้น 2/ ประมาณการ

3/ ตัวเลขครั้งแรกกับครั้งหลังของปี 2540 จาก IMF : International Financial Statistics, May 1996

4/ ข้อมูลจาก IMF : Direction of Trade Statistics Quarterly, March 1998

5/ ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2541 เป็นข้อมูลครั้งแรกของปี

6/ ข้อมูลจาก Table 1 Indices of Primary Commodity Prices 1983-98, IMF, May 1998, ตัวเลขรายปีจาก WEO, May 1996

ตารางที่ 1.2 เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่มีใช้ประเทศอุตสาหกรรม
(หน่วย : ร้อยละ)

	2540 ^{1/}	2541 ^{2/}
1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ($\Delta\%$ จากช่วงเดียวกันของปีก่อน)		
ประเทศกำลังพัฒนารวม	5.8	4.0
ประเทศอุตสาหกรรมใหม่	6.0	0.9
ประเทศในเอเชีย	6.7	4.4
ประเทศอาเซียน	3.9	-2.7
ประเทศที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลง	1.7	2.9
ยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก	2.7	3.9
ประเทศรัสเซีย	0.4	1.0
2. ระดับราคา ($\Delta\%$ ของดัชนีราคาผู้บริโภค)		
ประเทศกำลังพัฒนารวม	8.5	10.2
ประเทศอุตสาหกรรมใหม่	3.4	7.5
ประเทศในอาเซียน 4 ^{3/}	5.4	23.2
ประเทศที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลง	27.8	13.8
ยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก	38.4	17.2
ประเทศรัสเซีย	14.7	8.1
3. ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)		
ประเทศกำลังพัฒนารวม	-82.1	-87.2
ประเทศอุตสาหกรรมใหม่	6.5	33.0
ประเทศในอาเซียน 4 ^{3/}	-14.6	3.7
ประเทศที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลง	-25.6	-33.0
ยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก	-19.7	-22.1
ประเทศรัสเซีย	-1.2	-6.0

ที่มา : *World Economic Outlook, May 1998*

Capital Market Trends, Nomura Research Institute, April 1998

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูลเบื้องต้น

2/ ประมาณการ

3/ อาเซียน 4 ประกอบด้วย ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

ตารางที่ 2 : ผลผลิตพืชเกษตรที่สำคัญ
(หน่วย : พันเมตริกตัน)

	2537/38	2538/39	2539/40	2540/41 ^P	2541/42 ^E
ข้าว	20,125 (5.4)	20,679 (2.7)	22,081 (6.8)	22,389 (0.5)	23,110 (3.2)
นาปี	181,661 (10.2)	17,728 (-2.4)	17,781 (0.3)	17,839 (1.9)	18,510 (3.8)
นาปรัง	1,964 (-24.9)	2,950 (50.2)	4,300 (45.8)	4,550 (5.8)	4,600 (1.1)
ยาง	1,737 (11.8)	1,810 (4.2)	1,937 (7.0)	2,100 (8.4)	2,200 (4.8)
ข้าวโพด	3,900 (18.2)	4,060 (4.1)	3,970 (-2.2)	3,842 (-3.2)	4,900 (27.5)
มันสำปะหลัง	15,374 (-19.5)	17,388 (13.1)	18,100 (4.1)	15,960 (-11.8)	17,315 (8.5)
อ้อย	50,459 (34.3)	57,693 (14.3)	56,190 (-2.6)	42,270 (-24.8)	45,000 (6.5)
ปอ	127 (-11.9)	79 (-37.7)	74 (-5.9)	73 (-1.7)	72 (-1.4)
ฝ้าย	78 (16.3)	81 (3.5)	77 (-4.0)	70 (-9.1)	70 (-)
ถั่วเขียว	256 (10.6)	234 (-8.4)	238 (1.7)	212 (-10.8)	236 (11.3)
ถั่วเหลือง	528 (2.8)	386 (-26.8)	352 (-8.7)	366 (4.0)	379 (3.5)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

P = ตัวเลขเบื้องต้น

E = ประมาณการ

ตารางที่ 3 : ราคาพืชผลเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้

(หน่วย : บาทต่อเมตริกตัน)

	2540			2541		
	ครั้งแรก ของปี	ครั้งหลัง ของปี	ทั้งปี	ไตรมาส ที่ 1	ไตรมาส ที่ 2	ครั้งแรก ของปี
ข้าวเปลือกเจ้า ชั้น 1 (สีเป็นข้าวสาร 5 %)	5,398 (7.1)	5,934 (4.1)	5,666 (5.5)	6,950 (30.1)	6,543 (19.9)	6,747 (25.0)
ข้าวเปลือกเหนียว 10 % เมล็ดยาว	6,115 (30.3)	7,503 (52.0)	6,809 (41.4)	8,153 (39.0)	7,866 (23.6)	8,010 (31.0)
หัวมันสด	630 (-33.6)	750 (0.0)	680 (-19.0)	1,310 (94.1)	1,653 (145.6)	1,479 (134.8)
ข้าวโพด (ความชื้นไม่เกิน 14 %)	3,885 (-19.8)	4,220 (5.6)	4,053 (-8.3)	4,953 (30.2)	5,149 (29.8)	5,068 (30.5)
ยางแผ่นดิบ ชั้น 3	23,970 (-21.3)	22,890 (-9.8)	23,430 (-16.1)	25,830 (3.9)	24,010 (4.0)	24,920 (4.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ตารางที่ 4 : ผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม
(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน : ร้อยละ)

	2540			2541		
	ครั้งแรก	ครั้งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส1	เม.ย.-พ.ค. ^{3/}	ม.ค.-พ.ค. ^{3/}
ดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม*	7.2	-7.8	-0.3	-16.9	-16.8	-16.8
อาหาร						
น้ำตาล	0.2	14.8	1.7	-31.2	-96.3	-37.3
สับปะรดกระป๋อง ^{1/}	-23.5	-12.4	-19.4	-15.7	-7.7	-13.0
เครื่องดื่ม						
สุรา	22.2	8.5	14.4	-8.6	-12.4	-10.4
เบียร์	12.0	18.3	15.2	19.8	3.5	12.8
น้ำอัดลมและโซดา	11.6	-3.5	4.7	-16.3	1.6	-8.2
ยาสูบ						
บุหรี่ยี่	-5.9	-14.4	-9.9	-15.8	-38.2	-24.9
สิ่งทอ						
เส้นผ้าสำเร็จรูป ^{2/}	0.6	2.3	1.5	2.8	2.3	2.6
เส้นใยประดิษฐ์	4.3	7.0	5.7	24.1	20.9	22.7
ผลิตภัณฑ์ปอ	-35.8	-37.0	-36.4	-26.8	-37.6	-31.4
วัสดุก่อสร้าง						
เหล็กเส้น	-4.4	7.8	1.2	-22.3	-21.5	-22.0
สังกะสี	1.0	-1.3	-0.1	-16.0	-40.9	-26.4
ปูนซีเมนต์	9.1	-17.6	-4.2	-39.1	-45.7	-41.7
รถยนต์						
รถยนต์นั่ง	31.7	-60.0	-19.2	-86.9	-82.6	-85.2
รถยนต์พาณิชย์	-18.4	-63.7	-41.0	-77.2	-66.1	-73.0
รถจักรยานยนต์	-12.0	-39.0	-25.1	-53.2	-57.1	-52.6
ยางรถยนต์	-4.6	-12.7	-8.7	-10.0	-4.7	-8.0
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ						
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	31.1	5.7	17.0	-8.4	0.2	-4.8
เหล็กกล้า	-5.3	0.8	-2.4	-9.3	-35.0	-20.2
แผงวงจรไฟฟ้า	21.8	19.0	20.4	2.0	-2.3	0.3

หมายเหตุ : 1/ ปริมาณส่งออก

2/ มูลค่าส่งออก ในรูปดอลลาร์ สหรัฐ.

3/ ตัวเลขเบื้องต้น

* รวมสินค้าอุตสาหกรรม 38 รายการ คิดเป็นร้อยละ 59 ของผลผลิตภาคอุตสาหกรรม

ตารางที่ 5 : เครื่องชี้ภาวะการใช้จ่ายภาคเอกชน
(หน่วย : ล้านบาท)

	2540			2541		
	ครั้งแรก	ครึ่งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส1	ไตรมาส2 ^{1/}	ครั้งแรก ^{1/}
มูลค่าสินค้าอุปโภคนำเข้า ^{3/}	102,095	119,143	221,238	60,263	30,713 ^{4/}	90,976 ^{5/}
	(-9.9)	(10.6)	(0.1)	(17.5)	(-7.4)	(7.7)
- สินค้าไม่คงทน	36,765	44,347	81,112	22,940	11,359 ^{4/}	34,299 ^{5/}
	(1.9)	(20.5)	(11.3)	(31.8)	(-8.8)	(14.9)
- สินค้าคงทน ^{3/}	65,330	74,796	140,126	37,323	19,354 ^{4/}	56,677 ^{5/}
	(-15.4)	(5.5)	(-5.4)	(10.2)	(-6.7)	(3.8)
ปริมาณการจำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิด						
- เบียร์ (ล้านลิตร)	427.7	452.37	880.07	237.01	240 ^{2/}	477.01 ^{2/}
	(14.6)	(17.8)	(16.2)	(15.7)	(7.7)	(11.5)
- น้ำอัดลมและโซดา (ล้านลิตร)	1,086.06	818.01	1,904.07	465	615 ^{2/}	1,080 ^{2/}
	(25.5)	(13.3)	(20.0)	(-6.9)	(4.8)	(-0.6)
- บุหรี่และยาสูบ (เมตริกตัน)	23,794	20,099	43,893	9,722	8,817	18,539
	(-1.8)	(-12.9)	(-7.3)	(-17.0)	(-27.0)	(-22.1)
- รถยนต์นั่ง (คัน)	87,766	44,304	132,070	11,599	12,037 ^{2/}	23,636 ^{2/}
	(5.9)	(-51.2)	(-23.9)	(-27.9)	(-73.3)	(-73.1)
- รถจักรยานยนต์ (คัน)	584,962	342,403	927,365	145,255	145,706 ^{2/}	290,961 ^{2/}
	(-7.3)	(-44.0)	(-25.4)	(-49.6)	(-50.9)	(-50.3)
ปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้าประเภท						
ที่อยู่อาศัย (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง)	8,711	8,927	17,638	4,516	3,629 ^{4/}	8,145 ^{5/}
	(10.3)	(10.2)	(10.2)	(17.2)	(12.0)	(14.8)
ภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนกลาง (ไม่รวมการ	70,980	64,916	135,895	30,474	18,087 ^{4/}	48,561 ^{5/}
ปรับเพิ่มอัตราภาษี)						
	(-2.4)	(-8.8)	(-5.6)	(-14.3)	(-25.6)	(-18.9)
การใช้จ่ายเดินทางไปต่างประเทศ	53,805	48,951	102,756	16,854	12,320 ^{4/}	29,174 ^{5/}
	(4.4)	(-14.3)	(-5.4)	(-31.7)	(-39.3)	(-35.1)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

1/ ตัวเลขเบื้องต้น

2/ ประมาณการ

3/ รวมรถยนต์นั่งนำเข้าบางส่วน

4/ เมษายน - พฤษภาคม

5/ มกราคม - พฤษภาคม

ตารางที่ 6 : เครื่องชี้ด้านการลงทุนภาคเอกชน

	2540			2541		
	ครึ่งแรก	ครึ่งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2 ^{1/}	ครึ่งแรก ^{1/}
ดัชนีการลงทุน *	88.9	69.8	69.8	49.4	32.4 ^{3/}	32.4 ^{4/}
	(4.3)	(-2.1)	(-2.1)	(-8.9)	(-14.6)	(-14.6)
การนำเข้าสินค้าประเภททุน						
- มูลค่านำเข้าสินค้าประเภททุน (ล้านบาท)	449,248	492,763	942,011	257,962	133,240 ^{3/}	391,202 ^{4/}
	(-2.7)	(10.8)	(3.9)	(15.6)	(-12.9)	(4.0)
- มูลค่านำเข้าสินค้าประเภททุน (ณ ราคาปี 2533)	326,340	286,678	613,017	106,088	62,426 ^{3/}	168,515 ^{4/}
	(-5.6)	(-16.2)	(-10.9)	(-36.1)	(-43.3)	(-39.0)
พื้นที่ก่อสร้างที่ได้รับอนุญาต	13,883.4	7,435.0	21,318.4	2,176.4	1,014.0 ^{3/}	3,190.4 ^{4/}
(พันตารางเมตร)	(-3.7)	(-39.8)	(-20.3)	(-67.5)	(-80.0)	(-72.9)
ที่อยู่อาศัย	6,992.7	4,548.5	11,541.2	1,469.0	668.9 ^{3/}	2,137.9 ^{4/}
	(-23.0)	(-39.4)	(-30.4)	(-59.9)	(-69.7)	(-64.0)
พาณิชย์	5,874.5	2,228.8	8,103.3	373.6	237.5 ^{3/}	611.1 ^{4/}
	(44.8)	(-45.4)	(-0.4)	(-85.6)	(-90.1)	(-87.8)
อุตสาหกรรมและอื่น ๆ	1,016.2	657.7	1,673.9	333.8	107.6 ^{3/}	441.4 ^{4/}
	(-19.8)	(-12.6)	(-17.1)	(-24.7)	(-74.7)	(-49.2)
กรุงเทพมหานคร	8,398.4	4,450.1	12,848.5	1,300.2	595.9 ^{3/}	1,896.1 ^{4/}
	(-1.3)	(-39.3)	(-18.9)	(-69.6)	(-78.8)	(-73.3)
ภาคกลาง	1,778.0	1,229.6	3,007.6	396.0	133.2 ^{3/}	529.2 ^{4/}
	(-6.4)	(-28.7)	(-17.0)	(-57.2)	(-78.0)	(-65.4)
ภาคอื่น ๆ	3,707.0	1,755.3	5,462.3	480.2	284.9 ^{3/}	765.1 ^{4/}
	(-7.3)	(-46.5)	(-25.0)	(-68.0)	(-82.9)	(-75.9)
ปริมาณจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง (พันเมตริกตัน)						
- ซีเมนต์ ^{2/}	20,602	15,400	36,002	6,372	n.a.	n.a.
	(9.9)	(-16.0)	(-2.9)	(-40.2)		
- แผ่นเหล็กเคลือบสังกะสี	217,448	166,984	384,432	81,707	64,500	146,207
	(9.9)	(3.8)	(7.1)	(-24.0)	(-41.4)	(-32.8)
- เหล็กเส้น	937,135	797,096	1,734,231	358,935	261,500	620,400
	(2.9)	(2.5)	(2.7)	(-28.1)	(-40.2)	(-33.8)
การส่งเสริมการลงทุน (เงินทุน-พันล้านบาท)						
กิจการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริม	213.9	267.4	481.3	115.2	35.6	150.8
	(5.4)	(-18.9)	(-9.1)	(0.3)	(-64.1)	(-29.6)
กิจการที่ได้รับบัตรส่งเสริม	221.9	190.4	412.3	105.7	43.4	149.1
	(-2.5)	(-4.7)	(-3.47)	(3.5)	(-63.8)	(-32.8)
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมเปิดดำเนินการ	148.5	125.0	273.5	56.0	46.1	102.1
	(47.9)	(-3.6)	(18.8)	(-8.0)	(-47.4)	(-31.2)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

* คำนวณจากอัตราเพิ่มของค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ถ้อยหลัง 12 เดือน ขององค์ประกอบ

1/ ตัวเลขเบื้องต้น

2/ รวมปูนซีเมนต์ผึ่งนำเข้า

3/ เมษายน - พฤษภาคม

4/ มกราคม - พฤษภาคม

n.a. = ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ 7 : เครื่องชี้ด้านการอุปโภคภาครัฐบาล
(หน่วย : ล้านบาท)

	2540			2541		
	ครึ่งแรก	ครึ่งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส 1	เม.ย.-พ.ค.	ม.ค.-พ.ค.
การอุปโภคภาครัฐบาล						
1. รายจ่ายจากงบประมาณ	225,240	234,938	460,178	107,201	69,169	176,370
	(6.0)	(-0.4)	(2.6)	(-4.4)	(-5.6)	(-4.9)
1.1 เงินเดือนและบำเหน็จบำนาญ	142,375	150,044	292,419	76,208	50,473	126,681
	(8.2)	(9.2)	(8.7)	(6.1)	(8.7)	(7.1)
1.2 ซื้อสินค้าบริการและรายจ่ายด้านทหาร	82,865	84,894	167,759	30,993	18,696	49,689
	(2.4)	(-13.9)	(-6.6)	(-23.1)	(-30.4)	(-26.0)
2. เงินช่วยเหลือต่างประเทศ	397	353	749	227	180	407
	(-39.3)	(-36.1)	(-37.9)	(1.7)	(74.8)	(24.8)
รวม (1-2)	225,637	235,291	460,928	107,428	69,349	176,777
	(5.9)	(-0.5)	(2.5)	(-4.4)	(-5.5)	(-4.8)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ตารางที่ 8 : เครื่องชี้ด้านการลงทุนภาครัฐ
(หน่วย : ล้านบาท)

	2540			2541		
	ครึ่งแรก	ครึ่งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส1	เม.ย.-พ.ค.	ม.ค.-พ.ค.
1. การลงทุนของรัฐบาล						
1.1 การเบิกจ่ายจากงบประมาณ	162,277	173,844	336,121	66,536	29,304	95,840
	(53.5)	(15.1)	(30.9)	(-13.6)	(-44.6)	(-26.2)
1.2 เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ	112	99	211	75	45	120
	(-39.5)	(-35.8)	(-38.0)	(19.5)	(54.9)	(30.6)
1.3 เงินกู้จากต่างประเทศ	5,092	36,562	41,654	17,828	1,123	18,951
	(-56.3)	(251.4)	(88.9)	(609.2)	(-38.1)	(345.8)
รวมการลงทุนของรัฐบาล	167,481	210,506	377,987	84,439	30,472	114,911
	(42.5)	(30.3)	(35.4)	(6.1)	(-44.3)	(-14.4)
2. การลงทุนของรัฐวิสาหกิจ						
2.1 งบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ ^{1/}	n.a.	n.a.	178,678	n.a.	n.a.	186,244
			(30.4)			(4.2)
2.2 การเบิกใช้เงินกู้จากต่างประเทศ	25,661	22,840	48,501	24,003	4,007	28,010
ตามโครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ	(67.5)	(1.3)	(28.1)	(229.7)	(-76.3)	(16.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

1/ ข้อมูลทั้งปีตามปีงบประมาณ

n.a. = ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ 9 : ระดับราคา
(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน : ร้อยละ)

	2540			2541		
	ครั้งแรก	ครั้งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ครั้งแรก
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วประเทศ	4.4	6.8	5.6	9.1	10.3	9.7
อาหารและเครื่องดื่ม	5.6	8.2	7.0	10.5	12.9	11.8
อื่น ๆ	3.4	5.8	4.6	8.1	8.7	8.4
ดัชนีราคาผู้บริโภคในเขตกรุงเทพฯ	3.9	6.5	5.2	8.6	9.9	9.3
อาหารและเครื่องดื่ม	4.6	7.3	5.9	9.9	12.3	11.2
อื่น ๆ	3.4	5.8	4.7	7.7	8.5	8.1
ดัชนีราคาขายส่ง	0.9	7.1	4.0	19.0	19.4	19.2
ก. จัดหมวดหมู่ตามประเภทสินค้า						
เกษตรกรรม	3.0	0.7	1.8	14.8	20.2	17.5
อาหาร	5.3	9.2	7.3	28.2	24.1	26.1
เครื่องดื่ม	1.6	6.3	4.0	7.9	15.6	11.8
อาหารสัตว์	-9.6	6.2	-2.0	31.5	24.2	27.8
อุตสาหกรรม	-0.3	8.1	4.0	17.2	17.6	17.4
- ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	5.5	22.7	14.3	32.9	22.9	28.0
- เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี	-1.9	6.5	2.4	19.7	21.0	20.4
ข. จัดหมวดหมู่ตามขั้นตอนการผลิต						
สินค้าสำเร็จรูป	2.3	14.4	8.3	25.0	29.7	27.3
สินค้าแปรรูป	-1.9	10.2	4.1	25.8	25.8	25.8
วัตถุดิบ	0.7	7.8	4.2	21.3	25.2	23.2
ดัชนีราคาขายส่งสำหรับสินค้าออก	-6.4	5.1	-0.7	31.1	25.5	28.3

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 10.1 : มูลค่าสินค้าออก
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

ประเภทสินค้า	2540			2541	ม.ค.-พ.ค.	
	ครั้งแรก	ครึ่งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส 1	2540	2541 ^{1/}
1. สินค้าเกษตร	2,985.6	3,012.0	5,997.7	1,462.3	2,492.4	2,225.7
1.1 ข้าว	956.7	1,123.7	2,080.4	564.2	769.8	873.5
1.2 ยางพารา	1,015.3	884.8	1,900.1	426.8	888.5	591.8
1.3 ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	361.7	364.7	726.4	166.6	316.5	244.4
1.4 เบ็ด ไก่ แซ่เย็น	182.1	184.3	366.4	99.5	151.6	161.5
1.5 อื่น ๆ	469.8	454.5	924.3	205.3	366.0	354.5
2. สินค้าประมง	1,081.0	1,245.9	2,326.9	538.8	886.9	880.3
2.1 กุ้งสดแช่เย็น	696.2	822.5	1,518.7	357.3	568.0	571.2
2.2 อื่น ๆ	384.8	423.4	808.2	181.5	318.9	309.1
3. สินค้าอุตสาหกรรม	23,210.1	24,971.9	48,182.0	11,052.5	19,249.6	18,198.0
ก. สินค้าที่ใช้แรงงานสูง	4,052.7	4,341.0	8,393.6	1,740.9	3,353.9	2,909.8
1. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	1,455.6	1,662.2	3,117.7	673.6	1,177.4	1,161.9
2. รองเท้า	595.9	556.1	1,152.0	251.0	510.9	401.0
3. ยั้ญมณีและเครื่องเพชรพลอย	838.3	872.3	1,710.6	337.8	710.5	533.8
4. เครื่องกีฬา	148.4	145.4	293.8	51.9	123.5	89.6
5. อื่น ๆ	1,014.5	1,105.0	2,119.5	426.6	831.6	723.4
ข. สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูง	14,003.2	15,452.2	29,455.4	7,024.4	11,616.1	11,597.1
1. คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	3,272.9	4,001.1	7,274.0	1,853.1	2,719.8	2,961.2
2. แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน	1,264.4	1,217.0	2,481.4	566.0	1,041.1	926.4
3. อุปกรณ์สื่อสาร	253.3	264.3	517.6	122.9	207.2	196.6
4. เครื่องใช้ไฟฟ้า	2,283.7	2,140.1	4,423.8	1,002.1	1,902.2	1,673.2
5. หม้อแปลงและมอเตอร์	728.4	739.9	1,468.3	313.2	596.1	493.5
6. ผลิตภัณฑ์เคมี	330.1	342.5	672.6	119.9	266.1	219.2
7. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	683.6	893.1	1,576.8	425.0	561.4	707.0
8. ยานยนต์และส่วนประกอบ	443.9	620.3	1,064.2	249.7	371.0	446.3
9. ผลิตภัณฑ์โลหะสามัญ	703.3	801.5	1,504.8	378.9	574.5	627.8
10. ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	499.4	621.8	1,121.2	174.4	442.5	276.1
11. อื่น ๆ	3,540.2	3,810.4	7,350.7	1,819.4	2,934.1	3,069.8
ค. สินค้าที่ใช้วัตถุดิบในประเทศ	2,790.7	2,561.7	5,352.4	1,244.1	2,322.5	2,038.1
1. น้ำตาล	861.9	273.7	1,135.6	283.8	753.9	431.5
2. กากน้ำตาล	30.0	17.8	47.8	12.4	27.3	19.6
3. อาหารทะเลกระป๋อง	683.5	1,028.6	1,712.1	402.3	549.7	661.5
4. ซีเมนต์	109.9	133.9	243.7	52.4	91.6	88.1
5. ผลิตภัณฑ์ยาง	376.9	423.0	800.0	204.1	309.0	353.1
6. สับปะรดกระป๋อง	119.4	80.2	199.6	52.7	96.7	83.9
7. อื่น ๆ	609.1	604.5	1,213.5	236.5	494.3	400.4
ง. สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	2,363.6	2,617.0	4,980.6	1,043.0	1,957.1	1,653.0
4. อื่น ๆ	813.9	1,110.8	1,924.6	595.8	697.7	1,003.7
5. รวมสินค้าออกทั้งสิ้น	28,090.6	30,340.6	58,431.2	13,649.3	23,326.5	22,307.7
หัก รายการที่ไม่มีมีการชำระเงิน	-775.6	-934.4	-1,710.0	-400.0	-650.7	-689.7
6. สินค้าออกตามสถิติดุลการชำระเงิน	27,315.1	29,406.2	56,721.2	13,249.3	22,675.8	21,617.9

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 10.2 : มูลค่าสินค้าออก
(อัตราการเปลี่ยนแปลงเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน : ร้อยละ)

ประเภทสินค้า	2540			2541	ม.ค.-พ.ค.	
	ครั้งแรก	ครั้งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส 1	2540	2541 ^{1/}
1. สินค้าเกษตร	-12.1	-6.8	-9.5	-4.1	-15.0	-10.7
1.1 ข้าว	-8.9	16.9	3.4	32.7	-15.2	13.5
1.2 ยางพารา	-17.8	-30.7	-24.4	-31.1	-15.9	-33.4
1.3 ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	-20.3	0.0	-11.3	-10.6	-23.3	-22.8
1.4 เบ็ด ไก่ แซ่เย็น	4.8	-7.3	-1.6	10.1	4.9	6.6
1.5 อื่น ๆ	-2.6	5.9	1.4	1.4	-10.5	-3.1
2. สินค้าประมง	-6.3	-8.6	-7.6	7.6	-7.3	-0.7
2.1 กุ้งสดแช่เย็น	-9.0	-13.9	-11.7	14.2	-10.8	0.6
2.2 อื่น ๆ	-0.9	3.5	1.4	-3.3	-0.2	-3.1
3. สินค้าอุตสาหกรรม	2.1	8.9	5.6	-5.1	1.0	-5.5
ก. สินค้าที่ใช้แรงงานสูง	-9.3	-5.6	-7.4	-13.7	-10.0	-13.2
1. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	-6.9	4.4	-1.2	-2.6	-8.9	-1.3
2. รองเท้า	-14.0	-12.5	-13.3	-25.1	-13.3	-21.5
3. ยั้ยมณีและเครื่องเพชรพลอย	-16.4	-16.1	-16.2	-23.1	-15.5	-24.9
4. เครื่องกีฬา	-17.5	-11.3	-14.5	-23.5	-17.3	-27.4
5. อื่น ๆ	-1.4	-5.5	-3.6	-11.9	-2.4	-13.0
ข. สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูง	8.0	13.1	10.6	-0.1	7.3	-0.2
1. คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	-2.1	24.8	11.0	9.1	-3.3	8.9
2. แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน	6.3	7.8	7.0	-11.5	3.5	-11.0
3. อุปกรณ์สื่อสาร	1.0	2.8	1.9	-3.2	-1.6	-5.1
4. เครื่องใช้ไฟฟ้า	5.2	4.2	4.7	-12.0	5.2	-12.0
5. หม้อแปลงและมอเตอร์	28.2	18.3	23.0	-8.8	25.1	-17.2
6. ผลิตภัณฑ์เคมี	21.0	28.6	24.7	-19.8	13.1	-17.6
7. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	15.1	35.7	25.9	27.3	11.9	25.9
8. ยานยนต์และส่วนประกอบ	62.2	31.1	42.5	11.6	61.8	20.3
9. ผลิตภัณฑ์โลหะสามัญ	3.4	7.6	5.6	10.0	1.9	9.3
10. ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	133.6	21.4	54.4	-36.7	176.9	-37.6
11. อื่น ๆ	3.8	2.1	2.9	3.7	3.9	4.6
ค. สินค้าที่ใช้วัตถุดิบในประเทศ	-8.6	11.1	-0.1	-13.7	-11.2	-12.2
1. น้ำตาล	-21.8	58.4	-10.9	-44.4	-25.3	-42.8
2. กากน้ำตาล	-49.7	-5.4	-39.0	-20.1	-48.1	-28.4
3. อาหารทะเลกระป๋อง	7.7	14.4	11.7	25.9	5.9	20.3
4. ซีเมนต์	34.4	45.3	40.2	3.5	40.5	-3.9
5. ผลิตภัณฑ์ยาง	5.5	8.7	7.2	10.7	4.4	14.3
6. สับประดกระป๋อง	-26.1	-17.0	-22.7	-14.4	-26.2	-13.2
7. อื่น ๆ	-7.3	-5.1	-6.3	-21.0	-8.8	-19.0
ง. สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	5.9	10.9	8.5	-9.9	3.8	-15.5
4. อื่น ๆ	46.6	74.0	61.3	56.2	46.7	43.9
5. รวมสินค้าออกทั้งสิ้น	0.9	7.8	4.4	-2.9	-0.4	-4.4
หัก รายการที่ไม่มีการค้าขายเงิน	15.0	45.4	29.9	-1.3	11.8	6.0
6. สินค้าออกตามสถิติดุลการค้าขายเงิน	0.6	6.9	3.8	-2.9	-0.7	-4.7

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 11.1 : มูลค่าสินค้าเข้า
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

ประเภทสินค้า	2540			2541	ม.ค.-พ.ค.	
	ครึ่งแรก	ครึ่งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส 1	2540	2541 ^{1/}
1. น้ำมัน	2,969.0	2,512.0	5,481.0	670.5	2,451.0	1,191.0
1.1 น้ำมันดิบ : ปริมาณ (ล้านบารเรล)	114.9	111.8	226.7	39.4	93.4	72.6
ราคา (US\$/บารเรล)	21.4	19.8	20.6	15.8	21.5	15.1
มูลค่า	2,461.2	2,208.3	4,669.4	623.3	2,005.4	1,096.1
1.2 ผลิตภัณฑ์น้ำมัน : มูลค่า	507.9	303.8	811.6	47.2	445.5	94.9
2. สินค้าเข้าที่ไม่ใช่้ำมัน	31,512.5	26,153.7	57,666.1	9,789.2	26,317.2	16,264.3
2.1 สินค้าอุปโภคบริโภค	3,558.1	3,139.6	6,697.7	1,241.3	2,932.6	2,000.6
2.2 วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ	8,966.5	7,412.9	16,379.4	2,729.1	7,490.8	4,762.6
2.3 สินค้าทุน	16,189.7	13,864.2	30,053.9	5,475.1	13,464.3	8,881.4
2.4 สินค้าอื่น ๆ	2,798.3	1,736.9	4,535.2	343.8	2,429.4	619.7
3. รวมสินค้าเข้าตามสถิติกรมศุลกากร	34,481.5	28,665.7	63,147.1	10,459.7	28,768.2	17,455.3
หัก รายการที่ไม่มีการชำระเงิน	-908.7	-891.0	-1,799.7	-338.8	-753.9	-547.2
4. รวมสินค้าเข้าตามสถิติดุลการชำระเงิน	33,572.8	27,774.7	61,347.5	10,120.9	28,014.3	16,908.2

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 11.2 : มูลค่าสินค้าเข้า
(อัตราการเปลี่ยนแปลงเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน : ร้อยละ)

ประเภทสินค้า	2540			2541	ม.ค.-พ.ค.	
	ครึ่งแรก	ครึ่งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส 1	2540	2541 ^{1/}
1. น้ำมัน	2.9	-24.3	-11.6	-55.7	2.7	-51.4
1.1 น้ำมันดิบ : ปริมาณ	23.1	-8.2	5.4	-27.7	23.8	-22.2
ราคา	11.5	-9.6	-0.5	-30.0	11.9	-29.7
มูลค่า	37.3	-17.0	4.9	-49.4	38.6	-45.3
1.2 ผลิตภัณฑ์น้ำมัน : มูลค่า	-53.5	-53.7	-53.6	-83.3	-52.5	-78.7
2. สินค้าเข้าที่ไม่ใช่ น้ำมัน	-8.5	-18.6	-13.4	-38.0	-9.3	-38.2
2.1 สินค้าอุปโภคบริโภค	-7.5	-16.3	-11.8	-29.7	-9.8	-31.8
2.2 วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ	-11.0	-13.8	-12.3	-39.1	-12.5	-36.4
2.3 สินค้าทุน	-4.8	-15.9	-10.3	-31.2	-5.4	-34.0
2.4 สินค้าอื่น ๆ	-20.4	-47.2	-33.3	-78.2	-18.4	-74.5
3. รวมสินค้าเข้าตามสถิติกรมศุลกากร	-7.6	-19.1	-13.2	-39.5	-8.4	-39.3
หัก รายการที่ไม่มีการชำระเงิน						
4. รวมสินค้าเข้าตามสถิติดุลการชำระเงิน	-7.6	-19.4	-13.4	-39.8	-8.4	-39.6

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 12 : ดุลการชำระเงิน

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2540			2541	ม.ค.-พ.ค.	
	ครั้งแรก	ครึ่งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส1	2540	2541 ^{1/}
สินค้าออก (F.O.B.)	27,315	29,406	56,721	13,249	22,676	21,618
อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	0.6	6.9	3.8	-2.9	-0.7	-4.7
สินค้าเข้า (C.I.F.)	33,573	27,774	61,347	10,121	28,015	16,908
อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-7.6	-19.4	-13.4	-39.8	-8.4	-39.6
ดุลการค้า	-6,258	1,632	-4,626	3,128	-5,339	4,710
ดุลบริการบริจาค	1,089	514	1,603	1,082	1,038	1,369
ดุลบัญชีเดินสะพัด	-5,169	2,146	-3,023	4,210	-4,301	6,079
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-1,504	-6,737	-8,241	-2,466	179	-4,222
เอกชน	909	-8,179	-7,270	-4,141	1,778	-3,859
ธนาคาร	2,374	-7,792	-5,418	-2,015	2,242	-4,133
ธุรกิจที่มีใช้ธนาคาร	-1,465	-387	-1,852	-2,126	-464	274
- เงินลงทุนโดยตรง	1,097	2,079	3,176	1,441	872	2,555
- เงินกู้	-948	-2,928	-3,876	-2,051	-450	-2,820
- เงินลงทุนในหลักทรัพย์	1,742	2,821	4,563	482	968	673
- บัญชีเงินบาทของชาวต่างชาติ	-3,487	-2,267	-5,754	-2,116	-1,953	-157
- สินเชื่อการค้า	186	-392	-206	-94	154	-214
- อื่น ๆ	-55	300	245	212	-55	237
ทางการ	202	1,384	1,586	660	388	630
รปท.	-2,615	58	-2,557	1,015	-1,987	-993
คลาดเคลื่อนสุทธิ	686	-71	615	-971	-911	-1,147
ดุลการชำระเงินรวม	-5,987	-4,662	-10,649	773	-5,033	710
หนี้ต่างประเทศ						
(ยอดคงค้าง ณ สิ้นงวด)	92.9	91.8	91.8	90.2	93.1	88.2
ระยะยาว	57.3	61.9	61.9	64.0	56.5	63.3
ระยะสั้น	35.6	29.9	29.9	26.2	36.6	24.9
ฐานะสุทธิ Forward ของ รปท.	-29.5	-18.0	-18.0	-15.7	-28.0	-13.4

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 13 : ฐานะการคลังรัฐบาล
(หน่วย : ล้านบาท)

	มกราคม - มิถุนายน		ตุลาคม - มิถุนายน	
	2540	2541 ^{1/}	2540	2541 ^{1/}
การรับ-จ่ายของรัฐบาล				
รายได้	457,613	397,941	626,065	569,842
การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	3.8	-13.0	3.3	-9.0
รายจ่าย	431,077	384,612	646,933	587,700
การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	14.6	-10.8	23.6	-9.2
ดุลเงินในงบประมาณ	26,536	13,329	-20,868	-17,858
ดุลเงินนอกงบประมาณ	4,288	-6,531	8,885	-2,065
ดุลเงินสด	30,824	6,798	-11,983	-19,923
การชดเชยการขาดดุล				
กู้ยืมสุทธิในประเทศ	-3,107	148,384	-16,303	-137,105
ธนาคารแห่งประเทศไทย	-194	5,463	-7,320	-2,591
ธนาคารพาณิชย์	-237	-402	-2,723	100
ธนาคารออมสิน	-2,000	-3,000	-5,000	-5,000
อื่น ๆ	-676	145,519	-1,260	144,595
กู้ยืมต่างประเทศสุทธิ	-933	-1,883	-1,228	-2,715
เงินทุนประเดิม กบข.	-55,285	-	-55,285	-
กองทุนฟื้นฟูฯ	-	-150,000	-	-150,000
ใช้เงินคงคลัง (+)	28,501	-3,299	84,799	35,533
รวมการชดเชย	-30,824	-6,798	11,983	19,923

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 14.1 : ภาวะการเงิน
(หน่วย : พันล้านบาท)

ณ สิ้นระยะเวลา	2540		2541	
	มิ.ย.	ธ.ค.	มี.ค.	มิ.ย.
ปริมาณเงินตามความหมายแคบ (M1)	396.4 (0.8)	428.8 (1.2)	405.9 (-4.9)	389.7 (-1.7)
ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (M2)	3,958.1 (11.9)	4,339.3 (16.4)	4,408.7 (15.7)	4,512.8 (14.0)
ฐานเงิน	514.3 (29.8)	474.1 (4.7)	407.7 (-3.1)	427.9 (-16.8)
เงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์ ^{1/}	3,986.9 (15.9)	4,224.7 (16.0)	4,283.3 (14.2)	4,395.3 (10.2)
เงินให้กู้ยืมแก่ภาคเอกชนของ ธพ. ^{2/}	5,076.1 (10.4)	5,953.0 (21.2)	5,669.6 (13.1)	5,737.1 (13.0)
- ไม่รวม BIBF	4,246.2 (11.1)	4,542.2 (10.7)	4,603.4 (10.3)	4,671.9 (10.0)
สัดส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝาก (ร้อยละ)	127.3	140.9	132.4	130.5
การกู้ยืมสุทธิของ ธพ. จาก ธพท.	-56.4	24.2	-125.0	-145.3
กู้ยืมระยะยาวและอื่น ๆ	-10.8	262.6	187.1	170.1
กู้ยืมโดยมี พรบ. คำประกัน (L/W)	-	-	-	-
กู้ยืมสุทธิผ่านตลาดซื้อคืน (R/P)	-45.6	-238.4	-312.1	-315.4
การกู้ยืมสุทธิของ ธพ. จากต่างประเทศ	865.3	1,254.3	955.5	995.2

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน (ร้อยละ)

1/ ไม่รวมการรับฝากระหว่างธนาคารและเงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

2/ ไม่รวมเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารและตัวส่งออก แต่รวมการลงทุนในภาคเอกชน (ยกเว้นรัฐวิสาหกิจ) และเงินฝากที่ ธกส.

ตารางที่ 14.2 : อัตราดอกเบี้ย
(หน่วย : ร้อยละต่อปี)

	2540		2541	
	ม.ย.	ธ.ค.	มี.ค.	มิ.ย.
อัตราดอกเบี้ยในประเทศ				
เงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร ^{1/}	15.10	21.73	20.57	18.58
ตลาดซื้อคืน 1 วัน ^{2/}	15.0-17.75	16.0-24.0	19.5-19.75	16.5-16.88
เงินฝากประจำ 1 ปี ^{3/}	8.00-8.75	10.0-13.00	10.0-12.25	10.00-11.50
เงินให้กู้ยืมสำหรับลูกค้าชั้นดี ^{3/}				
ประเภทเบิกเกินบัญชี (MOR)	13.25-13.50	15.75-16.00	15.75-16.25	15.75-16.25
ประเภทมีกำหนดระยะเวลา (MLR)	12.75	15.25	15.25-15.50	15.25-15.50
อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ^{1/}				
ยูโรดอลลาร์ 1 เดือน	5.54	5.68	5.54	5.54

หมายเหตุ : 1/ เป็นตัวเลขเฉลี่ยในแต่ละไตรมาส

2/ ณ สิ้นระยะเวลา

3/ เป็นอัตราของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ณ สิ้นระยะเวลา

ตารางที่ 15.1 : ภาวะตลาดทุน (ตลาดแรก)
(หน่วย : พันล้านบาท)

	2540				2541	
	ไตรมาส1	ครึ่งปีแรก	9เดือนแรก	ทั้งปี	ไตรมาส1 ^P	(ม.ค.-พ.ค.) ^P
หลักทรัพย์ออกในประเทศ	149.1	295.6	339.7	402.7	145.2	261.8
	(98.2)	(57.1)	(6.8)	(-1.8)	(-2.6)	(0.2)
ภาครัฐบาล	111.4	199.6	218.8	239.3	35.9	80.6
	(271.2)	(140.0)	(64.7)	(22.0)	(-67.8)	(-57.6)
- พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	13.9	19.6	32.8	49.3	12.9	25.6
	(10.8)	(-27.8)	(-12.7)	(-14.1)	(-7.2)	(29.0)
- พันธบัตร ธปท.	87.5	146.0	146.0	146.0	0.0	0.0
	(400.0)	(161.7)	(67.2)	(17.9)	(-100.0)	(-100.0)
- พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	10.0	33.0	39.0	43.0	23.0	55.0
			(387.5)	(186.7)	(130.0)	(66.7)
- พันธบัตรรองการเฉพาะกิจ ^{1/}	-	1.0	1.0	1.0	0.0	0.0
ภาคเอกชน	37.7	96.0	120.9	163.4	109.3	181.2
	(-16.6)	(-8.6)	(-34.8)	(-23.6)	(189.9)	(155.5)
- หุ้นสามัญ	4.2	22.2	31.6	63.3	93.3	160.1
	(-85.5)	(-63.2)	(-70.4)	(-46.3)	(2,121.4)	(1,432.7)
- หน่วยลงทุน	29.8	65.6	75.8	81.7	13.4	17.4
	(119.4)	(216.9)	(114.8)	(105.9)	(-55.0)	(-67.1)
- Warrants	-	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
		(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)		
- หุ้นกู้	3.7	8.2	13.5	18.4	2.6	3.7
	(27.2)	(-65.7)	(-66.9)	(-65.8)	(-29.7)	(-51.7)
หลักทรัพย์ออกในต่างประเทศ	20.7	39.7	46.9	56.0	0.0	0.0
	(-18.3)	(-35.2)	(-58.2)	(-59.4)	(-100.0)	(-100.0)
ภาครัฐบาล	-	13.5	20.7	23.8	0.0	0.0
	(-100.0)	(88.2)	(69.4)	(-1.1)		(-100.0)
- พันธบัตรรัฐบาล	0.0	0.0	0.0	1.9	0.0	0.0
	(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)	(-86.5)		
- พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	-	13.5	20.7	21.9	0.0	0.0
			(308.4)	(116.0)		(-100.0)
ภาคเอกชน	20.7	26.2	26.2	32.2	0.0	0.0
	(13.8)	(-51.5)	(-73.8)	(-71.8)	(-100.0)	(-100.0)
- หุ้นกู้	14.2	18.9	18.9	24.9	0.0	0.0
	(-21.8)	(-55.8)	(-74.1)	(-71.1)	(-100.0)	(-100.0)
- Notes	0.2	1.0	1.0	1.0	0.0	0.0
		(108.4)	(108.4)	(4.2)	(-100.0)	(-100.0)
- FRCD	6.3	6.3	6.3	6.3	0.0	0.0
			(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน

P = ตัวเลขเบื้องต้น

1/ ออกโดยองค์การบริหารสินเชื่อบริหาริมทรัพย์

ตารางที่ 15.2 : ภาวะตลาดทุน (ตลาดรอง)

	2540				2541	
	ไตรมาส 1	ครึ่งปีแรก	9เดือนแรก	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ครึ่งปีแรก
I. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย						
หลักทรัพย์ภาคเอกชน						
หลักทรัพย์จดทะเบียน (ณ วันสิ้นเดือน/สิ้นปี)						
- จำนวนบริษัท ^{1/}	454	455	455	431	431	428
- จำนวนหลักทรัพย์	576	574	564	529	526	524
- มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (ล้านบาท)	2,173,957	1,614,920	1,691,242	1,133,344	1,476,520	924,222
- มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการ (ล้านบาท)	4,117.75	3,963.94	4,230.06	3,763.50	4,338.77	3,041.89
ดัชนีราคาหลักทรัพย์						
- ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (30 เม.ย. 2518=100 ราคาปิด ณ สิ้นเดือน/ปี)	705.43	527.28	544.54	372.69	459.11	267.33
- ดัชนี SET 50 Index (16 ส.ค. 2538=100 ราคาปิด ณ สิ้นเดือน/ปี)	52.18	38.20	41.06	25.98	33.27	17.84
อัตราผลตอบแทน ^{2/} (%)	3.75	4.78	4.26	6.04	2.15	2.50
อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ ^{3/} (%)	10.59	8.57	9.74	6.59	13.31	10.72
สัดส่วนมูลค่าซื้อขายหลักทรัพย์ของชาวต่างประเทศ						
ต่อการซื้อขายหลักทรัพย์รวม (%)	40.57	44.44	43.49	43.33	42.45	44.6 ^P
หลักทรัพย์ภาครัฐบาล						
จำนวนหลักทรัพย์	21	19	16	12	10	9 [*]
มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตราไว้ (ล้านบาท)	18,027	16,756	15,506	13,720	12,942	12,082 [*]
II. ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพ (BSCD)						
- จำนวนหลักทรัพย์	3	3	3	3	4	4
- ดัชนีศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพ (14 พ.ย. 2538=100 ราคาปิด ณ สิ้นเดือน/ปี)	105.64	89.15	120.81	117.67	117.66	25.29
- มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (ล้านบาท)	64,340	54,348	73,608	71,595	71,584	15,369
- มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการ (พันบาท)	870	850	650	490	0.204	0.315
III. ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย (TBDC)						
- จำนวนหลักทรัพย์	141	151	135	131	138	305
- มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (ล้านบาท)	200,137.51	203,033.23	172,243.15	169,096.34	181,481.574	95,301.05
- มูลค่าซื้อขาย (ล้านบาท)	52,492.02	90,894.01	100,672.24	103,543.30	3,921.92	8,890.71
- มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการ (ล้านบาท)	860.52	757.45	550.12	420.91	64.29	74.71

หมายเหตุ : 1/ ไม่รวมโครงการกองทุนรวม

$$2/ \text{ อัตราผลตอบแทน (Market Dividend Yield)} = \frac{\text{เงินปันผลรวม}}{\text{ราคาเฉลี่ยต่อหุ้นของทุกหลักทรัพย์}} \times 100$$

$$3/ \text{ อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ} = \frac{\text{มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด}}{\text{กำไรสุทธิรวม}}$$

P ตัวเลขเบื้องต้น

* ณ สิ้นพฤษภาคม 2541

ภาวะเศรษฐกิจและการเงิน

ภาวะเศรษฐกิจและการเงิน

มิถุนายน 2541

การเงินและการธนาคาร

สภาพคล่องของระบบการเงินในเดือน มิถุนายนโดยรวมตึงตัวขึ้นจากเดือนก่อน โดยเฉพาะในช่วงครึ่งแรกของเดือน เนื่องจากเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่องตามการอ่อนตัวของค่าเงินเยน ประกอบกับธนาคารพาณิชย์ต้องเตรียมสภาพคล่องส่วนหนึ่งเพื่อชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินทั้งอัตราซื้อคืนพันธบัตร 1 วัน และอัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคารปรับตัวสูงขึ้นจากร้อยละ 17.50 และ 18.00 ในช่วงต้นเดือน เป็น 19.00 และ 21.00 ในช่วงกลางเดือน สอดคล้องกับอัตราพรีเมียมในตลาด swap อย่างไรก็ดีตามในช่วงปลายเดือนสภาพคล่องคลายความตึงตัวลงจากการที่ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้น อัตราเงินเฟ้อไม่สูงมากนัก และอัตราดอกเบี้ยซื้อคืนพันธบัตร 1 วัน ลดลงเหลือ 16.625 ต่อปี การระดมเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบในเดือนนี้ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากเดือนก่อน แม้ธนาคารจะเร่งระดมเงินฝากในช่วงปิดงวดบัญชีก็ตาม ส่วนหนึ่ง

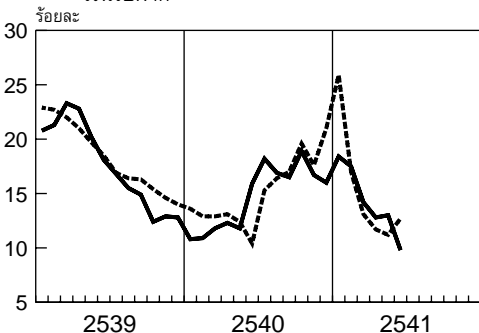
การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ (หน่วย : พันล้านบาท)

	2541		
	เม.ย.	พ.ค. ^{1/}	มิ.ย. ^{1/}
เงินรับฝาก	4,275.0	4,310.3	4,377.6
(Δ % ต่อปี)	(12.8)	(13.0)	(9.8)
เงินให้กู้ยืม	5,654.2	5,683.1	5,723.1
(Δ % ต่อปี)	(11.7)	(11.2)	(12.7)
เงินให้กู้ยืมต่อเงินฝาก (%)	132.3	131.8	130.7
เงินให้กู้ยืม (ไม่รวม BIBF)	4,602.6	4,628.0	4,653.8
(Δ % ต่อปี)	(9.3)	(8.5)	(9.6)
เงินให้กู้ยืมต่อเงินฝาก (%)	107.7	107.4	106.3
ปริมาณเงิน			
M1	409.6	389.1	381.7
(Δ % ต่อปี)	(-2.1)	(-9.5)	(-3.7)
M2	4,416.2	4,433.0	4,502.5
(Δ % ต่อปี)	(14.5)	(13.4)	(13.8)
ฐานเงิน	448.9	448.2	427.5
(Δ % ต่อปี)	(1.7)	(-1.4)	(-16.9)

1/ ประมาณการ

อัตราเพิ่มเงินรับฝาก-เงินให้กู้ยืม ของธนาคารพาณิชย์

..... เงินให้กู้ยืม
— เงินรับฝาก



เป็นเพราะการระดมเงินฝากในระยะเดียวกันปีก่อนมีจำนวนสูงมาก สืบเนื่องจากการระงับกิจการบริษัทเงินทุน ส่วนสินเชื่อในเดือนนี้ขยายตัวสูงขึ้นเล็กน้อย หลังจากที่ชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปีซึ่งเป็นการขยายตัวของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ธุรกิจปกติ และสินเชื่อธุรกิจ BIBF ของธนาคารต่างประเทศ สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเริ่มปรับตัวลดลง โดยธนาคารกรุงไทยและศรีนครลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำลงร้อยละ 0.25-0.75 ต่อปี และธนาคารเอเชียปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 6 และ 12 เดือน เป็น

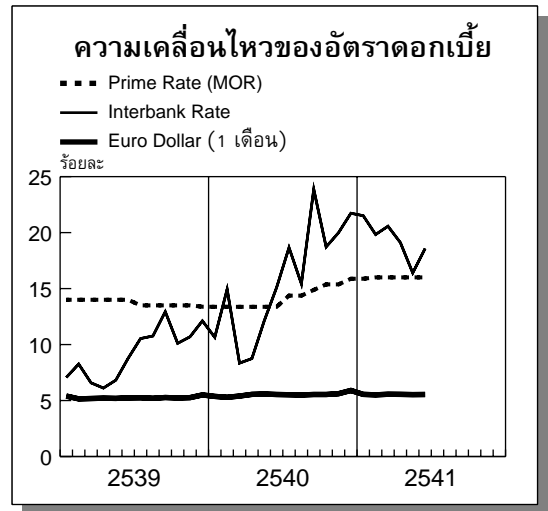
ความเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)

	2541		
	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
1. เงินฝากประจำ 1 ปี	10.00- 12.25	10.00- 12.25	10.00- 11.50
2. เงินให้สินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์			
- ลูกค้ำขั้นดี (MLR)	15.25- 15.50	15.25- 15.50	15.25- 15.50
- ลูกค้ำรายย่อยขั้นดี (MRR)	15.50- 16.25	15.50- 16.25	15.50- 16.25
3. ตลาดเงินระยะสั้น			
- เงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร	19.11	16.40	18.58
- ตลาดซื้อคืน 1 วัน	18.83	17.71	18.08
- ตลาดซื้อคืน 7 วัน	18.81	16.38	17.43
4. ตลาดต่างประเทศ			
- Fed Funds Rate	5.55	5.45	5.51
- Euro 1 Month	5.55	5.53	5.54

อัตราเดียวกันคือ ร้อยละ 13.00 สำหรับทุกยอดเงินฝาก ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมยังไม่มีเปลี่ยนแปลง

ฐานเงินเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อนลดลงมากเนื่องจากการลดลงของการให้กู้ยืมของธนาคารแห่งประเทศไทยแก่สถาบันการเงินเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันการที่รัฐบาลออกพันธบัตร 150,000 ล้านบาทเพื่อชดเชยการขาดทุนของกองทุนฟื้นฟู ทำให้ยอดสินเชื่อที่ให้แก่รัฐบาลเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากกองทุนฟื้นฟู ถือพันธบัตรรัฐบาลจำนวนมากเพื่อรอจำหน่ายต่อในตลาด และทำให้สินทรัพย์อื่นสุทธิลดลงมาก เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของบัญชีทุนของกองทุนฟื้นฟู จากการรับเงินชดเชยจากรัฐบาลดังกล่าว

ปริมาณเงินตามความหมายแคบ (M1) มียอดคงค้างต่ำกว่าเดือนก่อนเล็กน้อย และอัตราเพิ่มจากรยะเดียวกันปีก่อนยังคงลดลงตามการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ และเป็นช่วงชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล ส่วนปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (M2) ขยาย



ตัวร้อยละ 13.8 สูงขึ้นจากเดือนก่อน จากการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อรัฐบาลเนื่องจากรัฐบาลออกพันธบัตรเพื่อชดเชยแก่กองทุนฟื้นฟู และการขาดดุลเงินสดของรัฐบาลเพราะรายได้ชะลอตัวลงมากขณะที่รายจ่ายเร่งตัวขึ้น

ฐานะการคลัง

ฐานะการคลังรัฐบาลในเดือนมิถุนายน 2541 ขาดดุลเงินสด 1.3 พันล้านบาท โดยเป็นการขาดดุลเงินในงบประมาณ 2.7 พันล้านบาท และเกินดุลเงินนอกงบประมาณ 1.4 พันล้านบาท

รายได้

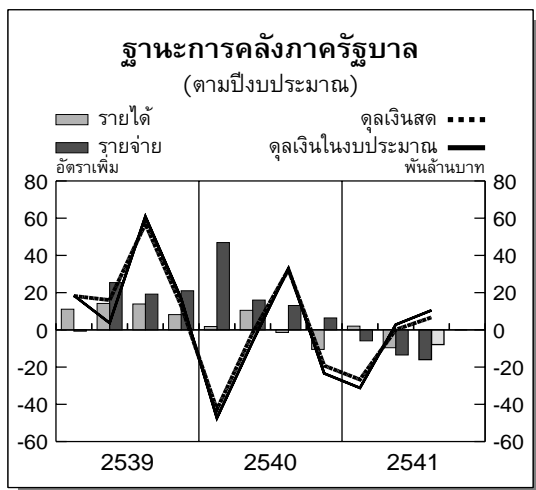
รายได้ของรัฐบาลในเดือนมิถุนายนลดลงจากรยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 25.7 เหลือ 78.6 พันล้านบาท เนื่องจากรายได้จากภาษีอากรลดลงถึงร้อยละ 27.9 เหลือ 71.5 พันล้านบาท โดยภาษีเงินได้นิติบุคคลนำส่งเป็นจำนวน 25.5 พันล้านบาท ลดลงจากรยะเดียวกันปีก่อนถึงร้อยละ 48.1 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำจึงทำให้ภาษีจากกำไรสุทธิประจำปี 2540 ลดลงมาก ส่วนอากรขาเข้าลดลงร้อยละ 33.2 เหลือ 5.4 พันล้านบาท ตามมูลค่าการนำเข้าที่ลดลง นอกจากนี้ ภาษีสรรพสามิตลดลง

ร้อยละ 6.7 เนื่องจากภาษีรถยนต์และสรรพสามิตจากการนำเข้าลดลงถึงร้อยละ 68.2 และ 48.0 ตามลำดับ ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.2 และ 3.7 ตามลำดับ

สำหรับรายได้ที่มีใช้ภาษีอากรมีจำนวน 7.1 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 6.6 ตามการนำส่งรายได้ของรัฐวิสาหกิจ โดยในเดือนนี้ นำส่งเป็นจำนวน 5.2 พันล้านบาท ที่สำคัญได้แก่ องค์กรการโทรศัพท์ (1.8 พันล้านบาท) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (0.9 พันล้านบาท) และการท่าเรือ (0.6 พันล้านบาท) เป็นต้น

รายจ่าย

รายจ่ายของรัฐบาลในเดือนมิถุนายนเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 6.7 เป็น 81.3 พันล้านบาท โดยเป็นการเบิกจ่ายจากงบประมาณปีปัจจุบัน 67.3 พันล้านบาท ลดลงร้อยละ 0.4 และเบิกจ่ายจากงบประมาณปีก่อน ๆ 6.0 พันล้านบาท ลดลงถึงร้อยละ 30.2 ในขณะที่มีรายจ่ายพิเศษตามมติ ครม. วันที่ 2 มิ.ย. 2541 รวม 8.0 พันล้านบาท เพื่อสมทบกองทุนประกันสังคมซึ่งรัฐบาลค้างชำระ 4.8 พันล้านบาท ชดเชยการขาดทุนของ ขสมก. 3.2 พันล้านบาท และชดเชยภาระขาดทุนของการรถไฟฯ ปีงบประมาณ 2539 จำนวน 38 ล้านบาท



ฐานะการคลังรัฐบาล

(หน่วย : ล้านบาท)

	มิถุนายน	
	2540	2541
(ปีงบประมาณ)		
การรับ-จ่ายของรัฐบาล		
รายได้	105,790	78,610
อัตราเพิ่ม	(3.8)	(-25.7)
(จากระยะเดียวกันปีก่อน)		
รายจ่าย	76,208	81,349
อัตราเพิ่ม	(19.6)	(6.7)
(จากระยะเดียวกันปีก่อน)		
ดุลเงินในงบประมาณ	29,582	-2,739
ดุลเงินนอกงบประมาณ	128	1,477
ดุลเงินสด	29,710	-1,262
การชดเชยดุลเงินสด		
กู้ยืมในประเทศสุทธิ	-4,024	151,539
ธนาคารแห่งประเทศไทย	-3,774	150,039
ธนาคารพาณิชย์	-7	1,278
ธนาคารออมสิน	-	-
อื่นๆ	-243	222
กู้ยืมต่างประเทศสุทธิ	-69	-411
กองทุนบำเหน็จบำนาญ	-770	-
ข้าราชการ	-	-150,000
ใช้เงินคงคลัง (+)	-24,847	134
รวมการชดเชย	-29,710	1,262

สำหรับอัตราการเบิกจ่ายในช่วง 9 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2541 ค่อนข้างต่ำ คิดเป็นร้อยละ 53.7 ลดลงจากร้อยละ 55.5 ในระยะเดียวกันปีก่อน แต่นับตั้งแต่เดือนมิถุนายนนี้เป็นต้นไป ทางการได้พยายามใช้มาตรการเร่งการเบิกจ่ายเพิ่มมากขึ้น

การชดเชยดุลเงินสด

ในเดือนนี้รัฐบาลได้ออกพันธบัตรเพื่อช่วยเหลือกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงินจำนวน 150 พันล้านบาท และชำระคืนเงินกู้ทั้งสิ้น 0.4 พันล้านบาท และเงินฝากธนาคารแห่งประเทศไทยที่คลังจังหวัด/อำเภอ เพิ่มขึ้น 1.5 พันล้านบาท

ดุลการชำระเงิน

ดุลการชำระเงินในเดือนมิถุนายนเกินดุลลดลงเล็กน้อยจากเดือนก่อน ประกอบด้วยค่าบริการบริจาคขาดดุลเป็นเดือนแรกจากการชำระดอกเบี้ยและเงินปันผลงวดครึ่งปี ดุลบัญชีเดินสะพัดจึงเกินดุลลดลงขณะที่มีเงินทุนนำเข้ามาจากเงินกู้ภาครัฐและ ธปท. แต่เงินทุนภาคเอกชนขาดดุลเนื่องจากกิจการวิเทศธุรกิจชำระหนี้ต่างประเทศ และระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มสินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิ ทำให้ดุลการชำระเงินในเดือนมิถุนายนขาดดุล 808 ล้านดอลลาร์ สรอ.

มูลค่าการส่งออกในรูปดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนเล็กน้อย แต่ลดลงร้อยละ 3.1 เทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน เพราะราคาสินค้าออกลดลงร้อยละ 15.9 ขณะที่ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.0 ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออกลดลงทุกหมวด โดยหมวดเกษตรลดลงตามข้าวและยางซึ่งราคาส่งออกลดลงมาก

ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2541		
	เม.ย.	พ.ค. ^{1/}	มิ.ย. ^{1/}
ดุลการค้า			
สินค้าออก	712	959	928
	(-0.2)	(-11.9)	(-3.2)
สินค้าเข้า	3,543	3,244	3,565
	(-39.1)	(-39.7)	(-35.9)
ดุลบัญชีเดินสะพัด	937	1,020	853
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ ^{2/}	1,042	-2,799	-1,275
เอกชน	-209	491	-1,935
ทางการ	-8	-23	111
ธปท.	1,259	-3,267	549
ดุลการชำระเงินรวม^{3/}	1,806	-1,869	-808

หมายเหตุ : ในวงเล็บคืออัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน

1/ ข้อมูลเบื้องต้น

2/ รวมธนาคาร 3/ ข้อมูลจริง

มูลค่าสินค้าออกและสินค้าเข้า

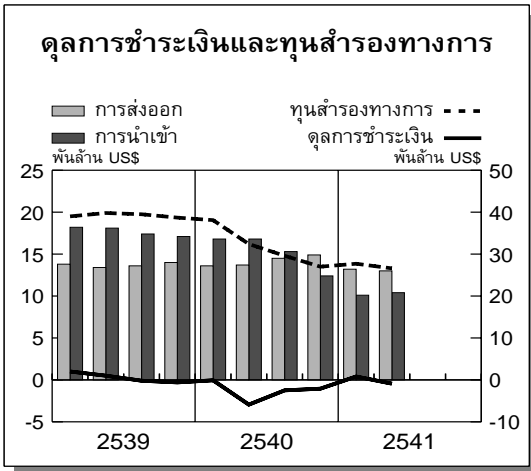
(ในรูปดอลลาร์ สรอ.)

การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน (%)	2541		
	เม.ย.	พ.ค. ^{1/}	มิ.ย. ^{1/}
รวมสินค้าออก	-0.2	-11.9	-3.1
1. สินค้าเกษตร	-16.9	-25.4	-18.8
2. สินค้าประมง	-2.5	-19.7	-15.5
3. สินค้าอุตสาหกรรม	-0.8	-10.7	-2.8
รวมสินค้าเข้า	-39.1	-39.7	-35.9
1. น้ำมัน	-27.5	-60.8	-38.0
2. ไม่ใช่ น้ำมัน	-40.2	-36.8	-35.5
2.1 อุปโภคบริโภค	-30.3	-39.3	-31.3
2.2 วัตถุดิบ	-29.2	-35.6	-28.9
2.3 สินค้าทุน	-42.2	-33.3	-35.6
2.4 อื่นๆ	-73.4	-60.4	-68.4

1/ ข้อมูลเบื้องต้น

แม้การส่งออกใกล้เคียงแต่เพิ่มขึ้นมากตามปริมาณที่เร่งตัวขึ้น ในหมวดสินค้าอุตสาหกรรม การส่งออกยังคงลดลงต่อเนื่องเป็นเดือนที่หกเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันปีก่อน โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้แรงงานสูง ที่สำคัญได้แก่เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า อัญมณีและเครื่องเพชรพลอย ในขณะที่การส่งออกสินค้าที่ใช้วัตถุดิบในประเทศลดลงตามการส่งออกน้ำตาล ส่วนสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงมีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น ที่สำคัญได้แก่ คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน โลหะสามัญ ยานยนต์และชิ้นส่วน เป็นต้น ส่วนการส่งออกสินค้าประมงมีมูลค่าลดลงตามการลดลงของกุ้งสดแช่เย็นและปลาสดแช่เย็น

มูลค่าการนำเข้าในรูปดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน แต่ลดลงมากเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อนตามการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจในประเทศ ทั้งนี้ เป็นการลดลงทั้งด้านราคาและปริมาณ การนำเข้าสินค้าทุนยังลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมสิ่งทอ และอุตสาหกรรมกระดาษ ส่วนเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบที่ลดลงได้แก่ตัวเก็บประจุไฟฟ้าและตัวต้านทานไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า



สำหรับโทรศัพท์และโทรเลข นอกจากนี้ ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วนแผงวงจรไฟฟ้าที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออกยังมีมูลค่าลดลง การนำเข้าหมวดวัตถุดิบมูลค่าลดลงเกือบทุกประเภทโดยเฉพาะโลหะสามัญ ขณะที่การนำเข้าพลาสติกแข็งยังมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนเส้นด้ายมีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 การนำเข้าน้ำมันดิบลดลงร้อยละ 35.1 เป็นการลดลงทั้งราคา (ตามราคาในตลาดโลก) และปริมาณ (ตามปริมาณการใช้ภายในประเทศที่ลดลง) ร้อยละ 33 และร้อยละ 4 ตามลำดับ

เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิขาดดุลลดลงจากเดือนก่อน เนื่องจากการนำเข้าเงินกู้ธนาคารแห่งประเทศไทยและทางการภายใต้โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่าเงินทุนเอกชนภาคธนาคารจะขาดดุลเพิ่มขึ้น

ทุนสำรองทางการ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน มีจำนวน 26.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่ากับการนำเข้า 6.6 เดือน

ดัชนีราคา

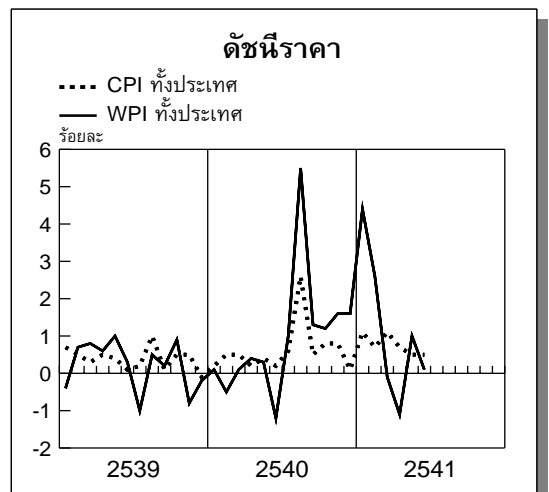
ดัชนีราคาผู้บริโภค

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วประเทศเดือนมิถุนายน เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนร้อยละ 0.5 เท่ากับอัตราเพิ่ม

เมื่อเดือนก่อน เป็นการเพิ่มขึ้นของราคาหมวดอาหารร้อยละ 0.6 และหมวดอื่น ๆ ที่มีใช้อาหารร้อยละ 0.4 ในหมวดอาหาร ราคาหมวดสินค้าที่เพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ หมวดไข่และผลิตภัณฑ์นม (+5.1%) เนื่องจากปริมาณไข่ไก่ลดลงจากอากาศที่ร้อนจัดอย่างต่อเนื่อง และต้นทุนสินค้าผลิตภัณฑ์นมสูงขึ้น หมวดเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (+3.6%) หมวดผักและผลไม้ (+1.2%) ตามการปรับราคากาแฟผงและผักบางชนิดสูงขึ้นเป็นสำคัญ สำหรับราคาหมวดอื่น ๆ ที่เหลือเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ยกเว้นหมวดข้าว แบ่งและผลิตภัณฑ์จากแบ่งราคาดลดลงร้อยละ 0.7 ตามราคาข้าวหอมมะลิ และหมวดอาหารที่ซื้อบริโภคเริ่มทรงตัวเป็นครั้งแรกในรอบ 25 เดือน ตามต้นทุนวัตถุดิบและแรงซื้อที่อ่อนตัวลงสำหรับหมวดสินค้าอื่น ๆ ที่มีใช้อาหาร มีเพียงหมวดยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (+2.8%) หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล (+1.1%) ที่สูงขึ้นค่อนข้างมากตามการปรับราคาของสุรา เบียร์ และของใช้ส่วนบุคคล อาทิ ยาสีฟัน สบู่ และแชมพูสระผม เป็นต้น ส่วนหมวดย่อยอื่น ๆ ที่เหลือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ยกเว้นหมวดยานพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสารราคาดลดลงร้อยละ 0.3 ตามราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

ดัชนีราคาขายส่ง

ดัชนีราคาขายส่งในเดือนมิถุนายนเพิ่มขึ้น



จากเดือนก่อนเพียงร้อยละ 0.1 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของราคาหมวดเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 1.2 ตามราคาอาหารและอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้นเป็นสำคัญ สำหรับหมวดสินค้าอุตสาหกรรมราคาลดลงร้อยละ 0.6 ตามราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่ลดลงถึงร้อยละ 5.0 ตามราคาตลาดโลก และหมวดอื่น ๆ ที่เหลือลดลงระหว่างร้อยละ 0.2-0.7 ยกเว้นราคาหมวดยางและผลิตภัณฑ์ยาง (+3.0%) หมวดเครื่องจักรและบริภัณฑ์ (+1.2%) หมวดเคมีและผลิตภัณฑ์เคมี (+0.6%) และหมวดผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด (+0.5%) ปรับตัวสูงขึ้นตามค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงในเดือนนี้

ภาวะสินค้าเกษตรกรรม

ผลผลิตสินค้าเกษตรเข้าสู่ตลาดน้อย เนื่องจากเป็นช่วงปลายฤดูของมันสำปะหลังและข้าวโพด แม้ว่าผลผลิตข้าวนาปีจะเข้าสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ประกอบกับปริมาณสุกรและไก่เข้าสู่ตลาดไม่มากนัก การผลิตสัตว์น้ำมีปริมาณเข้าสู่ตลาดลดลงเพราะลมมรสุมแถบฝั่งทะเลอันดามันเป็นอุปสรรคต่อการทำประมง ส่วนราคาสินค้าเกษตรโดยรวมเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนร้อยละ 1.7 ตามราคาข้าว ข้าวโพด ไก่และสุกร เนื่องจากการส่งออกข้าวและไก่แจ่มใส ส่วนราคาข้าวโพดสูงขึ้นเพราะโรงงานอาหารสัตว์ซื้อเพิ่มขึ้น

ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้

(2527=100)

	2541		การเปลี่ยนแปลง จากเดือนก่อน (ร้อยละ)
	พ.ค.	มิ.ย.	
ดัชนีราคาสินค้า			
เกษตรรวม	235.9	239.9	+1.7
พืชผล	246.3	247.5	+0.5
ปศุสัตว์	156.0	165.6	+6.2
ประมง ^{1/}	301.7	317.3	+5.2

หมายเหตุ : 1/ น้ำหนักที่ใช้คำนวณเป็นปี 2536

ภาวะธุรกิจและอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรม ในเดือนมิถุนายนยังลดลงถึงร้อยละ 13.5 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 17.3 ในเดือนก่อน สาเหตุที่การผลิตยังคงลดลงมากเกิดจากปัญหาความตึงตัวของสภาพคล่องทางการเงิน การลดลงของอุปสงค์ภายในประเทศทั้งการบริโภคและการลงทุน ประกอบกับผู้ประกอบการ

ผลผลิตอุตสาหกรรมสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงจาก ระยะเดียวกันปีก่อน (%)	2541		
	เม.ย.	พ.ค. ^{1/}	มิ.ย. ^{1/}
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม^{2/} (2538 = 100)	-16.2	-17.3	-13.5
1. หมวดอาหาร	-18.5	-5.5	-0.3
2. หมวดเครื่องตี	3.5	-10.5	-5.1
3. หมวดยาสูบ	-36.2	-39.9	5.0
4. หมวดวัสดุก่อสร้าง	-43.4	-37.7	-46.3
5. หมวดยานยนต์	-73.2	-67.0	-60.2
6. หมวดสิ่งทอ	3.1	3.6	3.6
7. หมวดผลิตภัณฑ์ ปิโตรเลียม	2.3	-1.8	1.5
8. หมวดอื่นๆ	-4.1	-11.1	-13.2
ผลผลิตภาคเหมืองแร่			
1. แร่ดีบุก (เมตริกตัน) (Δ %)	233	150	300
	275.2	237.8	334.8
2. ก๊าซธรรมชาติ (ล้าน ลบ.ฟุต/วัน) (Δ %)	1,501	1,730	1,735
	3.2	18.0	6.1
ภาคบริการ			
1. จำนวนนักท่องเที่ยว ที่ราชอาณาจักร (พันคน) (Δ %)	630	531	552
	10.5	0.4	11.6
2. อัตราการเข้าพักโรงแรม ^{3/} (ร้อยละ)	61	57	55

1/ ประมาณการ

2/ สินค้าอุตสาหกรรม 38 รายการ

3/ เป็นอัตราเข้าพักโรงแรมชั้นหนึ่ง 140 แห่งทั่วประเทศ (เขต กทม. 45 แห่ง และต่างจังหวัด 95 แห่ง)

ยังมีสต็อกสินค้าอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในหมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง หมวดวัสดุก่อสร้าง และหมวดเครื่องตีพิมพ์ ส่วนหมวดอาหาร การผลิตลดลงตามการผลิตสัปดาห์ประท้วงที่เกิดจากทั้งปัญหาวัตถุดิบขาดแคลนและไม่ได้ขนาดมาตรฐานบรรจุภัณฑ์ นอกจากนี้ การผลิตในหมวดอื่น ๆ ลดลงจากปัญหาการแข่งขันในตลาดส่งออก โดยเฉพาะแผงวงจรรวมคอมพิวเตอร์ กระจกแผ่น มอเตอร์ไฟฟ้า และโทรทัศน์ ส่วนการผลิตยางแท่งลดลงตามวัตถุดิบเนื่องจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย อย่างไรก็ตาม ยังมีบางหมวดสินค้าที่การผลิตกระเตื้องขึ้นเล็กน้อย ได้แก่ หมวดยาสูบ หมวดสิ่งทอ และหมวดปิโตรเลียม

ภาคเหมืองแร่ ผลผลิตสินแร่ดิบเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน เนื่องจากราคาสูงใจทำให้ผู้ผลิตที่เลิกกิจการไปกลับมาผลิตเพิ่มขึ้น สำหรับผลผลิตก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน เป็นผลจากอุปทานที่เพิ่มขึ้นจากแหล่งปลาแดงซึ่งเริ่มให้ผลผลิตเมื่อเดือนเมษายน 2541

ภาคบริการท่องเที่ยว ในเดือนมิถุนายนจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 จากเดือนก่อน เนื่องจากการปรับกลยุทธ์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้เหมาะสมกับสภาพตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป โดยกระตุ้นตลาดยุโรป รวมทั้ง

รักษาตลาดเอเชียเอาไว้โดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่น ส่วนอัตราการเข้าพักโรงแรมลดลงเหลือร้อยละ 55 ของจำนวนห้องพักรวม ในเดือนนี้ เป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจที่หดตัวทำให้นักท่องเที่ยวประหยัดค่าใช้จ่าย โดยเปลี่ยนมาพักที่พักรที่มีราคาถูกลง

ความเคลื่อนไหวของเงินตราต่างประเทศและราคาทองคำ

ภาวะตลาดต่างประเทศ

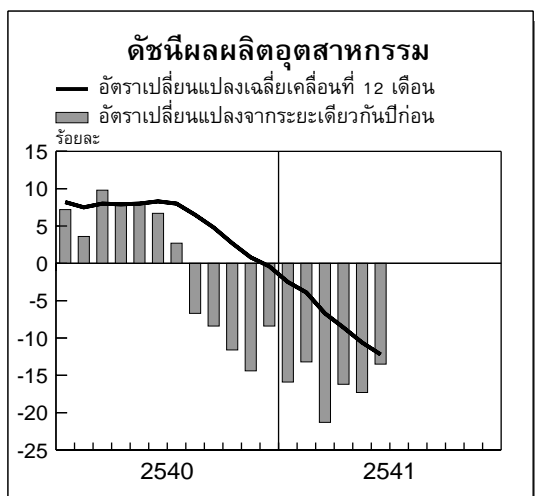
ดอลลาร์ สรอ.

ในเดือนมิถุนายนนี้ ดัชนีค่าเงินดอลลาร์ สรอ. (เทียบกับค่าเฉลี่ยปี 2533=100) มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 113.30 แข็งขึ้นจากเดือนก่อนหน้าร้อยละ 2.34 เงินดอลลาร์ สรอ. ในเดือนนี้มีค่าแข็งขึ้นเมื่อเทียบกับเยนและมาร์กเยอรมัน ร้อยละ 3.92 และ 1.01 ตามลำดับ แต่อ่อนลงเมื่อเทียบกับปอนด์สเตอร์ลิงร้อยละ 0.86 โดยเฉลี่ยทั้งเดือน ดอลลาร์ สรอ. มีค่า 1.793 มาร์ก และ 140.37 เยน และ 1.651 ดอลลาร์ สรอ. ต่อปอนด์สเตอร์ลิง ตามลำดับ

ปัจจัยบวก ที่ส่งผลให้เงินดอลลาร์ สรอ. มีค่าแข็งขึ้น ได้แก่

1) การที่นักลงทุนต่างย้ายเงินลงทุนระยะสั้นออกจากเอเชีย เพื่อต้องการเลี่ยงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในภูมิภาค (Flight to Quality) ส่งผลให้ค่าเงินเยนอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง กอปรกับตลาดยังไม่เห็นมาตรการและความตั้งใจจริงในการแก้ปัญหาสถาบันการเงินที่ประกาศโดยรัฐบาลญี่ปุ่น อีกทั้งยังต้องการดูความชัดเจนในเรื่องการจัดตั้ง Bridge Bank เพื่อรองรับหนี้เสียว่าจะอยู่ในแนวทางใด ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ค่าเงินเยนปรับตัวอ่อนลง

2) จากการที่ตลาดคาดว่าวิกฤตการณ์การเงินในรัสเซียจะรุนแรงขึ้นจนรัสเซียอาจจะไม่สามารถ



ชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด อีกทั้งนักวิเคราะห์ก็มองว่าเงินช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) จำนวน 670 ล้านดอลลาร์ สรอ. อาจไม่เพียงพอในการบรรเทาปัญหาการเงินในประเทศ ปัจจัยเหล่านี้อาจจะส่งผลต่อเนื่องต่อเศรษฐกิจเยอรมนี ซึ่งเป็นนักลงทุนรายใหญ่ในรัสเซีย จึงมีแรงกดดันต่อเงินสกุลหลัก

ปัจจัยลบที่ส่งผลให้เงินดอลลาร์ สรอ. มีค่าอ่อนลง มีดังนี้

1) การที่ธนาคารกลางอังกฤษได้ตัดสินใจขึ้นอัตราดอกเบี้ย Base Rate จากร้อยละ 7.25 เป็นร้อยละ 7.50 การขึ้นอัตราดอกเบี้ยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อยับยั้งการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของอัตราค่าจ้างแรงงาน และการอ่อนตัวของค่าเงินปอนด์สเตอร์ลิง อีกทั้งยังเป็นการลดอุปสงค์ภายในประเทศ เพื่อให้ระดับเงินเฟ้อเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 2.5 ส่งผลทำให้เงินปอนด์สเตอร์ลิงมีค่าแข็งขึ้น

เยนญี่ปุ่น

เงินเยนญี่ปุ่นมีค่าเฉลี่ยอ่อนลงเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. โดยอ่อนลงจาก 135.08 เยนต่อดอลลาร์ สรอ. ในเดือนก่อน เป็น 140.37 เยนต่อดอลลาร์ สรอ. ในเดือนมิถุนายนนี้ การอ่อนตัวของค่าเงินเยนมีผลมาจากปัญหาหนี้เสียของสถาบันการเงิน อีกทั้งยังมีการเคลื่อนย้ายเงินลงทุนระยะสั้นออกจากภูมิภาคเพื่อต้องการเลี่ยงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในภูมิภาค เพื่อยับยั้งการอ่อนตัวของค่าเงินเยนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดวิกฤตในเอเชียเป็นรอบที่สอง ประกอบกับผลการประชุมของกลุ่มประเทศ G-7 ยังไม่มีข้อสรุปชัดเจนจึงส่งผลกระทบต่อความมั่นใจของตลาดนักวิเคราะห์คาดว่าธนาคารกลางญี่ปุ่นอาจแก้ปัญหาโดยการแทรกแซงในตลาดเงินตราต่างประเทศในที่สุด

มาร์กเยอรมัน

เงินมาร์กเยอรมันมีค่าเฉลี่ยอ่อนลงร้อยละ 1.01 เมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. โดยอ่อนลงจาก

อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดนิวยอร์ก (เฉลี่ยรายเดือน)

(หน่วย : เงินตราต่างประเทศต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ.)

สกุลเงิน	มิถุนายน 2541			พฤษภาคม 2541	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ) เงินตราต่างประเทศเทียบกับ US\$ มิถุนายน/พฤษภาคม 2541
	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	
มาร์กเยอรมัน	1.8110	1.7680	1.7929	1.7748	-1.01
เยนญี่ปุ่น ^{2/}	146.415	134.940	140.3673	135.076	-3.77
ปอนด์สเตอร์ลิง ^{1/}	1.6750	1.6280	1.6514	1.6372	0.87
ฟรังก์ฝรั่งเศส	6.0705	5.9290	6.0113	5.9514	-1.00
ฟรังก์สวิส	1.5270	1.4705	1.4952	1.4785	-1.12
กิลเดอร์เนเธอร์แลนด์	2.0407	1.9927	2.0209	1.9999	-1.04
ดอลลาร์แคนาดา	1.4742	1.4503	1.4648	1.4468	-1.23
ดอลลาร์ฮ่องกง ^{2/}	7.7497	7.7415	7.7464	7.7484	0.03
ดอลลาร์สิงคโปร์ ^{2/}	1.7460	1.6390	1.6942	1.6377	-3.33
ริงกิตมาเลเซีย ^{2/}	4.1790	3.9050	3.9945	3.8080	-4.67

ที่มา : REUTERS

1/ ดอลลาร์ สรอ. ต่อปอนด์สเตอร์ลิง

2/ ตลาดท้องถิ่น

1.775 เป็น 1.793 มาร์กต่อดอลลาร์ สรอ. ในเดือนนี้ เนื่องจากวิกฤตการณ์การเงินในรัสเซีย แม้ทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ให้ความช่วยเหลือเป็นจำนวนเงิน 670 ล้านดอลลาร์ สรอ. นักวิเคราะห์คาดว่าเงินจำนวนนี้ยังไม่เพียงพอในการบรรเทาปัญหาการเงินภายในประเทศ กอปรกับการที่ธนาคารรัสเซียประกาศขึ้นอัตราดอกเบี้ยจากร้อยละ 60 เป็นร้อยละ 80 ต่อปี เพื่อพยุงค่าเงินรูเบิลรัสเซีย โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 29 มิถุนายนนั้น ส่งผลต่อเนื่องทางเศรษฐกิจต่อเยอรมนี ซึ่งเป็นนักลงทุนรายใหญ่ในรัสเซีย จึงมีแรงกดดันต่อเงินสกุลมาร์ก

ปอนด์สเตอร์ลิง

เงินปอนด์สเตอร์ลิงมีค่าเฉลี่ยแข็งขึ้นร้อยละ 0.86 เมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. จาก 1.637 เป็น 1.651 ดอลลาร์ต่อปอนด์ ค่าเงินปอนด์ได้ปรับตัวแข็งขึ้นหลังจากธนาคารกลางอังกฤษประกาศขึ้นอัตราดอกเบี้ย Base Rate อีกร้อยละ 0.25 ต่อปี ซึ่งนับเป็นการขึ้นอัตราดอกเบี้ยครั้งที่หก และสูงสุดนับตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2535 มีผลให้ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย

ระหว่างอังกฤษและยุโรปมีค่าสูงขึ้น และคาดว่า การขึ้นอัตราดอกเบี้ยครั้งนี้จะทำให้สามารถควบคุมเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับร้อยละ 2.50 ได้ตามเป้าหมาย ปัจจัยเหล่านี้ทำให้นักลงทุนมีความมั่นใจในเสถียรภาพของเงินปอนด์ ส่งผลให้ค่าเงินปอนด์ปรับตัวแข็งขึ้นเล็กน้อย

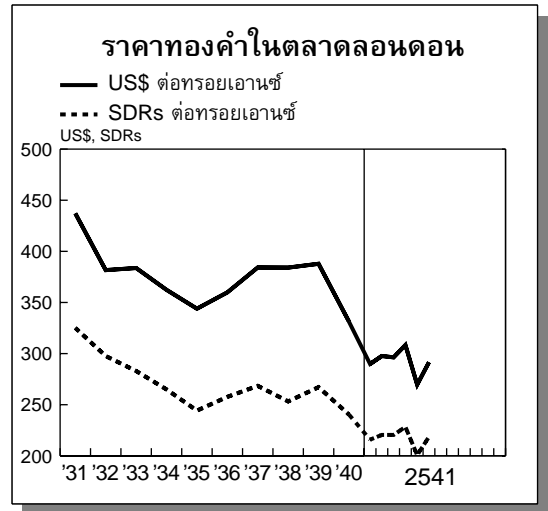
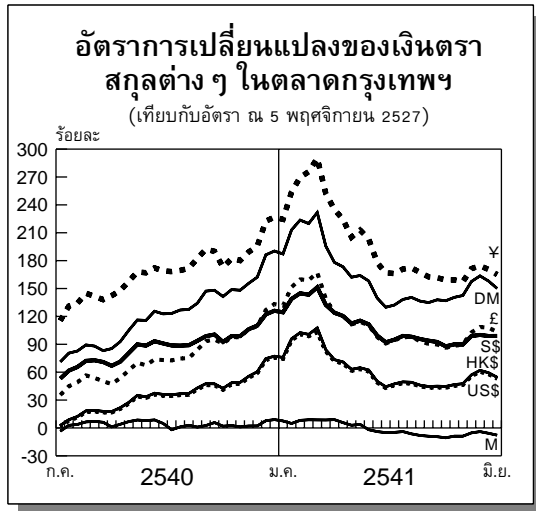
ความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลต่าง ๆ กับบาทในตลาดกรุงเทพฯ

ค่าเงินบาทเดือนนี้มีค่าอ่อนลง หรือเงินสกุลสำคัญในภูมิภาคมีค่าแข็งขึ้นเมื่อเทียบกับบาท(ร้อยละ) ยกเว้นรูเปียอินโดนีเซีย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ปอนด์สเตอร์ลิง (9.09) ดอลลาร์ฮ่องกง (8.27) ดอลลาร์ สรอ. (8.25) มาร์กเยอรมัน (7.22) เปโซฟิลิปปินส์ (5.37) ดอลลาร์สิงคโปร์ (4.81) ดอลลาร์บรูไน (9.72) เยนญี่ปุ่น (4.18) และริงกิตมาเลเซีย (3.67) ค่าเงินรูเปียอ่อนลงเมื่อเทียบกับบาทร้อยละ 17.75

เงินบาทมีค่าอ่อนลงเนื่องมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในส่วนของปัจจัยภายในประเทศ ได้แก่ ข่าวการที่รัฐบาลไทยอาจเลื่อน

อัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดในตลาดกรุงเทพฯ

สกุลเงิน	อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อเงินตราต่างประเทศ (อัตรากลาง)				การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ) ของเงินตราต่างประเทศ เทียบกับบาท มิถุนายน/พฤษภาคม 2541
	มิถุนายน 2541		พฤษภาคม 2541		
	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	
ดอลลาร์ สรอ.	43.6724	40.8485	42.2800	39.0589	8.25
ปอนด์สเตอร์ลิง	71.2907	66.5728	69.6951	63.8865	9.09
มาร์กเยอรมัน	24.5761	22.8053	23.6054	22.0168	7.22
เยน (ต่อ 100 เยน)	31.0954	29.0795	30.1135	28.9054	4.18
ริงกิตมาเลเซีย	10.8692	10.1651	10.5959	10.2205	3.67
ดอลลาร์สิงคโปร์	25.5076	24.2272	24.9557	23.8112	4.81
ดอลลาร์บรูไน	25.5915	24.1890	25.0065	23.8793	4.72
ดอลลาร์ฮ่องกง	5.6377	5.2714	5.4571	5.0402	8.27
เปโซฟิลิปปินส์	1.1028	0.9869	1.0460	0.9927	5.37
รูเปียอินโดฯ (1000 รูเปีย)	3.7553	2.6096	3.1329	3.8089	-17.75



การออก Global Bond และข่าวการยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่เพื่อใช้รัฐธรรมนูญใหม่ บั๊จจัยภายนอกได้แก่ การที่ Moody's กล่าวว่า ระดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ไทยอยู่ในระดับต่ำ และการที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศแสดงความเป็นห่วงเศรษฐกิจไทยว่าประสบปัญหาหนักกว่าที่คิด กอปรกับการที่นักลงทุนและนักเก็งกำไรของ Hedge Fund และผู้นำเข้าคาดว่าค่าเงินบาทจะอ่อนตัวลง ส่งผลให้มีแรงซื้อดอลลาร์ สรอ. มาก และมีผลทำให้เงินบาทมีค่าอ่อนลง ยิ่งไปกว่านั้น การที่เงินเยนและเงินสกุลภูมิภาคโดยรวมอ่อนตัวลง โดยเฉพาะเงินดอลลาร์ สิงคโปร์และเงินริงกิต ทั้งนี้ เนื่องจากตัวเลขทางเศรษฐกิจของหลาย ๆ ประเทศในภูมิภาคที่ประกาศออกมาไม่สู้ดีนัก บั๊จจัยเหล่านี้ก่อให้เกิดแรงกดดันต่อค่าของเงินสกุลต่าง ๆ ในภูมิภาค

สำหรับความเคลื่อนไหวในตลาดเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าั้น ในเดือนมิถุนายนนี้ อัตรา SWAP PREMIUM ในทุกระยะมีการเคลื่อนไหวไม่มากนัก โดยอัตรา premium ของระยะ 1 เดือน อยู่ในช่วงสูงกว่าร้อยละ 15 ต่อปี โดยเฉพาะในช่วงต้นเดือนอัตรา premium ในทุกระยะอยู่ในระดับสูงเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดได้ปรับตัวสูงขึ้นจึงมีความต้องการบาท จากนั้นอัตรา premium

ได้มีการปรับลดลงตามการลดลงของอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น

ราคาทองคำ

ราคาทองคำในตลาดต่างประเทศมีค่าเฉลี่ยลดลง 7.21 ดอลลาร์ สรอ. ต่อทรอยเอานซ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 292.42 ในเดือนนี้ เทียบกับ 299.63 ดอลลาร์ สรอ. ต่อทรอยเอานซ์ ในเดือนก่อน โดยช่วงสัปดาห์แรกผู้ผลิตทองคำต้องซื้อทองคำกลับคืนเพื่อปิดฐานะของตัวเองจากการขายล่วงหน้า ประกอบกับการประชุมของกลุ่มธนาคารกลางยุโรปซึ่งตลาดคาดว่าต้องการปริมาณทองคำเป็นจำนวนมากเพื่อนำมาเป็นทองคำสำรอง บั๊จจัยดังกล่าวทำให้ราคาทองคำได้ปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ในสัปดาห์ที่สองราคาทองคำได้ปรับตัวต่ำลงเนื่องจากการแข็งขึ้นของค่าเงินดอลลาร์ และการลดลงของอุปสงค์ในเอเชีย ในสองสัปดาห์สุดท้ายราคาทองคำปรับตัวสูงที่ระดับราคา 298.80 ดอลลาร์ สรอ. ต่อทรอยเอานซ์ ซึ่งเป็นระดับราคาสูงสุดของเดือน การปรับตัวสูงขึ้นในช่วงนี้มีผลมาจากการอ่อนตัวของค่าเงินดอลลาร์ สรอ. ทำให้นักลงทุนเคลื่อนย้ายเงินลงทุนจากเงินตราต่างประเทศมาที่ตลาดทองคำ จากนั้นราคาทองคำได้ปรับตัวลงเล็กน้อยในช่วงปลายเดือน

บทความ

ดัชนีภาวะการเงิน (Monetary Conditions Index)

และหัยต่อนโยบายการเงิน: แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในกรณีของไทย*

รังสรรค์ หทัยเสรี

ธีระพล รัตนาลังการ

ฝ่ายวิชาการ

บทคัดย่อ

บทความนี้ชี้ให้เห็นว่า ดัชนี MCI สามารถใช้เป็นเครื่องชี้ภาวะการเงินระยะสั้นประกอบการบริหารนโยบายการเงินของไทยได้ โดยสามารถใช้วิเคราะห์ระดับความสำคัญโดยเปรียบเทียบระหว่างอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน (MCI ratio) ที่มีต่ออัตราเงินเฟ้อในแต่ละขณะ ผลการวิเคราะห์พบว่า ความสำคัญโดยเปรียบเทียบดังกล่าวมีค่าอยู่ในราว 3.3:1 ซึ่งให้สัญญาณว่า ในกรณีที่คาดว่าเงินบาทจะมีค่าอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยราวร้อยละ 3.3 ในช่วงเวลาหนึ่งแล้ว หากไม่ต้องการให้ผลของการอ่อนตัวของค่าเงินบาทดังกล่าวส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการค้าการณของหน่วยเศรษฐกิจต่อทิศทางและแนวโน้มของอัตราเงินเฟ้อในอนาคตแล้ว การอาจจำเป็นต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการค้าการณดังกล่าว โดยการผลักดันให้อัตราดอกเบี้ยปรับตัวเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 1 ภายใต้อธิษฐานที่ว่าพฤติกรรมของตัวแปรอื่นๆ ในแบบจำลองยังคงเดิม

ข้อค้นพบดังกล่าวนี้เป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยทำให้การประเมิน Policy stance ของธนาคารกลาง

ดีขึ้น เมื่อเทียบกับการประเมิน Policy stance ที่อิงกับพฤติกรรมของตัวแปรทางด้านอัตราดอกเบี้ย หรืออัตราแลกเปลี่ยนตัวแปรใด/ตัวแปรหนึ่งเพียงลำพัง แม้ว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษานี้จะให้ภาพในเชิงบวกเกี่ยวกับการใช้ดัชนี MCI เพื่อเป็นเครื่องชี้ทิศทางและแนวโน้มการเคลื่อนไหวของอัตราเงินเฟ้อ แต่การประยุกต์ใช้ดัชนี MCI ในทางปฏิบัติ เพื่อเป็นกลยุทธ์หนึ่งสำหรับการดำเนินนโยบายการเงินของไทยตามกรอบ Inflation Targeting นั้นยังมีประเด็นเพิ่มเติมหลายประการที่ผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากยิ่งขึ้นก่อน โดยเฉพาะประเด็นที่ว่าทางการไทยควรใช้ดัชนี MCI เพื่อเป็น Operating target หรือเพื่อเป็นเครื่องชี้ Policy stance เท่านั้น

1. บทนำ

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา กรอบและกลยุทธ์ในการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางได้มีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องตามสภาพแวดล้อมใหม่ทางเศรษฐกิจและการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลจากการที่เงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศมีปริมาณและความผันผวนมากยิ่งขึ้น

* บทความนี้ได้แก้ไขและปรับปรุงจากบทความฉบับก่อนหน้าของผู้เขียนได้นำเสนอในการสัมมนาทางวิชาการเมื่อวันศุกร์ที่ 4 กันยายน 2541 ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้เขียนขอขอบคุณคณะผู้วิจารณ์จากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (รศ. ดร. เพลินพิศ สัตย์สงวน และ ดร. วิมุติ วานิชเจริญธรรม) และจากคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ผศ. ดร. โสทธิธ มะลิเกมาศ และ ดร. ซโยดม สรรพศรี) และผู้ร่วมสัมมนาท่านอื่นๆ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์หลายประการซึ่งช่วยให้บทความนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กอปรกับมีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการเงินที่เข้มข้นขึ้นตามลำดับ ซึ่งส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจและการเงินของโลกมีความเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวมากยิ่งขึ้น การที่ระบบการเงินในประเทศมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้นกับระบบการเงินของโลกสะท้อนให้เห็นว่า ตัวแปรทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนนับเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในการกำหนดว่านโยบายการเงินจะส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจจริง (Real Sector) ในรูปแบบใดหรือในทิศทางใด

ในช่วงทศวรรษที่ 50 และ 60 นั้น กรอบและกลยุทธ์ในการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางส่วนใหญ่มักเน้นการใช้ระบบ Fixed exchange rates (โดยการตรึงค่าเงินของสกุลเงินในประเทศกับเงินสกุลหลัก) เป็นแนวนโยบายหลักในการบริหารนโยบายการเงิน การบริหารนโยบายการเงินที่อิงกับการตรึงค่าเงิน (Pegged exchange rate) เพื่อเป็น Nominal Anchor ดังกล่าว นับเป็นระบบการบริหารนโยบายการเงินที่ให้ผลดีในระดับหนึ่ง ตราบเท่าที่ค่าเงินของประเทศที่ใช้นโยบายการเงินในรูปแบบนี้ยังไม่ประสบกับปัญหาเรื่อง Currency misalignment

ในช่วงทศวรรษที่ 70 ธนาคารกลางของประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำส่วนใหญ่ได้เน้นการใช้กลยุทธ์ “การตั้งเป้าหมายทางการเงิน” (Monetary Targeting) เป็นแนวทางหลักในการดำเนินนโยบายการเงิน อาทิ ธนาคารกลางของเยอรมนี สหรัฐฯ ญี่ปุ่น^{1/} ทั้งนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือหลักในการต่อสู้กับภาวะเงินเฟ้อที่ปรับตัวสูงขึ้นมากในช่วงปี 1973-1974 และช่วงปี 1979-1980 อันเป็นผลมาจากปัญหา

วิกฤตการณ์น้ำมัน อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษ 80 การบริหารนโยบายการเงินที่อิงกับระบบ Monetary Targeting ได้รับความสำคัญลดลงตามลำดับ จากธนาคารกลางของประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำ จากการศึกษาเป้าหมายปริมาณเงินที่ตั้งไว้มักแปรผันค่อนข้างง่ายจากการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการเงิน รวมทั้งความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศที่ทวีความเข้มข้นขึ้น

นับตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษ 80 ที่ผ่านมา ธนาคารกลางของประเทศอุตสาหกรรมหลายประเทศได้เริ่มหันมาให้ความสำคัญในการใช้ “เป้าหมายอัตราเงินเฟ้อ” (Inflation Targeting) เพื่อเป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินนโยบายการเงินมากยิ่งขึ้น ดังเช่น ธนาคารกลางของนิวซีแลนด์ แคนาดา อังกฤษ สวีเดน ฟินแลนด์ ออสเตรเลีย สเปน อิสราเอล (Green 1996, Svensson 1997)

กรอบและกลยุทธ์ในการดำเนินนโยบายการเงินที่อิงกับ Inflation Targeting นั้นตั้งอยู่บนสมมติฐานสำคัญที่ว่า “...นโยบายการเงินมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเงินเฟ้อ โดยผ่านกลไกที่ส่งผ่าน (Transmission Mechanism) 2 ทางด้วยกัน คือ ทางด้านอัตราดอกเบี้ยซึ่งจะมีผลในการชะลอการใช้จ่ายและการลงทุน และทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งจะมีผลกระทบต่อราคาสินค้านำเข้าและอัตราเงินเฟ้อในที่สุด...” ดังนั้นทุกครั้งที่ค่าเงินอ่อนลง (แข็งขึ้น) อัตราดอกเบี้ยจะต้องมีแนวโน้มสูงขึ้น (ลดลง) เพื่อให้อัตราเงินเฟ้อยังคงทรงอยู่ในระดับเป้าหมายได้

การที่อัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนต่างเป็นปัจจัยสำคัญในฐานะที่เป็นช่องทางส่งผ่านผลของนโยบายการเงิน (Channels of monetary

1/ รายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ Monetary Targeting เป็นกลยุทธ์หลักในการบริหารจัดการนโยบายการเงินในประเทศที่พัฒนานั้น สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก Argy et al. (1990) สำหรับในกรณีของไทยนั้น สามารถดูได้จาก รังสรรค์ หทัยเสรี (2540a) และ Hataiseree (1998)

policy) ต่อภาวะเศรษฐกิจจริง (Real sector) นั้น ทำให้ธนาคารกลางของหลายประเทศ (อาทิ Reserve Bank of New Zealand, Bank of Canada) เห็นความสำคัญในการจัดสร้างและประยุกต์ใช้ “ดัชนีภาวะการเงิน” (Monetary Conditions Index หรือ MCI) เพื่อเป็นเครื่องชี้ภาวะการเงินรูปแบบหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงทิศทางและแนวโน้มของนโยบายการเงินในช่วงใด/ช่วงหนึ่งว่า โดยเปรียบเทียบแล้วมีลักษณะที่ค่อนข้างตึงตัว (Tightness) หรือผ่อนคลาย (Looseness) มากน้อยเพียงไร

บทความนี้มุ่งที่จะนำเสนอแนวคิดและการดำเนินการดำเนินนโยบายการเงินที่อิงกับดัชนีภาวะการเงิน (Monetary Conditions Index หรือ MCI) โดยจะชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และข้อจำกัดของการนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในกรณีของไทย นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่า การใช้ดัชนี MCI จะมีส่วนสำคัญที่ช่วยทำให้การประเมิน Policy stance ของธนาคารกลางมีความชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อเทียบกับการประเมิน Policy stance ที่อิงกับพฤติกรรมของตัวแปรทางด้านอัตราดอกเบี้ยหรืออัตราแลกเปลี่ยนเพียงลำพัง ส่วนที่เหลือของบทความนี้จะแบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 2 กล่าวถึงแนวคิดในการใช้ดัชนี MCI สำหรับนโยบายการเงิน ส่วนที่ 3 กล่าวถึงกรอบและกลยุทธ์ในการดำเนินนโยบายการเงิน และการประยุกต์ใช้ดัชนี MCI ในกรณีของไทย รวมทั้งนำเสนอผลการศึกษาวเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนี MCI และอัตราเงินเฟ้อในกรณีของไทย ส่วนสุดท้ายเป็นบทสรุปพร้อมนัยของการใช้ดัชนี MCI ต่อการบริหารจัดการนโยบายการเงินของไทยในอนาคต

2. แนวคิดในการใช้ดัชนี MCI สำหรับนโยบายการเงิน

ในการกำหนดกรอบและกลยุทธ์ในการดำเนินนโยบายการเงินนั้น ธนาคารกลางจำเป็นต้องเลือกใช้เครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจได้อย่างราบรื่น ที่ผ่านมา ธนาคารกลางส่วนใหญ่มักจะไม่กำหนดอย่างแข็งชัดเจนว่า อะไรคือเป้าหมายทางเศรษฐกิจ และทำอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุถึงเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่กำหนดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมิได้มีการศึกษาวิเคราะห์ในรายละเอียดถึงความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือทางการเงิน (Monetary policy instruments) กับเป้าหมายของนโยบายการเงิน (Ultimate targets of monetary policy) อย่างถ่องแท้ (Duguay 1994)

อย่างไรก็ดี ในช่วงปัจจุบันธนาคารกลางของหลายประเทศได้เริ่มตระหนักมากขึ้นว่า ธนาคารกลางควรที่จะกำหนดเป้าหมายทางเศรษฐกิจอย่างชัดเจนและประกาศให้สาธารณชนได้รับทราบ (เพื่อเป็นข้อมูลให้ธุรกิจเอกชนใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกรรมทางเศรษฐกิจต่อไป) ซึ่งจะทำให้การดำเนินนโยบายการเงินมีความชัดเจนและโปร่งใสมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้การดำเนินงานของธนาคารกลางมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น^{2/}

ธนาคารกลางของประเทศอุตสาหกรรมหลายประเทศ (อาทิ ธนาคารกลางของนิวซีแลนด์ แคนาดา ฟินแลนด์ สวีเดน นอร์เวย์) จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องสร้างกรอบในการดำเนินนโยบายการเงินขึ้นใหม่

2/ ในกรณีของ Reserve Bank of New Zealand ได้มีการกำหนดทอมการดำรงตำแหน่งของผู้ว่าธนาคารกลางไว้กับผลสำเร็จของการดำเนินนโยบายการเงินเพื่อให้อัตราเงินเฟ้อทรงตัวอยู่ในระดับเป้าหมายที่ทางการได้ประกาศให้ตลาดได้รับรู้ในช่วงก่อนหน้า ที่สำคัญก็คือ การสร้างเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อนั้นได้มีการบัญญัติเป็นกฎหมายไว้อย่างชัดเจน

เพื่อให้เป็นแนวทางในการกำหนด Stance ของนโยบายที่ชัดเจนและสามารถสื่อสารกับตลาดการเงินได้ ขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลกระทบของนโยบายต่อระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเสถียรภาพของราคาหรืออัตราเงินเฟ้อ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของธนาคาร จากข้อมูลในตารางที่ 1 จะเห็นว่าธนาคารกลางของนิวซีแลนด์เป็นธนาคารกลางแรกที่น่าวิธีการบริหารนโยบายการเงินตามกรอบของ Inflation Targeting มาใช้ในเดือนมีนาคม ปี 1990 ตามมาด้วยธนาคารกลางของแคนาดา ซึ่งนำมาใช้ในเดือนกุมภาพันธ์ 1991

กรอบและกลยุทธ์ในการบริหารนโยบายการเงินที่อิงกับ Inflation Targeting นั้น โดยพื้นฐานแล้วจะเน้นการกำหนด “เป้าหมายอัตราเงินเฟ้อ” อย่างชัดเจนเป็นเป้าหมายขั้นสุดท้ายของการดำเนินนโยบายการเงิน (Ultimate targets of monetary policy) ภายใต้กรอบการดำเนินนโยบายการเงินที่อิงกับ Inflation Targeting นั้น ทางกรจะทำการประกาศเป้าหมายหรือช่วงพิสัยของอัตราเงินเฟ้อในอนาคต โดยหากประเมิน (Projection) ว่าอัตราเงินเฟ้อในระยะ 1-2 ปี ข้างหน้าจะอยู่นอกขอบเขตของเป้าหมาย ทางกรก็จะส่งสัญญาณให้มีการเปลี่ยน Stance ของนโยบาย เพื่อให้เงินเฟ้อกลับเข้าสู่พิสัยของเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการปรับอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นและ/หรือแทรกแซงในตลาดอัตราแลกเปลี่ยน

มีข้อสังเกตว่า ในกรณีการบริหารนโยบายการเงินตามกรอบของ Monetary Targeting นั้น เป้าหมายอัตราเงินเฟ้อยังคงเป็นเป้าหมายหลักของนโยบายการเงินเช่นเดียวกับกรณีการบริหารนโยบายการเงินตามกรอบของ Inflation Targeting อย่างไรก็ตาม ในกรณีของ Monetary Targeting นั้น จะใช้ “ตัวแปรปริมาณเงิน” (Monetary Aggregates)

เป็นเครื่องมือชี้ชั้นกลาง (Intermediate Targets) ของการดำเนินนโยบายการเงิน ส่วนในกรณีของ Inflation Targeting จะใช้ “ตัวเลขแนวโน้มของอัตราเงินเฟ้อที่คาดการณ์ไว้” (Forecasted inflation) เป็นเครื่องมือชี้ชั้นกลางในการดำเนินนโยบายการเงิน (รูปที่ 1) ตามกรอบการบริหารนโยบายการเงินที่อิงกับ Inflation Targeting อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดการเงินจะถูกผลักดันให้สูงขึ้น ในกรณีที่ “อัตราเงินเฟ้อที่คาดการณ์ไว้” มีแนวโน้มที่จะทรงตัวในระดับที่สูงกว่า “เป้าหมายอัตราเงินเฟ้อที่ตั้งไว้”^{3/}

ภายใต้กรอบการดำเนินนโยบายการเงินตามแนวคิดของ Inflation Targeting จะมีการกำหนดเครื่องมือทางการเงิน โดยอาศัยดัชนีภาวะการเงิน (Monetary Conditions Index) ซึ่งเป็นเครื่องมือภาวะการเงินรูปแบบหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่า นโยบายการเงินของธนาคารกลางในช่วงใด/ช่วงหนึ่งโดยเปรียบเทียบแล้วมีลักษณะที่ค่อนข้างตึงตัว (Tightness) หรือผ่อนคลาย (Looseness) มากน้อยเพียงไร เครื่องมือนี้จึงเป็นเครื่องมือที่ทำหน้าที่เสมือนหนึ่ง Operating Target ของการดำเนินนโยบายการเงิน

เครื่องมือดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงระดับแรงกดดันของนโยบายการเงินต่อภาวะเศรษฐกิจโดยรวม โดยเฉพาะต่อภาวะเงินเฟ้อ โดยทั่วไป ดัชนี MCI จะมีการกำหนดปฏิฐานให้เท่ากับ 100 เช่นในกรณีของนิวซีแลนด์ และมักจะใช้เป็นเครื่องมือชี้ทิศทางและแนวโน้มของอัตราเงินเฟ้อในอนาคต เพื่อให้เข้าสู่เกณฑ์เป้าหมายอัตราเงินเฟ้อที่ธนาคารกลางกำหนดไว้ก่อนล่วงหน้า การดำเนินนโยบายการเงินโดยอิงกับดัชนี MCI (นอกเหนือจากดัชนีเศรษฐกิจและการเงินอื่น ๆ แล้ว) จึงถือเป็นกลยุทธ์การจัดการนโยบายการเงินที่มีลักษณะที่เรียกว่า “Forward-looking policy”

3/ รายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนนี้ สามารถดูได้จาก Svensson (1997)

การใช้ดัชนี MCI เป็นเครื่องชี้ประกอบการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางนั้นมีความฐานมาจากแนวคิดที่ว่า “...อัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนต่างเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อภาวะเศรษฐกิจโดยรวม โดยเฉพาะต่อภาวะเงินเฟ้อ...” ในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น หรืออัตราแลกเปลี่ยนแข็งตัวขึ้น ย่อมจะมีผลทำให้เศรษฐกิจชะลอตัวลงในอนาคต และส่งผลทำให้แรงกดดันทางด้านราคาอ่อนตัวลงในที่สุด ในทางกลับกัน การลดลงของอัตราดอกเบี้ยหรือการอ่อนตัวลงของค่าเงินจะส่งผลทำให้การใช้จ่ายทั้งการลงทุนและการบริโภคมีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจทำให้อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มสูงขึ้นในที่สุด

การที่อัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนต่างเป็นปัจจัยสำคัญในฐานะที่เป็นช่องทางการส่งผ่านผลนโยบายการเงิน (Channels of monetary policy) ต่อภาคเศรษฐกิจจริง (Real sector) นั้น ทำให้ธนาคารกลางของหลายประเทศประสบกับความยากลำบากมากยิ่งขึ้นในการส่งสัญญาณที่ถูกต้องต่อตลาดเกี่ยวกับทิศทางและแนวโน้มของนโยบายการเงิน ทั้งนี้ เพราะในบางกรณีอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนอาจส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและภาวะเงินเฟ้อในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในหลายกรณีปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนอาจส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและภาวะเงินเฟ้อในทิศทางที่ตรงกันข้ามกันก็ได้

จากสภาพการณ์ดังกล่าว กอปรกับการที่อัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นปัญหาของธนาคารกลางของหลายประเทศในการประเมินว่า ภาวะการเงินในขณะใดขณะหนึ่งมีลักษณะที่เข้มงวด หรือผ่อนคลายนจนอาจทำให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น โดยเฉพาะในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยปรับตัวสูงขึ้น (ลดลง) แต่อัตราแลกเปลี่ยนกลับอ่อนตัวลง (แข็งค่าขึ้น)

การประเมินสถานะสภาพคล่องของระบบ

การเงิน (Monetary conditions) และแนวทางในการดำเนินนโยบายการเงิน (Stance of monetary policy) ของธนาคารกลางจึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงพฤติกรรมของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนควบคู่กันไป ด้วยเหตุนี้ การประยุกต์ใช้ดัชนี MCI เพื่อเป็นเครื่องชี้สถานะสภาพคล่องของระบบการเงินและแนวนโยบายการเงินของธนาคารกลางจึงเป็นดัชนีที่ให้ข้อมูลแก่ธนาคารกลางในประเด็นเรื่องระดับความสำคัญโดยเปรียบเทียบระหว่างอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่ออัตราเงินเฟ้อ (Hansson and Lindberg 1994)

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่สำคัญโดยสรุปของการดำเนินนโยบายการเงินที่อิงกับแนวคิดของ Inflation Targeting จากตารางดังกล่าวจะเห็นว่า ดัชนี MCIs เป็นเครื่องชี้ที่สำคัญในการบริหารนโยบายการเงินของธนาคารกลางในหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารกลางนิวซีแลนด์ ธนาคารกลางแคนาดา ซึ่งได้อาศัยดัชนี MCI เพื่อเป็น Operating target variable สำหรับการบริหารนโยบายการเงิน

3. กรอบและกลยุทธ์นโยบายการเงินและการประยุกต์ใช้ MCI ในกรณีของไทย

3.1 กรอบและกลยุทธ์นโยบายการเงินของไทยภายใต้สภาวะแวดล้อมใหม่ทางการเงิน

เนื่องจากประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด^{4/} พฤติกรรมการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนจึงมีบทบาทค่อนข้างสูงต่อระบบเศรษฐกิจและการเงินไทย โดยผ่านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ สภาพการณ์ดังกล่าว กอปรกับการที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากระบบตะกร้าเงินมาเป็นระบบลอยตัวภายใต้การจัดการ เมื่อวันที่ 2

กรกฎาคม 2540 จึงทำให้อัตราแลกเปลี่ยนมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในฐานะที่เป็นกลไกในการส่งผ่านผลของนโยบายการเงินไปสู่ภาคเศรษฐกิจจริง และภาวะเงินเฟ้อ (รั้งสรณ์ 2540b)

ในปัจจุบัน การประเมินภาวะเศรษฐกิจการเงินและภาวะเงินเฟ้อของไทยนั้น ทาง การได้อาศัยข้อมูลทางเศรษฐกิจและเครื่องชี้ทางการเงินหลายประเภท อาทิ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม การส่งออก-นำเข้า แนวโน้มอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน ปริมาณเงิน ปริมาณสินเชื่อ แม้ว่าข้อมูลทางเศรษฐกิจและเครื่องชี้ทางการเงินต่าง ๆ ดังกล่าว จะช่วยทำให้ทางการสามารถพยากรณ์ทิศทางเศรษฐกิจและแนวโน้มภาวะเงินเฟ้อได้ผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง แต่ในอนาคตอันใกล้นี้ทางการอาจเผชิญกับความยากลำบากมากยิ่งขึ้นในการประเมินผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนต่อแนวโน้มภาวะเงินเฟ้อ เนื่องจากไม่อาจทราบได้อย่างชัดเจนถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนที่จะมีต่อทิศทางและขนาดของภาวะเงินเฟ้อ จากการที่พฤติกรรมของตัวแปรที่อธิบายเงินเฟ้อมีแนวโน้มว่าจะแปรเปลี่ยนค่อนข้างง่ายขึ้น

ตามแรงผลักดันที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน (Shocks) ทั้งที่เกิดจากปัจจัยในประเทศและปัจจัยต่างประเทศ (Hataiseree 1995a, 1995d)

การประยุกต์ใช้ดัชนี MCI ในกรณีของไทย จึงเป็นประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ในรายละเอียดต่อไป ภายใต้สภาวะการณ์ที่ว่าอัตราแลกเปลี่ยนมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในฐานะที่เป็นกลไกในการส่งผ่านผลของนโยบายการเงินไปสู่ภาคเศรษฐกิจจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะเงินเฟ้อภายใต้สภาวะแวดล้อมใหม่ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว การประเมินภาพภาวะเศรษฐกิจ ภาวะการเงิน และภาวะเงินเฟ้อของไทย จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงพฤติกรรมการเคลื่อนไหวของดัชนี MCI ควบคู่ไปกับข้อมูลทางเศรษฐกิจ และเครื่องชี้ทางการเงินอื่น ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

3.2 การสร้างดัชนี MCI ในกรณีของไทย

จากที่กล่าวถึงก่อนหน้าในหัวข้อที่ 2 และหัวข้อที่ 3.1 ว่าการประเมินสภาวะการณ์ทางการเงินในขณะใด/ขณะหนึ่งว่ามีสถานะที่เข้มงวด (หรือ

4/ ในช่วงนับตั้งแต่ต้นทศวรรษ 90 ที่ผ่านมา ระบบเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มว่าจะมีระดับเปิดมากยิ่งขึ้น จากการที่ทางการได้ดำเนินมาตรการผ่อนคลายนโยบายการควบคุมทางการเงินและมาตรการปฏิรูประบบการเงินอย่างต่อเนื่อง อาทิ การประกาศรับพันธะข้อ 8 ของ IMF ในปี 1990 การยกเลิกการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยทุกประเภทของสถาบันการเงินในปี 1992 มาตรการผ่อนคลายนโยบายการเงินเหล่านั้นได้มีส่วนทำให้ระบบเศรษฐกิจและการเงินไทยมีความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจและการเงินต่างประเทศมากยิ่งขึ้นตามลำดับ ดังสามารถสังเกตได้จากกระแสการไหลเข้าของเงินทุนจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงต้นทศวรรษ 90 จนถึงช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในเดือนกรกฎาคม 1997 สภาพการณ์ดังกล่าวทำให้พฤติกรรมการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในระบบเศรษฐกิจและการเงินไทย รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาได้จาก รั้งสรณ์ ทัฬหเสวี (2541)

จากผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ระบบการเงินของไทยมีระดับเปิดมากขึ้น กล่าวคือ สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมโยงระหว่างอัตราดอกเบี้ยในประเทศกับต่างประเทศ (Degree of financial integration) ได้เพิ่มขึ้นจากราวร้อยละ 0.85 ในช่วงปี 1980-1992 เป็นราวร้อยละ 0.89 ในช่วงปี 1980-1994 รายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนนี้ สามารถดูได้จาก รั้งสรณ์ ทัฬหเสวี (2538, 2541) และ Hataiseree (1995c)

ผ่อนคลาย) จนอาจทำให้อัตราเงินเฟ้อโน้มลดลง (หรือสูงขึ้น) นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ทางการเงินต้องพิจารณาพฤติกรรมของทั้งอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนควบคู่ไปด้วย

พฤติกรรมความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถแสดงได้ในรูปของสมการที่ (1) ดังนี้

$$MCI = w_r \cdot (r_t - r_b) + w_e \cdot (e_t - e_b) ; w_r + w_e = 1 \quad (1)$$

โดยที่ r_t และ e_t แทนอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน^{5/} ในช่วงใด/ช่วงหนึ่ง ในขณะที่ r_b และ e_b แทนอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนในปัจจุบัน โดยที่ตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนตามสมการ (1) จะปรากฏในรูปของลอการิทึม

ตามกรอบการวิเคราะห์ที่อิงกับดัชนี MCI นั้น สมมุติว่าปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดทิศทางและแนวโน้มของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและอัตราเงินเฟ้อนั้นเป็นตัวแปรที่ปรากฏในสมการที่ (1) ซึ่งก็คืออัตราดอกเบี้ย (r) และอัตราแลกเปลี่ยน (e) ประเด็นที่สำคัญก็คือ ค่าสัมประสิทธิ์หรือน้ำหนัก (w) ที่คำนวณได้จากการวิเคราะห์เชิงประจักษ์จะเป็นค่าที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญโดยเปรียบเทียบระหว่างน้ำหนักของอัตราดอกเบี้ย (w_r) กับน้ำหนักของอัตราแลกเปลี่ยน (w_e) ที่กำหนดทิศทางและแนวโน้มของความต้องการโดยรวม (กิจกรรมทางเศรษฐกิจ) หรืออัตราเงินเฟ้อ

สำหรับแบบจำลองที่อธิบายถึงพฤติกรรมการเคลื่อนไหวของอัตราเงินเฟ้อในกรณีของไทยนั้น^{6/}

สามารถแสดงในรูปของสมการลดรูป (Reduced form) ตามสมการที่ (2) ดังนี้

$$\pi_t(\Delta P_t) = \alpha + \beta \Delta r_t + \gamma \Delta e_t + \delta \Delta pm_t + \phi \Delta pag_t + \nu \Delta g_t + \varepsilon_t \quad (2)$$

โดยที่ $\beta < 0$, $\gamma > 0$, $\delta > 0$, $\phi > 0$, $\nu > 0$

P = ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index หรือ CPI)

π = อัตราเงินเฟ้อ (อัตราเปลี่ยนแปลงของ CPI)

r = อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักระหว่างอัตราดอกเบี้ย RP และอัตราดอกเบี้ย MLR)

e = อัตราแลกเปลี่ยน (NEER) แทนโดยเงินบาทต่อหนึ่งหน่วยเงินตราต่างประเทศโดยเฉลี่ย

pm = ดัชนีราคาสินค้านำเข้า

pag = ดัชนีราคาสินค้าหลักทางการเกษตร

g = เครื่องชี้ฐานะการคลังของรัฐบาล (สัดส่วนของรายจ่ายต่อรายได้ของรัฐบาล)

ε = ตัวแปรความคลาดเคลื่อน

มีข้อสังเกตว่า น้ำหนักของอัตราดอกเบี้ย (w_r) กับน้ำหนักของอัตราแลกเปลี่ยน (w_e) ตามสมการ (1) นั้น สามารถคำนวณได้จากค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้ตามสมการที่ (2) ซึ่งเท่ากับ $\frac{|\beta|}{|\beta| + \gamma}$ และ $\frac{|\gamma|}{|\beta| + \gamma}$ โดยที่ $\beta < 0$ และ $\gamma > 0$

สมการที่ (2) นี้เป็นสมการลดรูปที่คำนวณมาจากระบบสมการเชิงโครงสร้าง (Structural equation system) ซึ่งประกอบด้วยสมการดังต่อไปนี้

5/ ในกรณีนี้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของประเทศคู่ค้าสำคัญต่อหนึ่งหน่วยเงินบาท ซึ่งจะแตกต่างกับค่าอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในสมการที่ (2) ซึ่งอยู่ในรูปของส่วนกลับของค่าอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ตามสมการ (1)

6/ เนื่องจากเป็นการศึกษาเบื้องต้น การศึกษานี้จึงยังมิได้รวมเอาตัวแปรบางตัวที่อาจจะมีผลต่อการอธิบายพฤติกรรม การเคลื่อนไหวของอัตราเงินเฟ้อไว้ในสมการที่ (2) สำหรับการศึกษาในลำดับต่อไปนั้นจะได้พิจารณานำตัวแปร ดังต่อไปนี้มาประกอบการศึกษาด้วย อาทิ y^* (World income), y^p (Potential output)

$$y_t^s = \gamma (p_t - E_{t-1} p_t) + \varepsilon_t^s \quad (3)$$

$$y_t^d = -\alpha r_t - \beta (\epsilon_t + p_t - p_t^e) + \varepsilon_t^d \quad (4)$$

$$R_t = R_t^e - E_t \epsilon_{t+1} + \epsilon_t + \varepsilon_t^x \quad (5)$$

$$r_t = R_t - E_t (p_{t+1} - p_t) \quad (6)$$

$$p_t = \phi p_t^d + (1-\phi) \epsilon_t + p_t^e \quad (7)$$

สมการที่ (3) เป็นสมการอุปทานมวลรวม โดยสมมุติให้ปริมาณผลผลิตขึ้นอยู่กับระดับราคา ที่คาดการณ์และ Supply shocks (ε_t^s) สมการที่ (4) เป็นสมการอุปสงค์มวลรวม โดยที่ปริมาณความต้องการมวลรวมขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน และ Demand shocks (ε_t^d) สมการที่ (5) เป็นสมการที่แสดงถึงดุลยภาพของตลาดทุนระหว่างประเทศ สมการที่ (6) เป็นสมการที่แสดงถึงสถานะของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งเป็นผลต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยกับอัตราเงินเฟ้อที่คาดไว้ สมการที่ (7) เป็นสมการที่แสดงถึงพฤติกรรมของดัชนีราคาในรูปของค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักระหว่างราคาในประเทศกับต่างประเทศ

จากผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติโดยใช้ข้อมูลรายเดือนตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม 1990 ถึงเดือนกรกฎาคม 1998 ตามที่ปรากฏในตารางที่ 2 พบว่า โดยทั่วไปแบบจำลอง A และ B เป็นแบบจำลองที่สามารถอธิบายพฤติกรรมเคลื่อนไหวของอัตราเงินเฟ้อได้ค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติที่คำนวณได้ของตัวแปรที่

ใช้ในแบบจำลองดังกล่าว^{7/} โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรทางด้านอัตราดอกเบี้ยกับอัตราแลกเปลี่ยนที่พบว่ามีความหมายและทิศทางความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวอย่างเช่น ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนที่คำนวณได้จากแบบจำลอง A มีค่าเท่ากับ -0.272 และ 0.0818 ตามลำดับ

นอกจากนี้ แบบจำลอง A และ B ยังมีรูปแบบของโครงสร้าง lag ที่คล้ายคลึงกันมาก ที่สำคัญก็คือ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยจะมีผลต่ออัตราเงินเฟ้อก็ต่อเมื่อเวลาได้ผ่านพ้นไป 4 คาบเวลา เทียบกับ 7 คาบเวลา ในกรณีของการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนไม่สามารถอธิบายพฤติกรรมเคลื่อนไหวของอัตราเงินเฟ้อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นในกรณีของแบบจำลอง C ซึ่งเป็นกรณีที่มีการปรับลดจำนวน lag ที่ใช้ลงจาก 7 เป็น 4 lag

การที่พบว่าตัวแปรทางด้านอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อก็ต่อเมื่อเวลาได้ผ่านพ้นไป 4 คาบเวลา ในกรณีของอัตราดอกเบี้ย และ 7 คาบเวลา ในกรณีของอัตราแลกเปลี่ยน เป็นหลักฐานการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ด้านหนึ่งสนับสนุนข้อสันนิษฐานทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเงินที่ว่า การเปลี่ยนแปลงนโยบายการเงินจะมีผลกระทบต่อเป้าหมายนโยบายการเงินในช่วงเวลาที่ค่อนข้างนานและค่อนข้างคาดเดายาก (Long and variable lags)

7/ มีข้อสังเกตว่า ค่า R^2 ที่คำนวณได้จากแบบจำลองทั้ง 3 นั้น มีค่าค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตาม ค่า R^2 ที่ค่อนข้างต่ำนั้นนับเป็นเรื่องปกติของการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติที่ใช้ตัวแปรในรูปของ First difference ในการวิเคราะห์ที่จริงค่า R^2 ที่คำนวณได้จะมีระดับสูงขึ้นมา ถ้าตัวแปรที่ใช้อยู่ในรูปของ Level แทนที่จะเป็น First difference อย่างไรก็ตาม การใช้ตัวแปรในรูปของ Level อาจก่อให้เกิดปัญหาเรื่อง Spurious relationship ได้ โดยเฉพาะในกรณีที่ตัวแปรที่ใช้เป็นข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจมหภาคที่มักมีเรื่อง Time trend เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ดูรายละเอียดในเรื่องนี้ใน รังสรรค์ หทัยเสวี (2538b)

เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญโดยเปรียบเทียบระหว่างอัตราดอกเบี้ยกับอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่ออัตราเงินเฟ้อพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้ของตัวแปรทางด้านอัตราดอกเบี้ยจะมีขนาดที่มากกว่าเมื่อเทียบกับค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้ของตัวแปรทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนในทุกกรณี ความสำคัญโดยเปรียบเทียบระหว่างอัตราดอกเบี้ยกับอัตราแลกเปลี่ยนต่ออัตราเงินเฟ้อดังกล่าวนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างดัชนี MCI ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วก็คือ ผลรวมของดัชนีถ่วงน้ำหนักระหว่างอัตราดอกเบี้ยกับอัตราแลกเปลี่ยนตามที่แสดงในสมการที่ (1)

เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้ของตัวแปรทางด้านอัตราดอกเบี้ยกับอัตราแลกเปลี่ยน ดังกล่าว ทำให้สามารถอนุมานได้ว่าอัตราส่วนของดัชนี MCI ในกรณีของแบบจำลอง A แบบจำลอง B และ แบบจำลอง C จะมีค่า MCI ratio เท่ากับ 3.3:1 3.5:1 และ 9:1 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ในลำดับต่อไปของบทความนี้จะอิงกับแบบจำลอง A ทั้งนี้ เนื่องจากสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้จากแบบจำลองดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือในทางสถิติมากกว่าเมื่อเทียบกับแบบจำลอง B และ C

นัยสำคัญของอัตราส่วนดัชนี MCI ที่คำนวณได้จากแบบจำลอง A ก็คือ ในกรณีที่คาดว่าเงินบาทจะมีค่าอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 3.3 ในช่วงเวลาหนึ่งแล้ว หากไม่ต้องการให้ผลของการอ่อนตัวของค่าเงินบาทดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อพฤติกรรมการคาดการณ์ของหน่วยเศรษฐกิจต่อทิศทางและแนวโน้มของอัตราเงินเฟ้อในอนาคตแล้ว ทางกรอาจจำเป็นต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการคาดการณ์ดังกล่าว โดยการผลักดันให้อัตราดอกเบี้ยปรับตัวเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 1 ภายใต้ข้อสมมติฐานที่ว่าพฤติกรรมของตัวแปรอื่น ๆ ในแบบจำลองยังคงเดิม

อย่างไรก็ดี จำเป็นต้องเพิ่มความระมัดระวัง

มากยิ่งขึ้นในการแปลความหมายของค่าอัตราส่วนดัชนี MCI ที่คำนวณได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่เงินบาทมีค่าอ่อนลงค่อนข้างมากกว่าร้อยละ 40 นับตั้งแต่ช่วงหลังจากวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 จนถึงปัจจุบัน ก็ได้หมายความว่า ทางกรต้องผลักดันให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินระยะสั้นปรับตัวสูงขึ้นในสัดส่วน 1:3.3 (หรือเพิ่มขึ้นราวร้อยละ 12) อย่างอัตโนมัติ เนื่องจากต้องพิจารณาและวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมของปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการคาดการณ์ของหน่วยเศรษฐกิจต่อทิศทางและแนวโน้มของอัตราเงินเฟ้อในอนาคตควบคู่ไปด้วย อาทิ อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน

แม้ว่าการอ่อนตัวของค่าเงินบาทอาจส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อที่คาดการณ์ไว้ แต่หากพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงินในช่วงที่ผ่านมา จะสังเกตได้ว่าสินเชื่อภาคเอกชนมีอัตราการขยายตัวที่ลดลงมาก เนื่องจากสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจโดยรวมไม่เอื้ออำนวยให้ธนาคารพาณิชย์สามารถปล่อยสินเชื่อได้มากนัก จากสภาพการณ์ดังกล่าว ทางกรจึงไม่จำเป็นที่จะต้องผลักดันให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินเพิ่มขึ้นตามนัยของค่าอัตราส่วนดัชนี MCI ที่คำนวณได้เสมอไป หากพิจารณาแล้วว่าปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อที่คาดการณ์ไว้ในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับการอ่อนตัวของค่าเงินบาท

ข้อที่ควรระมัดระวังอีกประการหนึ่งก็คือ ค่าอัตราส่วนดัชนี MCI ที่คำนวณจะมีการเปลี่ยนแปลงโดยตลอดเมื่อเวลาเปลี่ยนไปตามพฤติกรรมของตัวแปรที่อยู่ในแบบจำลอง ที่สำคัญก็คือ ค่าอัตราส่วนดัชนี MCI ที่คำนวณได้ในการศึกษานี้ได้อิงกับข้อมูลในอดีตในช่วงปี 1990 ถึง 1998 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจไว้ด้วย (Regime shift) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนระบบอัตรา

แลกเปลี่ยนจากระบบตะกร้าเงินมาเป็นระบบลอยตัว ภายใต้การจัดการ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องระงับปัญหาเรื่องการอนุমানค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่คำนวณได้จากแบบจำลองสำหรับใช้ประกอบการดำเนินนโยบายการเงิน ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น

จากการสร้างดัชนี MCI ของไทยโดยใช้ข้อมูลรายเดือนระหว่างปี 1990 ถึง 1998 พบว่า ลักษณะการเคลื่อนไหวของดัชนี MCI สามารถสะท้อนให้เห็นถึงระดับความเข้มงวด หรือผ่อนคลายของนโยบายการเงินของไทยในช่วงที่ผ่านมาได้ค่อนข้างดี (รูปที่ 2) ดังจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดในหัวข้อถัดไป

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนี MCI กับอัตราเงินเฟ้อในกรณีของไทย

รูปที่ 4 แสดงพฤติกรรมของการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย และดัชนี MCI ในช่วงปี 1990 ถึงปัจจุบัน สำหรับรูปที่ 3 นั้น เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมของอัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนี MCI

จากรูปที่ 3 จะเห็นได้ว่านโยบายการเงินมีความเข้มงวดลดลงโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 3 ระหว่างปี 1992-1994 เทียบกับปี 1990 ดังสังเกตได้จากการที่ดัชนี MCI มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงดังกล่าว อย่างไรก็ตาม นโยบายการเงินมีความเข้มงวดเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในช่วงปี 1995 ถึงช่วงก่อนค่าเงินบาทลอยตัว หลังจากนั้น ความเข้มงวดของนโยบายการเงินโดยรวมมีระดับลดลงบ้างแต่ไม่มากนัก จากการที่อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินปรับตัวเพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่าการอ่อนตัวของค่าเงินบาท อย่างไรก็ตาม เมื่อค่าเงินบาทลดลงต่ำสุดในเดือนมกราคม 1998 ความเข้มงวดของนโยบายการเงินกลับเพิ่มขึ้นอีก ดังสังเกตได้จากการที่อัตราดอกเบี้ยในตลาด RP

ได้ปรับตัวขึ้นไปอยู่ระดับสูงสุดประมาณร้อยละ 24 ในเดือนมกราคม 1998 อย่างไรก็ตาม นโยบายการเงินมีความผ่อนคลายมากขึ้นในช่วงปลายไตรมาสที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงที่ค่าเงินบาทเริ่มมีเสถียรภาพมากขึ้น

ข้อที่น่าสังเกตก็คือ ระดับความเข้มงวดของนโยบายการเงินมีการเปลี่ยนแปลงอย่างสังเกตได้ชัดในช่วงนับตั้งแต่กลางปี 1997 ถึงเดือนมกราคม 1998 โดยดัชนี MCI ได้โน้มลดลงเป็นระยะ ๆ ในช่วงดังกล่าว เนื่องจากค่าเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างรวดเร็ว ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่าการอ่อนตัวของค่าเงินบาท

การที่นโยบายการเงินมีความเข้มงวดในระดับที่น้อยกว่าที่ควรจะเป็นในช่วงนับตั้งแต่ครึ่งหลังของปี 1997 เป็นต้นมา อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อัตราเงินเฟ้อในช่วงดังกล่าวอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ตลาดคาดว่าเงินบาทอาจได้รับแรงกดดันจนทำให้มีค่าอ่อนตัวลงอีกในระยะต่อไป ในขณะที่ทางการยังจำเป็นต้องดูแลปัญหาเรื่องสภาพคล่องของระบบการเงิน

ข้อที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ ทิศทางการเคลื่อนไหวของดัชนี MCI (ซึ่งแสดงถึงระดับความเข้มงวดหรือความผ่อนคลายของนโยบายการเงิน) กับอัตราเงินเฟ้อนับว่ามีลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ที่อัตราแลกเปลี่ยนมีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น สิ่งที่ต้องระวังก็คือ ภายใต้สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ยังมีความวุ่นวายในปัจจุบัน (โดยเฉพาะในกรณีการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินในญี่ปุ่น และกรณีการใช้มาตรการลดค่าเงินหยวนเพื่อรักษาสถานะการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศของจีน รวมทั้งปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในรัสเซีย ฮังการ และมาเลเซีย) อาจทำให้เงินบาทมีค่าอ่อนตัวลงได้ ซึ่งก็อาจเป็นผลทำให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นได้ตามรูปแบบความสัมพันธ์ที่กล่าวในหัวข้อก่อนหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการ

ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อช่วยเกื้อกูลการฟื้นตัวของ เศรษฐกิจของภาคการผลิตและบริการ (Real sector)

4. สรุปและนัยต่อกรอบและกลยุทธ์ นโยบายการเงิน

ในห้วงเวลาที่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กลไกการส่งผลกระทบของนโยบายการเงินในกรณี ของไทยยังขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก การ ประเมินสถานะของนโยบายการเงิน (Stance of monetary policy) จึงจำเป็นต้องอิงกับเครื่องชี้ ทิศทางการเงินหลากหลายชนิด

บทความนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า ดัชนี MCI สามารถเป็นเครื่องชี้ที่เจ้าหน้าที่ทางการเงินของไทย จะนำมาใช้เป็นเครื่องชี้ชั้นกลางสำหรับการบริหาร จัดการนโยบายการเงินได้ เนื่องจากเป็นเครื่องชี้ที่ให้ ข้อมูลอย่างชัดเจนเกี่ยวกับระดับความสำคัญโดย เปรียบเทียบ ระหว่างอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน ที่มีผลต่อปริมาณความต้องการมวลรวม รวม ตลอดถึงเสถียรภาพ ด้านราคา ซึ่งถือเป็นเป้าหมาย หลักที่มีความสำคัญมากเป้าหมายหนึ่งในกรอบการ บริหารนโยบายการเงิน ของธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะธนาคารกลางของกลุ่มประเทศ อุตสาหกรรม

จากผลการวิเคราะห์เชิงประจักษ์พบว่า โดยภาพรวมแล้วระดับความสำคัญโดยเปรียบเทียบ ระหว่างอัตราดอกเบี้ยกับอัตราแลกเปลี่ยน (MCI ratio) มีค่าอยู่ในราว 3.3:1 ข้อค้นพบดังกล่าว นับ เป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยทำให้การประเมิน Policy stance ของธนาคารกลางดีขึ้น เมื่อเทียบกับการ ประเมิน Policy stance ที่อิงกับพฤติกรรมของตัว แปรทางด้านอัตราดอกเบี้ย หรืออัตราแลกเปลี่ยนตัว แปรใด/ตัวแปรหนึ่งเพียงลำพัง

นอกจากนี้ บทความนี้ยังได้นำเสนอผลการ วิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างดัชนี MCI กับ

อัตราเงินเฟ้อในกรณีของไทย จากผลการวิเคราะห์ เบื้องต้นพบว่า โดยภาพรวมแล้วทิศทางการเคลื่อนไหว ของดัชนี MCI (ซึ่งแทนระดับความเข้มงวดหรือความ ผ่อนคลายของนโยบายการเงิน) มีความสัมพันธ์กับ ทิศทางการเคลื่อนไหวของอัตราเงินเฟ้อ

นัยที่สำคัญประการหนึ่งของข้อค้นพบดังกล่าว ต่อกรอบและกลยุทธ์นโยบายการเงินก็คือ ดัชนี MCI นับเป็นเครื่องชี้ภาวะการเงินระยะสั้นชนิดหนึ่งที่น่า จะเห็นว่า ทิศทางการเงินของไทยสามารถใช้ประกอบการ ดำเนินนโยบายการเงิน เพื่อโน้มน้าวให้อัตราเงินเฟ้อ ปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่ทางการมุ่งหวังไว้ นัยที่ สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อน ให้เห็นว่า อัตราแลกเปลี่ยนมีบทบาทมากยิ่งขึ้นใน ฐานะที่เป็นกลไกในการส่งผ่านผลของนโยบายการ เงินไปสู่ภาคเศรษฐกิจจริง และภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งเป็น พัฒนาการทางการเงินที่ค่อนข้างสอดคล้องเป็นอย่าง ดีกับสถานการณ์ในปัจจุบันของไทย

แม้ว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษานี้จะให้ภาพ ในเชิงบวกเกี่ยวกับการใช้ดัชนี MCI เพื่อเป็นเครื่อง ชี้ทิศทางและแนวโน้มการเคลื่อนไหวของอัตราเงินเฟ้อ แต่การประยุกต์ใช้ดัชนี MCI เพื่อเป็นกลยุทธ์หนึ่ง สำหรับการดำเนินนโยบายการเงินของไทย ในทาง ปฏิบัตินั้น ยังมีประเด็นเพิ่มเติมหลายประการที่ผู้ เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดความ กระจำงมากยิ่งขึ้นก่อน ตัวอย่างเช่น ประเด็นที่ว่า

- หากทางการไทยจะนำดัชนี MCI มาใช้ ประกอบการบริหารจัดการนโยบายการเงินของไทย ในอนาคต ทางกรจะเลือกประยุกต์ใช้ดัชนี MCI ใน ลักษณะใด ระหว่าง กรณีแรก ซึ่งเป็นกรณีที่ธนาคาร กลาง (อาทิ ธนาคารกลางของนิวซีแลนด์ และ แคนาดา) ได้ใช้ดัชนี MCI เพื่อเป็น Operating target โดยการกำหนดเป้าหมายของดัชนี MCI ที่ทางการ เห็นว่าเหมาะสมไว้ก่อนล่วงหน้า และใช้การดำเนิน มาตรการดอกเบี้ยเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย

(อาทิ ธนาคารกลางของประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย) ได้ใช้ดัชนี MCI เพื่อเป็นเครื่องชี้ Policy stance ของการดำเนินนโยบายการเงินเท่านั้น

- ระดับการเปลี่ยนแปลงของดัชนี MCI ที่ยอมรับได้ (Degree of tolerance) ควรเป็นเท่าไร โดยที่ทางการยังไม่จำเป็นต้องดำเนินมาตรการทางการเงินเพื่อผลักดันให้ดัชนี MCI เคลื่อนไหวไปในทิศทางที่ทางการต้องการ ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่สำคัญที่สะท้อนให้เห็นว่า การใช้ดัชนี MCI เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อนั้น ทางการจำเป็นต้องมีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนเครื่องมือนโยบายการเงินในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการใช้เครื่องชี้ดัชนี MCI ในลักษณะที่เป็นสูตรสำเร็จ มากจนเกินไป (Fixed formular)

- การประเมินสถานะและทิศทางของนโยบายการเงิน โดยอิงกับดัชนี MCI ที่สร้างขึ้นในรูป Real term จะให้ข้อสรุปที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างมากน้อยเพียงไร เมื่อเทียบกับการประเมินสถานะและทิศทางของนโยบายการเงินที่อิงกับดัชนี MCI ที่เป็น Nominal term ดังเช่นที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ในบทความนี้

- การรักษาเสถียรภาพด้านราคาควรเป็นเป้าหมายหลักที่ธนาคารกลางจำเป็นต้องให้ความสำคัญสูงสุดในการบริหารจัดการนโยบายการเงินตามกรอบ

ความคิดที่อิงกับ Inflation Targeting นั้นมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไรในการประยุกต์ใช้กับกรณีของไทยในสถานการณ์ปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ เมื่อเทียบกับกลยุทธ์การบริหารจัดการนโยบายการเงินที่อิงกับกรอบและแนวคิด Monetary Targeting^{8/}

จากผลการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ดังกล่าว กอปรกับการที่อัตราแลกเปลี่ยนมีบทบาทมากยิ่งขึ้น ในฐานะที่เป็นช่องทางในการส่งผ่านผลของนโยบายการเงินต่อภาคเศรษฐกิจจริงและอัตราเงินเฟ้อในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่ธนาคารได้ทำการเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนมาเป็นระบบลอยตัวในวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 กรอบการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารจึงย่อมได้รับผลกระทบกระเทือนไปด้วยในระดับหนึ่ง จากการที่ค่าของเงินบาทซึ่งเคยผูกโยงอยู่กับตะกร้าเงิน และทำหน้าที่เป็น Anchor ในการควบคุมเงินเฟ้อต้องหมดสิ้นไปพร้อมกับระบบอัตราแลกเปลี่ยนเดิม

การประยุกต์ใช้กรอบการบริหารนโยบายการเงินแนวใหม่ที่อิงกับดัชนี MCI สำหรับเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ระดับความสำคัญโดยเปรียบเทียบระหว่างอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่ออัตราเงินเฟ้อในแต่ละขณะ จึงนับเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องพิจารณาและศึกษาวิเคราะห์ในรายละเอียดต่อไป

8/ จากผลการวิเคราะห์ทางสถิติของงานวิจัยหลายชิ้นที่ผ่านมา (อาทิ Hataiseree 1993, 1998, รังสรรค์ หทัยเสรี 2540a) พบว่า การประยุกต์ใช้ Monetary Targeting สำหรับเป็นกรอบการบริหารนโยบายการเงินในกรณีของไทยนั้น มีหลักฐานทางสถิติที่สนับสนุนอย่างหนาแน่น กล่าวคือ พบว่าอุปสงค์ของปริมาณเงิน M1 ยังคงมีเสถียรภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่สำคัญคือพบว่า การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน M1 สามารถโน้มนำให้อัตราเงินเฟ้อเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ยังพบว่าปริมาณเงิน M1 มีความสัมพันธ์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวกับฐานเงิน (Monetary Base) ซึ่งเป็นตัวแปรที่ทางการสามารถควบคุมได้อย่างใกล้ชิด กล่าวโดยสรุปก็คือ การศึกษาที่ผ่านมาพบว่าปริมาณเงิน M1 ยังคงเป็นตัวแปรที่ทางการสามารถใช้เป็นเครื่องชี้ที่สำคัญ (Leading indicators) เกี่ยวกับทิศทางและพฤติกรรมเคลื่อนไหวของอัตราเงินเฟ้อ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย:

- ธีระพล รัตนาลังการ (2538), “แนวคิดเรื่องอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน: กรณีศึกษาของไทย”, **บทความวิชาการวิเคราะห์นโยบายเศรษฐกิจธนาคารแห่งประเทศไทย**, หน้า 97-104.
- รังสรรค์ ท้ายเสรี (2538a), “ความเชื่อมโยงของระบบการเงินไทยกับต่างประเทศ: ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติม”, **รายงานเศรษฐกิจรายเดือนธนาคารแห่งประเทศไทย**, ปีที่ 35, เล่มที่ 8, (สิงหาคม), หน้า 11-25
-, (2538b), “Cointegration and Error Correction Approach: ทางเลือกใหม่ในการประยุกต์ใช้กับแบบจำลองทางเศรษฐกิจมหภาคของไทย”, **วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์**, ปีที่ 13, ฉบับที่ 3, (กันยายน), หน้า 20-55
-, (2540a), “การตั้งเป้าหมายทางการเงินและนโยบายการเงิน: กรอบการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ในกรณีของไทย”, **รายงานเศรษฐกิจรายเดือนธนาคารแห่งประเทศไทย**, ปีที่ 37, เล่มที่ 2, (กุมภาพันธ์), หน้า 13-43
-, (2540b), “ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว: มิติใหม่ของระบบการเงิน และภัยต่อธุรกิจไทย”, **Chulalongkorn Review**, ปีที่ 9, ฉบับที่ 36, (กรกฎาคม-กันยายน), หน้า 47-57
-, (2540c), “นโยบายการเงินและการคลัง: กรอบในการบริหารและบทบาทต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจของไทย”, **วารสารบริหารธุรกิจ, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**, ปีที่ 20, ฉบับที่ 74, หน้า 1-24
-, (2540d), “เงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศและนัยต่อนโยบายการเงิน: ประสิทธิภาพของไทยในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ทางการเงิน”, **วารสารบริหารธุรกิจ, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**, ปีที่ 20, ฉบับที่ 76, หน้า 35-56
-, (2541), **นโยบายและการบริหารการเงิน การคลังและอัตราแลกเปลี่ยนในการจัดการเศรษฐกิจไทย: บทเรียนและนัยต่อทศวรรษหน้า**, สำนักพิมพ์: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, (2541), **การบริหารนโยบายเสถียรภาพเศรษฐกิจในอนาคต** สำนักพิมพ์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาษาอังกฤษ:

- Argy, V., A. Brennan and G. Stevens (1990), “Monetary Targeting: The International Experience”, **Economic Record**, 66, 37-62.
- Debelle, G. (1997), “Inflation Targeting in Practice”, **IMF Working Papers**, No. 35 (March)
- Duguay, P. (1994), “Empirical Evidence on the Strength of the Monetary Transmission mechanism in Canada”, **Journal of Monetary Economics**, 33, 39-61.
- Green, J.H. (1996), “Inflation Targeting: Theory and Policy Implications”, **IMF Staff Papers**, Vol. 43(4), pp. 779-795.

- Hansson, B. and H. Lindberg (1994), "Monetary Conditions Index: A Monetary Indicator", **Quarterly Review**, (Sveriges Risksbank), 3, 12-17.
- Hataiseree, Rungsun (1993), "The Demand for Money in Thailand: A Cointegration and Error-Correction Approach" **Singapore Economic Review**, Vol. 38, No. 2, pp. 195-230.
-, (1995a), "Monetary Policy in Thailand: Past, Present and Future" **Chulalongkorn Review**, Vol. 8, No. 29, pp. 92-114.
-, (1995b), "Cointegration Tests of Purchasing Power Parity: The Case of Thai Baht", **Asian Economic Journal**, Vol. 6, No.1, pp. 67-75
-, (1995c), "Capital Mobility, Sterilization and Monetary Policy: Some Evidence from Thailand since 1980", **Bank of Thailand Papers on Policy Analysis and Assessment**, Vol. 3, pp. 27-51.
-, (1995d), "Financial Liberalization, Financial Innovation and Its Impacts on Monetary Policy: Thailand's Recent Evidence", **Chulalongkorn Review**, Vol. 7, No. 27, (April-June), pp. 89-102.
-, (1996a), "Macroeconomic Performance, Monetary and Exchange Rate Policies and Some Salient Features of the Thai Economy Since 1980", **Journal of Business Administration**, Vol. 19, No. 70, pp. 20-41.
-, (1996c), "An Empirical Evaluation of Monetary Control in Thailand: The Post-1980 Experience", **Asian Economies**, Vol. 24, No. 4, pp. 67-113.
-, (1997), "Modelling Exchange Rate Policy Reaction Function: Evidence from Thailand Under the Basket Pegging Regime", **Sasin Journal of Management**, Vol. 3, pp.28-40.
-, (1998a), "Strategy of Monetary Targeting: Is It Applicable to Thailand's Case?", **Bank of Thailand Quarterly Bulletin**, Vol. 38, No. 1, pp. 27-56.
-, (1998b), "Monetary Tactics with Monetary Targeting: The Thai Case", (forthcoming Sasin Journal of Management).
-, and A. Phipps (1996a), "The Degree of Capital Mobility in Thailand: Some Estimates Using a Cointegration Approach", **Applied Economics Letters**, 3, 9-12.
-, and, (1996b), "The Relationship between Money and Income in Thailand: Some Evidence for the 1980s Using a Cointegration Approach", **Savings and Development**, Vol. 20, pp. 389-405.
- Svensson, L. (1997), "Inflation Forecast Targeting: Implementation and Monitoring Inflation Targets", **European Economic Review**, June, Vol. 41(6), pp. 1111-46.

ตารางที่ 1 กรอบการดำเนินนโยบาย Inflation Targeting ของต่างประเทศ

ประเทศ	นิวซีแลนด์	แคนาดา	อังกฤษ	สวีเดน	ฟินแลนด์	ออสเตรเลีย	สเปน
เริ่มประกาศใช้	มีนาคม '90	กุมภาพันธ์ '91	ตุลาคม '92	มกราคม '93	กุมภาพันธ์ '93	เมษายน '93	Summer '94
เป้าหมาย	0-3%	1-3%	1-4%	2%	2%	2-3%	น้อยกว่า 3%
ระยะเวลา	5 ปี	จนถึงสิ้นปี '98	จนถึง spring '97 และ 2.5% หลังจากนั้น	ตั้งแต่ 1996	ตั้งแต่ 1996	โดยเฉลี่ยทุกปี	ก่อน 1997 และน้อยกว่า 2% หลังจาก 1997
การประกาศ เป้าหมาย	มี Policy Target Agreement เป็นข้อตกลงระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลาง	ข้อตกลงระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลาง	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	ธนาคารกลาง	ธนาคารกลาง	ธนาคารกลาง	ธนาคารกลาง
ตัวแปร เงินเพื่อ	Underlying CPI	CPI	Retail Price Index excl. Mortgage interest payments (RPIX)	CPI	Underlying CPI	Underlying CPI	CPI
ปัจจัยที่หัก ออกจาก เงินเพื่อ CPI	Interest cost component, Indirect taxes, Government charges and significant changes in term of trade	ไม่มี	Mortgage interest payments	ไม่มี	Mortgage interest payments, indirect taxes, Government subsidies, house prices.	Mortgage interest payments, indirect taxes. Government subsidies, house prices.	ไม่มี
Inflation Report	รายไตรมาส ตั้งแต่มีนาคม 1990	รายครึ่งปี ตั้งแต่พฤษภาคม 1995	รายไตรมาส ตั้งแต่กุมภาพันธ์ 1993	รายไตรมาส ตั้งแต่ตุลาคม 1993	ไม่มี	ไม่มี	รายครึ่งปี
การประกาศ เป้าหมาย เงินเพื่อ	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี

หมายเหตุ : ดัดแปลงจากตารางที่ 1 ใน DeBelle, Guy "Inflation Targeting in Practice" IMF, working paper, March 1997

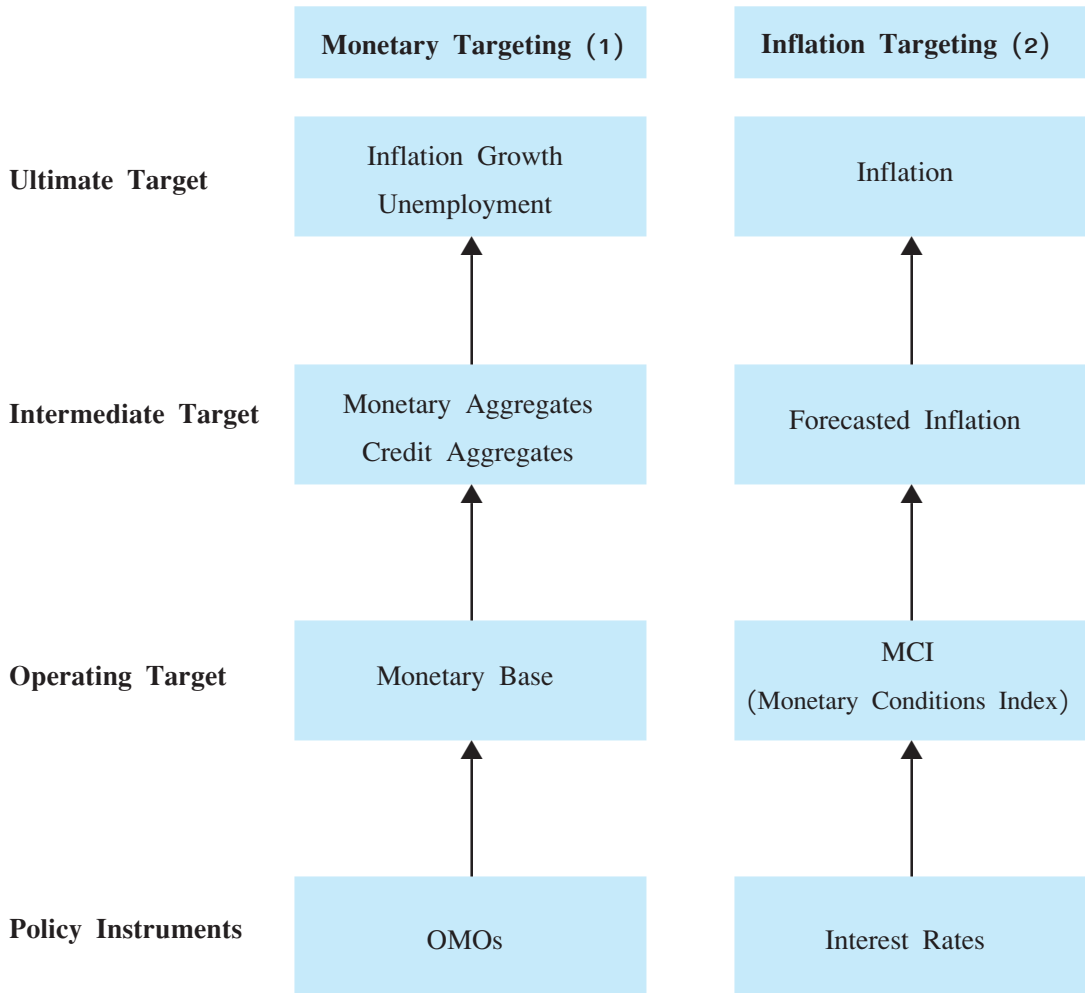
ตารางที่ 2
ผลการคำนวณค่าดัชนี MCI ในกรณีของไทย

	แบบจำลอง A	แบบจำลอง B	แบบจำลอง C
	π_t	π_t	π_t
<i>Const.</i>	0.360121	0.3616	0.3867
	(8.7)**	(8.9)**	(9.0)**
$\sum_{i=0}^4 \Delta r_{t-i}$	-0.272	-0.289	-0.197
	(-1.9)*	(-2.0)*	(-1.2)
$\sum_{i=0}^4 \Delta \ln e_{t-i}$	-	-	0.0216
			(0.9)
$\sum_{i=0}^7 \Delta \ln e_{t-i}$	0.0818	0.0828	-
	(3.0)*	(3.1)*	
$\Delta \ln pag_{t-6}$	0.034	0.0334	0.0353
	(2.19)*	(2.1)*	(2.1)*
$\Delta \ln pm_{t-8}$	0.0305	0.030025	0.0394
	(2.0)*	(2.0)*	(2.6)*
$\sum_{i=5}^9 \Delta g_{t-i}$	0.0071	-	0.0073
	(1.2)		(1.2)
R^2	0.17	0.17	0.09
<i>D.W.</i>	2.0	2.1	2.0
<i>F-statistics</i>	4.5**	5.6**	2.7*
<i>MCI ratio (r:e)</i>	3.3:1	3.5:1	9:1
W_T	0.77	0.78	0.90
W_e	0.23	0.22	0.10

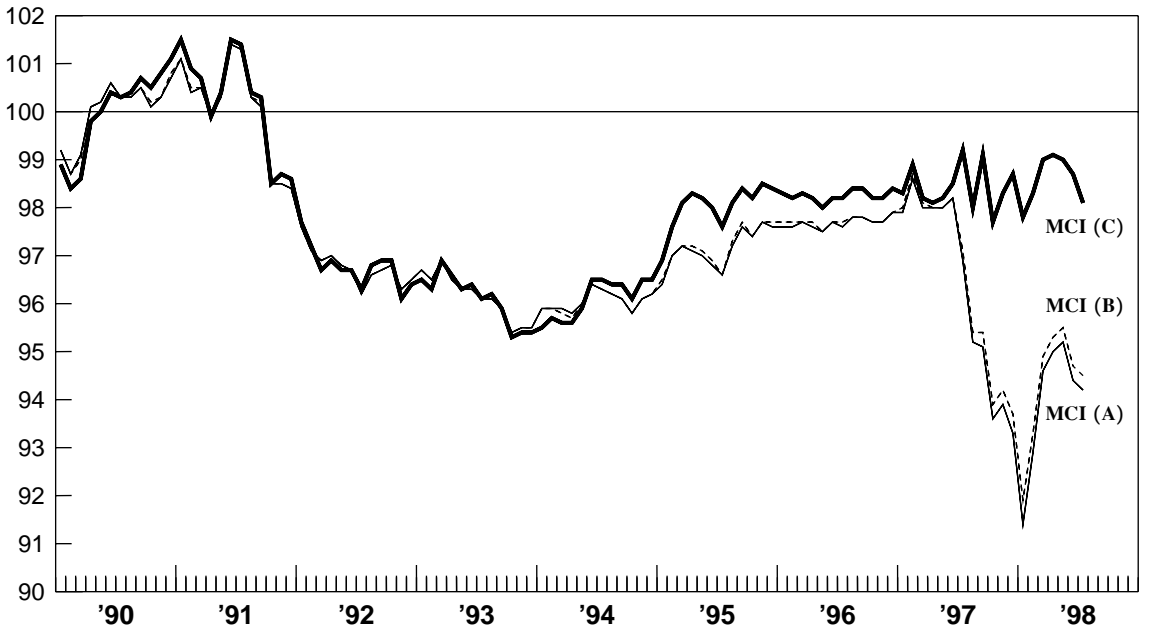
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า *t-statistics*

* และ ** แสดงถึงนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% และ 99% ตามลำดับ

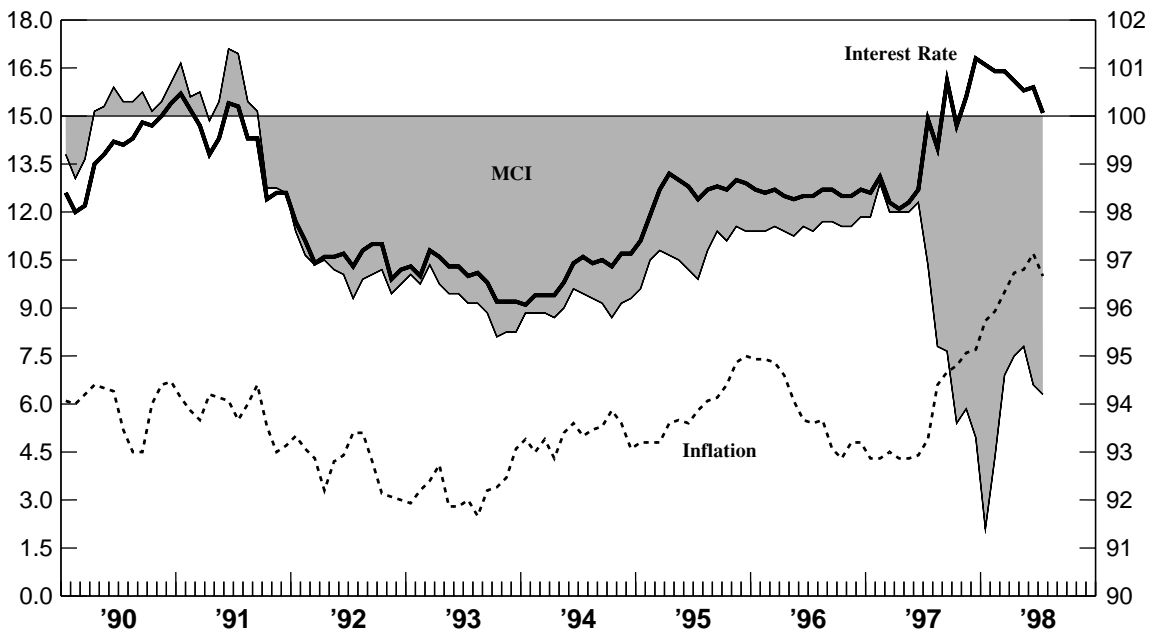
รูปที่ 1
กรอบการบริหารนโยบายการเงินที่สำคัญในปัจจุบัน



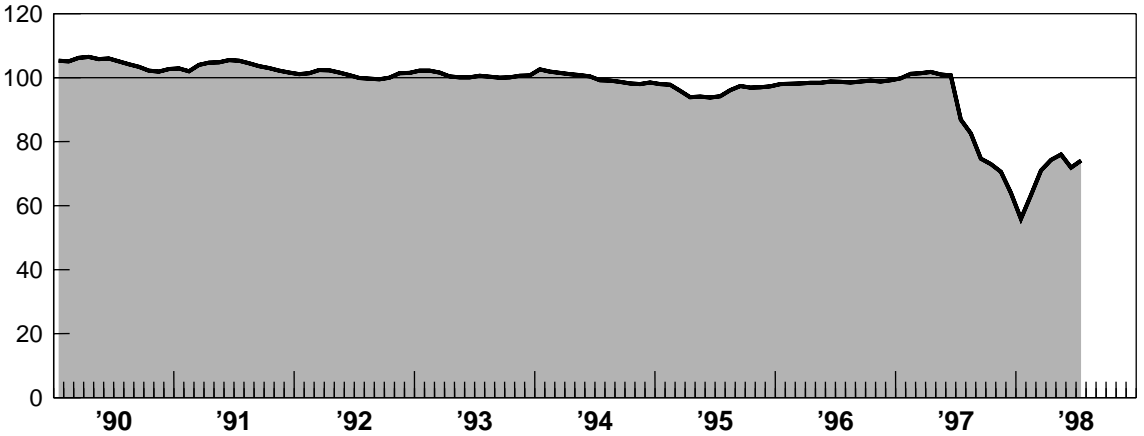
รูปที่ 2
Monetary Conditions Index



รูปที่ 3
Inflation, Interest Rate & MCI



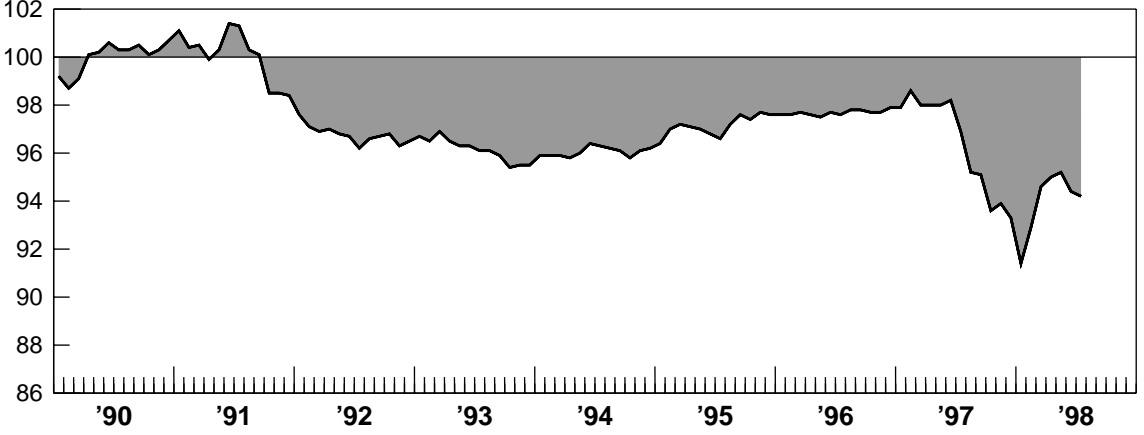
รูปที่ 4
ค่าเงินบาท อัตราดอกเบี้ย และ MCI
ดัชนีค่าเงินบาท



Interest Rate (RP1, MLR : Averages)



Monetary Conditions Index (MCI)



บันทึกเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงิน

3 มิถุนายน 2541

- ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยให้สถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายและมาตรการปรับ โครงสร้างหนี้ จัดให้มีสถาบันการเงินอื่นหรือบุคคลที่สาม ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ฐานะการเงินและความสามารถในการชำระหนี้และกระแสเงินสดของลูกหนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของทั้งลูกหนี้และสถาบันการเงิน โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2541 เป็นต้นไป

- นอกจากนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน โดยกำหนดให้สถาบันการเงินต้องประเมินมูลค่าหลักประกันโดยสม่ำเสมออย่างน้อยปีละครั้ง ทั้งนี้ เพื่อนำมูลค่าของหลักประกันมาใช้ในการคำนวณเงินสำรองสำหรับลูกหนี้จัดชั้น และในการคำนวณส่วนสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหากรณีสถาบันการเงินเลือกใช้ราคายุติธรรม (มูลค่าตลาด) ของหลักประกันในการคำนวณส่วนสูญเสีย โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2541 เป็นต้นไป

5 มิถุนายน 2541

- ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) สรุปได้ดังนี้ :

1. อนุญาตให้กิจการวิเทศธนกิจเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (L/C) ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเพื่อส่งสินค้าให้แก่ผู้นำเข้าในประเทศ โดยกำหนดวงเงินขั้นต่ำสำหรับลูกค้าทั่วไปต้องมีวงเงินไม่ต่ำกว่า 2 ล้าน

ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า ส่วนลูกค้าที่เป็นผู้นำเข้าสินค้ามาเพื่อการส่งออกที่มีรายได้จากการส่งออกเกินกว่าครึ่งหนึ่ง หรือลูกค้าที่เป็นผู้นำเข้าสินค้าที่มีรายได้เกินกว่าครึ่งหนึ่งจากการขายสินค้าหรือบริการแก่ผู้ส่งออกที่มีรายได้จากการส่งออกเกินกว่าครึ่งหนึ่งต้องมีวงเงินไม่ต่ำกว่า 5 แสนดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า

2. อนุญาตให้กิจการวิเทศธนกิจให้กู้ยืมโดยทำสัญญาทราสต์รีซีที (T/R) ที่เป็นเงินตราต่างประเทศแก่ผู้นำเข้าในประเทศ ทั้งในกรณีที่มี L/C และไม่มี L/C โดยกำหนดวงเงินขั้นต่ำในการให้กู้ยืมตาม 1.

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน 2541

10 มิถุนายน 2541

- กระทรวงการคลังออกประกาศจำหน่ายพันธบัตรรัฐบาลกรณีพิเศษในปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 ชนิดดอกเบียร้อยละ 12.75 ต่อปี จำนวนห้าหมื่นล้านบาทถ้วน กำหนดไถ่ถอนพันธบัตรเมื่อครบ 1 ปี นับแต่วันที่ 10 มิถุนายน 2541

12 มิถุนายน 2541

- ธนาคารอาคารสงเคราะห์ออกประกาศจำหน่ายพันธบัตรของธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2541 ครั้งที่ 11 และครั้งที่ 12 มูลค่ารวม 3,000 ล้านบาท อัตราดอกเบียร้อยละ 15.15 ต่อปี กำหนดไถ่ถอนพันธบัตรเมื่อครบ 2 ปี นับแต่วันออกจำหน่ายพันธบัตรคือ วันที่ 15 มิถุนายน 2541

15 มิถุนายน 2541

- กระทรวงการคลังออกประกาศจำหน่ายพันธบัตรรัฐบาลกรณีพิเศษในปีงบประมาณ พ.ศ.

2541 ชนิดดอกเบ็ญจรายละ 12.75 ต่อปี ครั้งที่ 2 จำนวนหนึ่งแสนล้านบาทถ้วน กำหนดไถ่ถอนพันธบัตรเมื่อครบ 1 ปี นับแต่วันออกพันธบัตร คือวันที่ 15 มิถุนายน 2541

17 มิถุนายน 2541

- ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) อนุญาตให้กิจการวิเทศธนกิจ (BIBF) ถือสินทรัพย์สกุลเงินบาทได้ไม่จำกัดจำนวน จากเดิมที่ให้ถือได้เพียง 200 ล้านบาท โดยมีเงื่อนไขว่าสินทรัพย์เงินบาทที่จะถือได้เพิ่มจะต้องเป็นพันธบัตรรัฐบาลกรณีพิเศษเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สินของกองทุนฟื้นฟูฯ

วงเงิน 500,000 ล้านบาท ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน 2541

30 มิถุนายน 2541

- ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศปฏิทินการเผยแพร่รายการที่สำคัญทางด้านสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยจะเริ่มเผยแพร่รายการที่สำคัญทางด้านสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายสัปดาห์ ทุกวันศุกร์ ในเวลา 15.00 น. โดยจะประกาศข้อมูลดังกล่าวย้อนหลังไปหนึ่งสัปดาห์จากวันที่ประกาศ ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวผ่านทาง Internet ที่ <http://www.bot.or.th/research/public/keycom/com.htm>